

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Rozvoj obcí a role starostů v Mikroregionu Žulovsko

Bc. Čučková Jana

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jana Čučková

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Rozvoj obcí a role starostů v Mikroregionu Žulovsko

Název anglicky

Development of municipalities and the role of mayors in the Microregion Žulovsko

---

Cíle práce

Tématem diplomové práce je místní samospráva, role starostů a rozvoj obcí. Výzkum bude zaměřen na Svazek obcí Mikroregionu Žulovska (okres Jeseník).

Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat Mikroregion Žulovsko jako komunitu.
2. Identifikovat aktéry místní samosprávy v obcích mikroregionu.
3. Charakterizovat správu a řízení na úrovni mikroregionu.
4. Definovat roli starostů v obcích mikroregionu a jejich vliv na rozvoj obcí.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnost v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místních samospráv v různých obcích. Práce bude postavena jako komparativní studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě techniky, a to studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Mikroregion Žulovsko, místní samospráva, komunita, starosta, zastupitelstvo, volební strana, rozvoj obce, rozpočet

---

Doporučené zdroje informací

- BALÍK, S. *Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností: koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994-2006*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2008. ISBN 978-80-7325-144-4.
- BALÍK, S. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BERNARD, J. *Komunální politika malých obcí a její neformální aspekty*, 2012. Dizertační práce obhájená na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.
- BERNARD, J. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.
- ČERMÁK, D. – MIKEŠOVÁ, R. Starostové, starostky a jejich priority. *Sociologický časopis*. 2018, Vol.: 54, Issue: 4, Pages: 561-591. DOI: 10.13060/00380288.2018.54.4.414.
- ČMEJREK, J. – ČOPÍK, J. – BUBENÍČEK, V. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
- ČOPÍK, J. – KOPŘIVA, R. – ČMEJREK, J. Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic, *Local Government Studies*. 2019. DOI: 10.1080/03003930.2019.1699069.
- JÜPTNER, P. *Komunální koalice a politické modely*. In *Politologická revue*, č.2, 2004.
- MOURITZEN, P.E.; SVARA, J.H. *Leadership at the Apex: Politicians and Administrators in Western Local Governments*. Pittsburg: University of Pittsburg Press, 2002.
- RYŠAVÝ, D. – ŠARADÍN, P. *Zastupitelé českých měst a obcí v evropské perspektivě*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. ISBN 978-80-7419-042-1.
-

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 1. 4. 2020

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 4. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 02. 04. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 6.4. 2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu práce Ing. Janu Čopíkovi Ph.D. za odborné vedení, poskytnutý podkladový materiál, vstřícnost a pomoc při tvorbě této diplomové práce. Poděkování patří také sedmi starostům a účetním obcí Mikroregionu Žulovsko a především Čučkové Jitce, pracující na úřadě obce Vidnavy, za zprostředkování komunikace a poskytnuté informace.

Rozvoj obcí a role starostů v Mikroregionu Žulovsko

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá rozvojem obcí v Mikroregionu Žulovsko, a to nejen z pohledu komunální politiky a politického stranictví, ale taky z pohledu vlivu starostů na samotný rozvoj místních samospráv a jejich role v obci.

První část, teoretická, vymezuje základní pojmy, které úzce souvisí s místní samosprávou, komunitou, spoluprací mezi obcemi, jejich rozvojem a komunální politikou lokálních komunit.

Druhá, praktická část je věnována charakteristice mikroregionu ležícího na periferii (Mikroregion Žulovsko) a mikroregionu v městské aglomeraci (Mikroregion Radbuza) a následně jejich porovnání na základě vybraných ukazatelů. Z té větší části se práce zaměřuje pouze na Mikroregion Žulovsko jako komunitu, kde jsou identifikováni aktéři politického procesu a jejich vliv na komunální politiku. Dále se zaměřuje na role starostů a jejich vliv na rozvoj obcí a tím také na rozvoj celého mikroregionu.

Občané obcí v Mikroregionu Žulovsko, si volí za svého leadera uznávanou autoritu, který pomocí leadershipu dosahuje v obci konsensuálního rozhodování a tím ovlivňuje fungování lokální komunity a tak i rozvoj mikroregionu.

Klíčová slova: Mikroregion Žulovsko, místní samospráva, komunita, starosta, zastupitelstvo, volební strana, rozvoj obce, rozpočet

Development of municipalities and the role of mayors in the Microregion Žulovsko

Abstract

The diploma thesis deals with the development of municipalities in the Microregion Žulovsko, not only from the perspective of municipal politics and political party, but also from the perspective of the mayors influence on the development of local governments and their role in the municipality.

The first part, theoretical, defines the basic concepts that are closely related to local self-government, community, cooperation between municipalities, their development and municipal policy of local communities.

The second, practical part is devoted to the characteristics of the microregion lying on the periphery (Microregion Žulovsko) and microregion in the urban agglomeration (Microregion Radbuza) and then their comparison based on selected indicators. For the most part, the work focuses only on the Microregion Žulovsko as a community, where the actors of the political process and their influence on municipal policy are identified. It also focuses on the role of mayors and their influence on the development of municipalities and thus also on the development of the whole microregion.

Keywords: Microregion Žulovsko, local government, community, mayor, municipal council, electoral party, municipality development, budget

Obsah

1. Úvod	11
2. Cíl práce a metodika.....	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	13
3. Teoretická východiska.....	14
3.1 Vymezení základních pojmů	14
3.1.1 Územní samospráva	14
3.1.2 Obecní samospráva.....	14
3.1.3 Působnost obcí.....	15
3.1.4 Spolupráce mezi obcemi	16
3.1.5 Obec.....	16
3.1.6 Orgány obce	18
3.2. Rozhodování o rozpočtech obce a jejich investičních záměrech.....	23
3.2.1 Financování obcí v ČR.....	25
3.2.2 Příjmy obcí	25
3.2.3 Výdaje obcí.....	28
3.2.4 Nástroje finančního hospodaření.....	29
3.3 Komunální politika	30
3.3.1 Komunální volby	32
3.3.2 Volební systémy	33
3.3.3 Volební strany	33
3.3.4 Volební orgány	36
3.3.5 Volební obvod	37
3.3.6 Vztahy mezi členy samosprávy.....	37
4. Vlastní Práce	38
4.1 Žulovsko vs. Radbuza	38
4.1.1 Výběr Mikroregionů.....	38
4.1.2 Porovnání mikroregionů na základě i vybraných ukazatelů	42
4.1.3 Vyhodnocení porovnání vybraných mikroregionů.....	44
4.2 Mikroregion Žulovsko	45
4.2.1 Mikroregion jako komunita.....	45
4.2.2 Rozvoj obcí v Mikroregionu Žulovsko	46
4.2.3 Aktéři politického procesu a starostové obcí	55
4.2.4 Komunální politika a politické stranictví	65

5. Výsledky a diskuze	67
6. Závěr	72
7. Seznam použitých zdrojů	73
7.1 Seznam literatury	73
7.2 Internetové zdroje	74
7.3 Ostatní použité zdroje	75
8. Přílohy	76
Příloha č. 1 – Akční plán Mikroregionu Žulovsko 2013-2020	76
Příloha č. 2 – Otázky polostrukturizovaných rozhovorů	80

Seznam tabulek

Tabulka č.1 – Počet zastupitelů dle počtu obyvatel.....	19
Tabulka č. 2. – Úkoly starosty jakožto lokálního leadera v malých samosprávách ČR.....	23
Tabulka č.3 - Min. nutná podpora kandidatury NK a jejich sdružení od r. 1994	36
Tabulka č. 3. – Národnostní složení Mikroregionu Žulovsko v r. 1930	39
Tabulka č. 4. – Vývoj míry nezaměstnanosti od 12/2007 – 12/2011	41
Tabulka č. 5. – Porovnávání obce a jejich počet obyvatel v r. 2018.....	42
Tabulka č. 6. – Příjmy a výdaje obce Černá Voda 2012 – 2019	47
Tabulka č. 7. – Příjmy a výdaje obce Kobylá nad Vidnávkou 2012 – 2019	48
Tabulka č. 8. – Příjmy a výdaje obce Skorošice 2012 – 2019	49
Tabulka č. 8. – Příjmy a výdaje obce Stará Červená Voda 2012 – 2019	50
Tabulka č. 9. – Příjmy a výdaje obce Vápenná – 2019	51
Tabulka č. 10. – Příjmy a výdaje obce Velká Kraš 2012 – 2019.....	52
Tabulka č. 11. – Příjmy a výdaje obce Vidnava 2012 – 2019	53
Tabulka č. 12. – Příjmy a výdaje obce Žulová 2012 – 2019	54
Tabulka č. 13. – Volby do zastupitelstva obce Černá Voda 2002-2018.....	55
Tabulka č. 14. – Volby do zastupitelstva obce Kobylá nad Vidnávkou 2002-2018.....	57
Tabulka č. 15. – Volby do zastupitelstva obce Skorošice 2002-2018	58
Tabulka č. 16. – Volby do zastupitelstva obce Stará Červená Voda 2002-2018.....	59
Tabulka č. 17. – Volby do zastupitelstva obce Vápenná 2002-2018.....	60
Tabulka č. 18. – Volby do zastupitelstva obce Velká Kraš 2002-2018.....	62
Tabulka č. 19. – Volby do zastupitelstva obce Vidnava 2002-2018	63
Tabulka č. 20. – Volby do zastupitelstva obce Vidnava 2002-2018	64
Tabulka č. 21. Počet projektů v rámci AP	68

Seznam grafů

Graf č. 1. – Vývoj míry nezaměstnanosti od 12/2007 – 12/2011	40
Graf č. 2. – Porovnání vývoje počtu obyvatel – Žulovsko vs. Radbuza.....	43
Graf č. 3. – Porovnání průměrného věku obyvatelstva – Žulovsko vs. Radbuza.....	43
Graf č. 4. – Porovnání míry nezaměstnanosti – Žulovsko vs. Radbuza	44
Graf č. 5. – Hospodaření obce Černá Voda 2012 – 2020	47
Graf č. 6. – Hospodaření obce Kobylá nad Vidnávkou 2012 – 2019.....	48
Graf č. 7. – Hospodaření obce Skorošice 2012 – 2019.....	49
Graf č. 8. – Hospodaření obce Stará Červená Voda 2012 – 2019	50
Graf č. 9. – Hospodaření obce Vápenná 2012 – 2019	51
Graf č. 10. – Hospodaření obce Velká Kraš 2012 – 2019	52
Graf č. 11. – Hospodaření obce Vidnava 2012 – 2019.....	53
Graf č. 12. – Hospodaření obce Žulová 2012 – 2019	54
Graf č. 13. – Vývoj politické strany ČSSD v Mikroregionu Žulovsko	65
Graf č. 14. – Vývoj politické strany KSČM v Mikroregionu Žulovsko.....	66

Použité zkratky

Politické strany (PS)

ČSSD	Česká sociálně demokratická strana
ODS	Občanská demokratická strana
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
SPOZ	Strana Práv Občanů Zemanovci „Zemanovci“

Sdružení nezávislých kandidátů (SNK)

Alternativa 4	„Alt. 4“
Alternativa 5	„Alt. 5“
Volba pro Vidnavu	„Volba“
Odpovědnost	„Odp.“
Vidnavská ženská iniciativa	„Iniciativa“
Ženy pro Vidnavu	„Ženy“
Pro Vidnavu společně s hasiči	„Hasiči“
Vidnava naše budoucnost	„Budoucnost“, „Naše budoucnost“
Vidnava naše město	„Město“, „Naše město“

1. Úvod

Obec, ve které žijeme s naší rodinou a vychováváme naše děti, nám má dávat pocit jistoty, bezpečí a má být naším domovem.

V obcích menší střední velikosti, větší střední velikosti a v největších obcích, kde se všichni občané navzájem neznají, hraje velkou roli politické stranictví, kde politické strany jsou považovány jako zdroj nesvárů a politikaření a jsou zároveň i zdrojem vzniku konfliktních linií (Jüptner, 2004). V oněch zmíněných obcích, právě tito aktéři politického procesu ovlivňují jejich rozvoj.

Podle Jüptnera (2004) v malých obcích, kde je politika méně stranická, a kde je zastupitelstvo označováno jako „velká rodina“ lidé, občané, voliči a aktéři politického procesu jsou ti, kteří vytváří různé interakční pole. Vedle těchto rodinných, zájmových a politických interakčních polí někdy, ne neuváženě, ale cíleně, vznikne pole komunitní, kde mají účastníci stejné vize, cíle, plány a snaží se jich společně dosáhnout, tak jako v Mikroregionu Žulovsko. Každá komunita má však svoje centrum, svého leadera, kde právě on prosazuje společné cíle občanů jako komunity.

V komunální politice nezáleží na politickém stranictví nebo aktérech politického procesu komunálních voleb, ale záleží především na nás, na občanech jako voličích. My jsme schopni ovlivnit rozvoj obce a dění v ní, a to tím, že si za nás, za obec zvolíme toho správného leadera, který nám bude naslouchat a bude jednat v zájmu všech občanů.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem diplomové práce je místní samospráva, role starostů a rozvoj obcí. Výzkum je zaměřen na Svazek obcí Mikroregionu Žulovska, který leží na severu Olomouckého kraje (okres Jeseník) na tzv. periferii. Mikroregion Žulovsko byl vybrán nejen z důvodu návaznosti na mou bakalářskou práci „Formování orgánů místní samosprávy v obci Vidnava“, ale především proto, že mikroregion je charakteristický zaostávajícím sociálním a ekonomickým rozvojem, který patří k nejslabším v České republice.

Cílem práce v rámci zvoleného tématu je:

1. Charakterizovat Mikroregion Žulovsko jako komunitu.
2. Identifikovat aktéry místní samosprávy v obcích mikroregionu.
3. Charakterizovat správu a řízení na úrovni mikroregionu.
4. Definovat roli starostů v obcích mikroregionu a jejich vliv na rozvoj obcí.

Výzkumné otázky:

1. „Komunitním leadershipem“ je označována záměrná tvorba komunitního pole, kde narůstá schopnost komunity společně jednat a dosahovat rozvoje.

Konkrétně: Platí teorie „komunitního leadershipu“ nejen na úrovni místních samospráv, ale i na úrovni mikroregionu?

2. Starostové hrají v českých obcích významnou roli při podpoře rozhodovacích návrhů. Návrhy mohou samozřejmě doprovázet rozsáhlé diskuze, které mohou být také pojety jako neoficiální pracovní setkání a které jsou v českých obcích poměrně běžné.

Konkrétně: Jsou neoficiální pracovní setkání běžné v obcích, kde je starosta uznávanou autoritou obce?

3. Podstatou leadershipu je schopnost dosažení určitých stanovených cílů, kterých se dosahuje pomocí přesvědčení ostatních o tom, aby stanovené cíle vzali za své a podíleli se na jejich dosažení. Výkon leadershipu tak můžeme považovat za ovlivňování fungování komunit, v jejichž čele stojí.

Konkrétně: Existuje propojení mezi „leadershipem“ a „komunitním leadershipem“ na úrovni mikroregionu?

2.2 Metodika

Při vypracování práce byl využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohlednit odlišnost v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místních samospráv v různých obcích. Práce je proto postavena jako případová studie. Ke sběru dat byly využity zejména dvě základní techniky, a to studium dokumentů a dotazování. Mezi studované dokumenty patřily rozpočty obcí, data Českého statistického úřadu a především dokumenty Strategického rozvoje mikroregionů. Dále jako podklad byla využita mnou obhájená bakalářská práce „Formování orgánů místní samosprávy obce Vidnava“.

Dále byly uskutečněny polostrukturované rozhovory se starosty sedmi obcí Mikroregionu Žulovsko. V rámci těchto poskytnutých rozhovorů, byli respondenti dotázáni na důvod a průběh jejich kandidatury do zastupitelstva obce, převzetí funkce starosty a samotný průběh výkonu této funkce, jejich spolupráci s dalšími orgány místní samosprávy, rozvojové dokumenty obcí a rozvojové projekty, spolupráci mezi obcemi v mikroregionu a v poslední řadě na Akční plán Strategie rozvoje Mikroregionu Žulovsko (otázky viz. Příloha č. 1)

3. Teoretická východiska

3.1 Vymezení základních pojmů

3.1.1 Územní samospráva

Jakákoli veřejná moc, vykonávaná mimo moc zákonodárnou či soudní, je prováděna jako tzv. veřejná správa. Veřejná správa se pak může realizovat v zásadě ve třech podobách: státní moc, samospráva (územní, profesní) a jiné veřejnoprávní korporace (Koudelka, 2007, s. 16-17). Územní samospráva je prostorově vymezený funkční celek, který má právo sám rozhodovat o svých záležitostech. Do územní samosprávy v České republice patří obce jako základní územní samosprávné celky a kraje jako vyšší územní samosprávné celky. Jejich práva na samosprávu jsou ustanovena Ústavou (hlava I: čl. 8, hlava VII: čl. 99-105). Dále jsou podrobněji vymezena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích a v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích. Tyto samosprávné celky vytvářejí vlastní orgány prostřednictvím, kterých je uskutečňován výkon samosprávy (Koudelka, 2007, s. 399).

V prostředí místní samosprávy se odehrává komunální (lokální) politika (srov. Balík, 2009, s. 11; Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 19).

Fungování samosprávy se řídí legislativou, která vymezuje jejich pravomoci a povinnosti jednotlivých členů a také jejich vzájemné vztahy. I přesto všechno, se jejich reálná podoba instituce samosprávy liší neformálními znaky. Samosprávy, které fungují odlišným způsobem, mohou také odlišně ovlivňovat dění v obcích. (Bernard, 2012, s. 2)

3.1.2 Obecní samospráva

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Dále je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. V jejím zájmu je všestranný rozvoj území obce, starat se o potřeby svých občanů a chránit veřejný zájem (§ 1, 2 zákona č. 128/2000 Sb.).

Územně správní celky můžeme rozdělit na obce, městyse, města a statutární města, kde jsou rozdíly především v již zmíněném vedení těchto územně správních celků – orgánů a v jejich pravomocích. Pokud územně samosprávní celky spravují své záležitosti samostatně, jedná se o „samostatnou působnost“, dále zákon stanovuje orgány obce s „přenesenou působností“. Tyto orgány obce jsou pověřeny výkonem státní správy. (srov. Balík, 2009, s. 13-22; § 3,5,7 zákona č. 128/2000 Sb.)

V obecné rovině politologické teorie mezi hlavní přínos patří přesvědčení, že instituce nejsou administrativní nebo politické organizace, ale jsou to spíše soubory zvyků, norem a pravidel, které utvářejí a ovlivňují preference a jednání jednotlivců. Tyto pravidla a normy existují v oficiální a specifikované podobě, ale zároveň mají formu oněch nepsaných zvyků a konvencí. (Bernard, 2012, s. 5)

Mezi podstatné charakteristiky obecní samosprávy patří postoje jejích aktérů k řešení problémů, jejich míra otevřenosti vzhledem k veřejnosti, podpora politické a občanské participace, jejich způsob utváření vztahů vůči dalším aktérům na daném území (lokalitě) a na vyšších úrovních veřejné správy, a také dále mezi ně patří způsoby dosahování legitimacy nebo preferovaný způsob dosahování konsensu. (Bernard, 2012, s. 5)

Formální pravidla fungování obecní samosprávy vyplývají ze zákona, ale zároveň se mohou od sebe lišit institucionálním designem. Podle J. Bernarda (2012) lze předpokládat, že činnost obecní samosprávy zahrnuje řadu neoficiálních aktivit uvnitř komunity žijící v obci, které mohou mít nejen výrazný vliv na její demokratický charakter, ale také i na rozvojové možnosti, a to zejména v oblasti lidského potenciálu. (Bernard, 2012, s. 5)

3.1.3 Působnost obcí

Působnost obcí upravuje zvláštní zákon. Pokud však nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že se jedná o působnost samostatnou. Působnost lze charakterizovat jako činnost veřejné správy (na určitém území, v určitém čase) v rámci společenských vztahů. Obce zajišťují finanční kontroly podle zvláštního právního předpisu. Orgán obce na základě své působnosti uplatňuje svou pravomoc k plnění svěřených úkolů. V samostatné působnosti může obec ukládat povinnosti obecně závaznou vyhláškou. V přenesené působnosti může na základě zákona vydávat nařízení obce a v rámci rozšířené působnosti může za určitých podmínek vydávat nařízení obce pro správní obvod. (§ 8, 10, 11 zákona č. 128/2000 Sb.)

Na základě míry přenesené působnosti rozlišujeme osm skupin obcí a to: všechny obce (obce I. stupně přenesené působnosti); obce s matričním úřadem; obec se stavebním úřadem; obce s pověřeným obecním úřadem (označují se též jako obce II. stupně přenesené působnosti); obce s rozšířenou působností (obce III. stupně přenesené působnosti); statutární města (musí pořizovat územní energetickou koncepci, stejně jako kraje); Brno se zvláštní přenesenou působností a hlavní město Praha. (Koudelka, 2007, s. 149-150)

3.1.4 Spolupráce mezi obcemi

Zákon o obcích 128/2000 Sb. uvádí, že obce mohou při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat. Všechny formy spolupráce mezi obcemi jsou obecně podporovány dotacemi z fondů Evropské unie. Formy spolupráce představují určitou právní a organizační podobu. (Kukalová, Pfeiferová, 2018, s. 24)

Obce spolupracují zejména na základě smlouvy, která byla uzavřena z hlediska konkrétního úkolu nebo na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí. Tato smlouva musí mít písemnou formu a musí být schválena zastupitelstvy obcí, jinak je neplatná. (Uzemní samospráva, 2013-2014)

Nejčastější formou spolupráce obcí je v české republice dobrovolný svazek obcí (DSO) tedy institut, který vychází ze zákona 128/2000 Sb. o obcích (Kukalová, Pfeiferová, 2018, s. 24)

Dobrovolné svazky obcí vznikají pro územně ucelenou oblast, vymezenou přírodními, historickými nebo technickými hranicemi (Kukalová, Pfeiferová, 2018, s. 24).

Dle zákona o obcích mají obce právo být členy svazku obcí za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů. Členy svazků obcí mohou být pouze obce a tento svazek je právnickou osobou, která vede účetnictví podle zákona o účetnictví. Předmětem činností svazku mohou zejména být činnosti spojeny se sociální péčí, zabezpečováním čistoty obce, požární ochrany, shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování na daném území. (§ 49, 50 zákona č. 128/2000 Sb.)

3.1.5 Obec

Obec je nejčastěji chápána jako základní nejnižší organizační územní jednotka, resp. společenství jejích obyvatel (Žaloudek, 1997, s. 287). Obec navenek jedná prostřednictvím svých orgánů, respektive fyzických osob. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích rozlišuje další orgány obce: rada obce, starosta, obecní úřad, zvláštní orgány obce a také komise, pokud jim byl svěřen výkon přenesené působnosti (Balík, 2009, s. 67).

Teoreticky jsou rozpracovány souvislosti mezi konkrétními charakteristikami institucionálního designu obecní samosprávy a vytvářením rozvojového potenciálu obcí. Jsou vymezovány různá pojetí vůdcovského stylu představitelů obce, a tito autoři hledají souvislosti mezi uplatňovaným vůdcovským stylem a výsledky činnosti samosprávy. (Bernard, 2012, s. 5)

Malé obce a rozvoj lokálních komunit

Romantický anachronismus můžeme v dnešní době z hlediska sociologie vnímat jako chápání obyvatel určité malé obce jako komunity, protože pojem komunita je spojován se silnou kolektivní identitou a uzavřeným sociálním systémem, a to i přesto, že malé obce v České republice v žádném případě nepředstavují uzavřený sociální systém. (Bernard, 2012, s. 6)

Alternativní pojetí komunit navrhl v 50. letech 20. století Kaufman (1959) a dále ho rozvinul Wilkinson (1970). Kaufman definuje lokální komunity jako interakční pole, kde vychází z toho, že lokální komunitu vytváří tři základní prvky: 1. Komunita je sociální jednotka a je relativně malou lokalitou, kde její integrální součástí je prostor; 2. Určuje vymezený způsob života, a to především jak lidé jednají a co chtějí – jejich instituce a společné cíle; 3. Lidé v komunitě často jednají společně ve sdílených životních potřebách.

(Kaufman, 1959, s. 9)

Pro Kaufmanovu definici komunit jsou klíčové sdílené cíle a kolektivní jednání osob žijících v konkrétních lokalitách. Lidé v lokalitě vytvářejí mnoho různých interakčních polí, resp. interakčních arén, které se překrývají a soustřeďují kolem určitých zájmů, jako jsou např. ekonomické interakční pole, rodinné pole a náboženské pole. Vedle těchto interakčních polí také existuje komunitní interakční pole, které je organizováno kolem kolektivních zájmů obyvatel celého území a jeho účastníky se stávají jednotliví obyvatelé nebo jejich organizace, kteří se podílejí na plánování jejich kolektivních cílů a dále také na jejich dosažení. Tyto cíle mají být prospěšné pro komunitu jako celek. Rysy komunitního interakčního pole jsou tyto charakteristiky: 1. Komplexita prosazování zájmů a potřeb; 2. Identifikace aktivit s lokalitou; 3. Zapojení místních obyvatel; 4. Zapojení místních organizací a asociací; 5. Dosahování změn v lokální společnosti; 6. Organizovanost jednání. Podle Kaufmana komunita v lokalitách nevzniká automaticky, ale vzniká tam, kde existují sdílené zájmy obyvatel lokality a organizované jednání pro jejich dosažení, na němž se obyvatelé intenzivně podílejí. (Bernard, 2012, s. 9)

Kaufmanovo a Wilkinsonovo pojetí komunit především sleduje strukturální cíle. Tím mají na mysli spojování jednotlivých aktérů a koordinaci jejich aktivit a také hledání zobecňujících cílů, které propojí jednotlivé zájmové skupiny. Wilkinson dále rozvíjí pojem „komunitní leadership“, kterým označuje záměrnou tvorbu komunitního pole, kde narůstá schopnost komunity společně jednat, dosahovat rozvoje a adaptovat se na vnější

podmínky. Cílem rozvoje komunity je tedy kolektivní jednání za účelem dosažení společných cílů a zvyšování společné kvality života. Kolektivní jednání a schopnost mobilizace zdrojů je zde centrální a také zde hraje důležitou roli klasifikace zdrojů, které komunita využívá pro svůj rozvoj. Vnitřní rozvojové zdroje rozvinul Beckley a kol. (2008) pro které používá pojem „community capacity“. Kapacitu komunit definují jako schopnost kombinovat různé formy kapitálů, mezi něž se řadí např. politický kapitál, kulturní kapitál a infrastrukturní kapitál. Binek a kol. v českých venkovských obcích rozlišují krajinný potenciál, zemědělský potenciál a potenciál cestovního ruchu. (Bernard, 2012, s. 10, 11)

Teorie rozvoje komunit pomáhá osvětlit roli lokální samosprávy malých obcí a tím její možnost stát se centrem komunitního interakčního pole a propojovat tak zájmy obyvatel obce, usilovat o identifikaci jejich společných zájmů a mobilizovat tak dostupné zdroje. Centrem, které plní funkci základní instituce komunitního leadershipu může být lokální správa nebo starosta jako její centrální člen. (Bernard, 2012, s. 11, 12)

3.1.6 Orgány obce

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je základním orgánem obecní samosprávy, protože o jeho složení rozhodují přímo občané v obecních volbách (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 39). Je složeno z členů zastupitelstva obce, jejichž počet je stanoven na každé volební období zastupitelstvem obce. (§ 67 a 68 zákona č. 128/2000 Sb.).

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech, patřících do samostatné působnosti obce tzn. záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce (srov. Balík, 2009, s. 67-68; Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 39-40).

V jeho působnosti je zejména schvalování programu rozvoje obce, schvalování rozpočtu a vydávání obecně závazných vyhlášek. Dále rozhoduje o vyhlášení místního referenda. Ačkoli zastupitelstvo nese klíčový díl odpovědnosti za rozhodování v samostatné působnosti obce, tak nemusí mít hlavní roli v iniciování takových rozhodnutí (Kopřiva, Čopík, Čmejrek, 2017, s. 482).

Na české lokální politické scéně můžeme určit tři základní typy zastupitelů působících v posledním čtvrtstoletí. Jsou to členové politických stran aktivních i na národní úrovni, bezpartijní zastupitelé zvolení na kandidátkách výše zmíněných

politických stran a zastupitelé z řad tzv. nezávislých, kandidujících buď samostatně, nebo za lokální politické subjekty (Ryšavý, Šaradín, 2010, s. 721).

Tabulka č.1 – počet zastupitelů dle počtu obyvatel

do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů.

Zdroj: § 68, Zákon č. 128/2000 Sb.

Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a za svou činnost je odpovědná zastupitelstvu města (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 43). Radu obce tvoří starosta, místostarosta nebo místostarostové a další členové rady, kteří jsou voleni z řad členů zastupitelstva (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 43-44). V její působnosti je příprava návrhů pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečení plnění jím přijatých usnesení. Dále zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádí rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem. Vůči právnickým osobám a organizačním složkám obce plní úkoly zřizovatele nebo zakladatele atd. (Koudelka, 2007, s. 197-199).

Starosta obce a lokální leadership

Obecně starosta zastupuje obec navenek. Plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce a plní další úkoly stanovené zákonem č. 128/2000 Sb. a zvláštními zákony. Je součástí rady (§ 103, zákon č. 128/2000 Sb.). Spolu s místostarostou jej volí zastupitelstvo obce z řad svých členů. Starosta i místostarosta musí být občanem České republiky. Za výkon své funkce odpovídají zastupitelstvu

obce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 45). Starosta svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce. V případech stanovených zvláštními zákony zřizuje pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány obce (§ 103, zákon č. 128/2000 Sb.).

Studie „Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic“ se zaměřuje na postavení starostů v samosprávě obcí v České republice. Typologie komunálních vlád řadí českou republiku do kategorie „kolektivní podoby“. Na základě výsledků studie lze prokázat, že starostové mohou hrát klíčovou roli jako iniciátoři investičních projektů a při podpoře agendy rozvoje měst (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019, s. 1). Role starostů v místním rozvoji v České republice je dána specifickou sídelní strukturou s většinou malých obcí (80% všech obcí má méně než 1000 obyvatel) a s velkými rozdíly mezi malými venkovskými obcemi a většími městy (Bernard, Ryšavý, 2013). Postavení starostů v systému místní správy je jedním z hlavních přístupů k typologii místních samospráv (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019, s. 1). Roli starostů v místním správním systému, jako výchozí bod, použili ve své typologii Mouritzen a Svava (2002). Zaměřili se na čtyři aspekty: jak se formuje politická autorita, jak se uplatňuje politické vedení, jak se odráží kulturní vzorce dané společnosti výkonem vůdců místní správy a jaká je povaha vedení místních samospráv. Podle Mouritzena a Svavy se politická autorita sestává z rovnováhy mezi třemi organizačními principy: laická vláda, politické vedení a profesionalita. Tyto zásady a vztahy mezi nimi jsou základem pro rozlišení čtyř typů místních samospráv: formy silného starosty, formy vůdce výboru, kolektivní formy a formy rady a manažera (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019, s. 2). Systém silného starosty, kdy přímo volený starosta ovládá většinu v zastupitelstvu a disponuje rovněž většinou exekutivních pravomocí. Systém vůdce výboru, kdy jedna osoba – ne nutně starosta – je jasným politickým vůdcem obce, o exekutivní pravomoci se dělí s kolektivním orgánem, nad zastupitelstvem může i nemusí mít kontrolu. Systém kolektivního vedení, kde má exekutivní pravomoci v rukou kolektivní orgán, jehož členy jsou volení členové zastupitelstva. Systém manažerského výboru, kde jsou všechny exekutivní funkce v rukou profesionální administrativy, starosta má jen reprezentativní pravomoci (Mouritzen, Svava, 2002).

Případová studie „Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic“ je zaměřena na typologii „Polleider“ H. Heinelta a N. K. Hlepase, a to konkrétně na index pevnosti starostů, který hodnotí sílu a vliv starostů na základě sedmi kritérií: 1. jsou přímo zvoleni občany přímou volbou nebo jako oficiální

vůdci zvolené většiny; 2. mají funkční období, které neodpovídá volebnímu období rady, a to znamená, že starostové jsou voleni nebo jmenováni nezávisle na obecních volbách; 3. řídí většinu rady jako její oficiální vedoucí; 4. nemohou být odvoláni radou či referendem; 5. předsedají radě; 6. definují program rady; 7. jmenují městského tajemníka či vedoucí správních útvarů (Heinelt et. 2018, s. 19-78). Getimis a Hlepas (2006) na základě typologie „Polleader“ vytvořili styly vedení starosty, a to v těchto kategoriích: „Vizionář“, který kombinuje snahu strategických kroků a zároveň klade důraz na plánované změny s otevřeným kooperativním postojem vyžadujícím účast; „Konsensuální zprostředkovatel“ (Facilitátor konsensu) který spolupracuje, ale uvažuje méně strategicky; „City Boss“, který kombinuje strategické uplatnění moci s důrazem na autoritativní vládnutí úřadu a „Ochránce“ (Protektor), který trvá na hierarchické správě, ale nevytváří rozvojové vize a strategie. (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019, s. 2, 3)

Případová studie (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019) zdůrazňuje faktickou roli starostů při formulaci rozvojových cílů obcí a jejich cílů iniciativy a váhy při rozhodování o rozpočtech a investičních akcích, a kde je také důvodem skutečnost, že regionální rozvoj je jednou z hlavních činností EU místních samospráv, tj. zejména starostů. Tato studie považuje typologii „Polleader“ za nejlepší výchozí bod i přesto, že je založen na obcích s více než 10 000 obyvateli. Kritéria indexu pevnosti starostů mají ve studii zvláštní význam: obvykle kontrolují většinu rady, jako její oficiální vedoucí a přinejmenším společně definují program rady. Tyto kritéria zdůrazňují neformálnější aspekty městské správy.

V kapitole „Starostové jako iniciátoři místního rozvoje“ J. Čopík, J. Čmejrek a R. Kopřiva (2019) zmiňují, že úloha starostů, kteří jsou rovněž členy obecních rad a rad v obcích, není v tomto aspektu místní správy nijak formálně posílena, protože v rámci rozhodování rady mají starostové stejné pravomoci jako její ostatní členové. Jejich průzkum Případové studie (2019) však ukazuje, že úloha starostů může být v obcích klíčovým faktorem, kdy o tom svědčí (mimo jiné) zjištění, že starostové mají ve většině případů iniciativu, co se týče rozhodování o investicích a rozvoji společnosti v obcích. Podle J. Čopíka, J. Čmejreka a R. Kopřivy je zejména pro menší obce charakteristický fakt, kdy je starosta iniciátorem rozhodování o investicích a ve více než v jedné pětině obcí byl starosta jako jediná osoba, která vyvolala takový impuls. V obcích je tedy zřejmé, že s výjimkou kategorie největších obcí je klíčovým faktorem role starostů jako iniciátorů místního rozvoje. (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019, s. 5, 6)

V malých obcích při absenci rady je starosta zpravidla výrazně dominantní aktérem, který má exekutivní moc a zastupitelé obce se nechávají vést jeho názorem o hospodaření obce (samozřejmě v mantinelech schváleného rozpočtu). Dále starosta v malých obcích také plní významnou administrativní úlohu. Tento přímý přístup k administrativním podkladům a čas starosty věnovaný samosprávě představují zdroje, kterými zastupitelé malých obcí nedisponují, a proto není divu, že jeho role je v obci významná, a je to právě on, kdo rozhoduje o podobě fungování instituce místní samosprávy. V malých obcích lze tedy starostu zpravidla označit jako lokálního leadra. (Bernard, 2012, s. 20)

Leadership je vymezováno jako „takové jednání, které inspiruje nebo přesvědčí ostatní k takové aktivitě, vůči níž zpočátku existovala určitá rezistence“ (Leach, Wilson, 2000, s. 11). Podstatou leadershipu je tedy schopnost dosažení určitých stanovených cílů. Těchto cílů se dosahuje pomocí přesvědčení ostatních o tom, aby stanovené cíle vzali za své a podíleli se na jejich dosažení. Výkon leadershipu tak můžeme považovat za způsob ovlivňování fungování komunit, v jejichž čele stojí. Tento typ jednání, tedy leadership odpovídá Weberovu charismatickému vůdci. Transakční leaderi usilují spíše o zachování stávajícího statusu quo, udržují existující procesy fungující v sociálních systémech a zastávají vůdčí pozice spojené s vysokou mírou autority. Ta ale nevyplývá z jejich individuálních vlastností a není jimi využívána k dosažení zásadních změn (Bernard, 2012, s. 20, 21, 22).

Pozici lokálního leadera a úkoly s ním spojené můžeme vymezit na různé rovině obecnosti. Kotterův a Lawrencův (1974) popis základních tří typů úkolů, patří k těm užitečným, ze kterých také vychází Leach a Wilson (2000). Jejich klasifikace úkolů leadershipu zahrnuje čtyři oblasti: 1. Udržování koheze samosprávy; 2. Rozvoj strategických cílů; 3. Reprezentování samosprávy před okolním světem; 4. Zajištění plnění stanovených úkolů. Starostové musí kohezi udržovat také nejen na úrovni vlastní politické strany, ale také v zastupitelstvu a na úrovni celé samosprávy. Leach a Wilson tyto klasifikace aplikovaly na britských samosprávách, které se samozřejmě liší od malých obcí v České republice, a proto je potřeba jejich modifikace k aplikaci na úrovni samospráv České republiky. Zde jejich činnost není ovlivňována rozdělením zastupitelstva do různých politických stran, protože ve většině případů nejsou reprezentovány vůbec nebo je jejich role jen formální. Dále v malých obcích, jak už bylo zmíněno, není rozvinutý administrativní aparát. Tyto dvě specifika mají samozřejmě vliv na činnost starosty, jakož to lokálního leadera. Hlavní úkoly starosty v malých obcích jsou spojovány s realizací

stanovených úkolů, jejich kontrolou, administrativní činností a především s vykonáváním politických rozhodnutí. Dále v řadě samospráv starosta doplňuje také technický personál a osobně se podílí na zajištění potřebných služeb (úklid sněhu, stavební úpravy veřejných budov apod.). V našem případě udržování koheze uvnitř vlastních stran odstraňuje absence politických stran v malých obcích, ale zároveň se zvyrazňuje potřeba udržovat kohezi uvnitř zastupitelstva jako celku. Zde jeho členové nerozhodují podle stranických linií, a tak musí starosta, jako leader, být schopen vytvářet rozsáhlý konsensus nebo alespoň nestabilní, proměnlivé názorové koalice. Pro starostu v malých obcích je také podstatné usilovat o kohezi obce jako celku, protože vzniklými spory nejen v zastupitelstvu, ale i v obci, by mohla být paralyzována činnost samosprávy. (Bernard, 2012, s. 22, 23, 24)

Tabulka č. 2. – Úkoly starosty jakožto lokálního leadera v malých samosprávách ČR

<p>Tvorba a udržování koheze</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvnitř zastupitelstva jako celku - uvnitř celé obce 	<p>Stanovení hlavních rozvojových priorit a politického programu</p>
<p>Zastupování samosprávy před vnějším světem</p> <ul style="list-style-type: none"> - reprezentace obce před dalšími aktéry z oblasti veřejné správy (další obce, kraje, státní správa) - jednání s firmami - spolupráce s aktéry z občanského sektoru 	<p>Zajištění splnění nutných úkolů</p> <ul style="list-style-type: none"> - implementace přijatých rozhodnutí - kontrola činnosti zaměstnanců obce - vedení administrativní agendy spojené s chodem obce

Inspirováno dle: Leach, Wilson 2000

Zdroj: Bernard 2012, s. 25

3.2. Rozhodování o rozpočtech obce a jejich investičních záměrech

Celkově rozhodování v obcích České republiky je primárně svěřeno voleným zastupitelstvům. I přesto, že zastupitelstvo nese tento klíčový díl odpovědnosti za rozhodování v samostatné působnosti obce, tak ne vždy musí mít být hlavním iniciátorem v takových rozhodnutích. Jde především o to, jací z aktérů vstupují do rozhodovacího procesu, a co vlastně předchází vlastnímu rozhodnutí zastupitelstva obce. (Kopřiva, Čmejrek, Čopík, 2017, s. 482)

Článek „Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí“ (Čmejrek, Čopík, Kopřiva, 2017) se také soustřeďuje (mimo jiné) na řešení rozvoje obcí,

tj. na rozhodování o investičních záměrech obcí, schvalování obecních rozpočtů a prodeje či nákupy významného majetku. Cílem jejich studie je zjistit, jaký vliv opravdu mají místní aktéři v oblasti navrhování a prosazování investičních záměrů obcí, a to ještě předtím, než je daný záměr projednán na veřejné schůzi zastupitelstva. „*Kdo je iniciativní v oblasti nastolování agendy rozvoje obce? Starosta? Rada obce? Zastupitelstvo?*“ (Čmejrek, Čopík, Kopřiva, 2017)

Starostové hrají v českých obcích nepředstavitelnou roli při podpoře rozhodovacích návrhů. Tyto návrhy samozřejmě mohou doprovázet rozsáhlé diskuze v rámci rady, zastupitelstva, mezi úředníky obcí či dokonce členy zájmových organizací a občany. Tyto diskuze mohou být také pojaty jako neoficiální pracovní setkání, které obvykle předchází zasedání rady a iniciátorem těchto setkání je ve většině případů právě starosta obce. Organizace těchto pracovních setkání rad, které předcházejí řádné veřejné setkání, je v českých obcích poměrně běžné. (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019, s. 8)

Pracovní schůzky se mohou konat buď z hlediska: před schválení rozpočtu, kdy starosta předkládá členům rady materiály pro řádné zasedání a jsou vyslechnuty jejich protinávhrhy či jim jsou vysvětleny jejich otázky. Jejich hlavním účelem je připravit zasedání tak, aby bylo konsensuální a aby veřejná schůze měla jasný program a rychlý průběh. (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019, s. 8)

Méně běžné jsou pak pracovní schůzky, které se týkají rozhodování o investičních záměrech obce a které se s rostoucím počtem obyvatel obce snižují (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019, s. 9).

Na základě průzkumu případové studie „*Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic*“ bylo prokázáno, že proces směřující k přijetí návrhu rady, kde je starosta nejvýznamnější osobou, má dopad ve formě konsensuálního rozhodnutí. Dále co se týče rozhodování o investičních záměrech obce, má většina členů rady k tomuto návrhu pozitivní postoj, bez ohledu na koaliční nebo opoziční systém v obci. (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019, s. 10)

Na základě sloučení kategorie „*Většina členů rady, bez ohledu na koalici či opozici v obci, obvykle rozhodnou*“ s kategorií „*Všichni členové rady obvykle rozhodnou*“, lze konstatovat, že jejich postavení v radě či zastupitelstvu obce nebo v koalici či opozici, nehraje roli. V menších obcích také není členství zastupitelů v koalici nebo opozici tak důležité. V nejmenších obcích, tzn. do 2 000 obyvatel je význam koaličních stran z hlediska rozhodování zanedbatelný. (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019, s. 10)

České obce lze z hlediska rozhodování rozdělit do tří velikostních skupin, a to na malé obce (do 2 000 obyvatel); obce ve velikostní kategorii 2 000 až 15 000 obyvatel a třetí skupinou jsou obce nad 15 000 obyvatel. Pro malé obce je typické konsensuální rozhodování, které má tendenci mít hladký průběh během zasedání rady obce a předběžně sjednaný návrh je téměř vždy přijat velkou většinou jejích členů, kteří zastupují různé politické strany. Ve srovnání s druhou kategorií je tento konsensus pravděpodobně způsoben různými okolnostmi. V některých případech se starostové snaží „vypracovat“ neshody ohledně svých hlavních návrhů a čas od času žádají o konzultace s největšími odpůrci v radě. Návrhy, které se ukážou jako neprůchodné, jsou pak staženy z pořadu jednání. Díky tomu jsou členové rady více zapojeni do rozhodování. Z průzkumu J. Čmejřka, J. Čopíka a R. Kopřivy vyplývá, že konsensus při rozhodování o rozpočtech či investičních záměrech obce začíná starostou. (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019, s. 11)

3.2.1 Financování obcí v ČR

Otázka financování obcí v ČR úzce souvisí s velikostí a strukturou obcí a s rozsahem funkcí určených místní samosprávě (Balík, 2008, s. 23). To jakým způsobem probíhá financování obcí, je důležitým indikátorem reálného postavení samosprávy vůči státu. Pro posouzení tohoto vztahu je klíčovou otázkou stránka příjmů rozpočtů (Balík, 2009, s. 33).

Aby byly samosprávné jednotky finančně nezávislé na širším společenském mechanismu (státu, kraji), museli by mít garantovanou možnost příjmů, jejichž způsob výběru a strukturu si samy určují (Balík, 2008, s. 23).

Současná podoba financování obcí má své základy v roce 2000, které v roce 2007, 2008 a 2017 prošly částečnou korekcí. V roce 2000 bylo zavedeno určování obecních příjmů na základě počtu obyvatel obce. Lze tedy definovat čtyři skupiny příjmů obecních rozpočtů: 1. daňové; 2. nedaňové; 3. kapitálové; 4. dotace. (Balík, 2009, s. 33)

3.2.2 Příjmy obcí

Daňové příjmy

Nejvýznamnějším zdrojem příjmů obcí jsou příjmy daňové, které jsou tvořeny tzv. sdílenými typy daní a svěřenými daněmi. U daní sdílených se o výnos dělí obce s dalšími články rozpočtové soustavy, tzn., že z celostátního výnosu DPH do obcí plyne poměrná část dle přepočteného počtu obyvatel, kdežto u daní svěřených celkový daňový výnos

případá pouze obcím, tzn., že obcím připadá daň z příjmů právnických osob placená obcemi. Složitější je přepočítání u rozdělování daně z podnikání, tedy fyzických osob, kdy obce dostávají přepočtenou část podle bydliště podnikatele. Obcím také zůstávají veškeré prostředky vybrané na dani z nemovitostí na území obce, kdy výši této daně může obec ovlivnit obecně závaznou vyhláškou. (Balík, 2009, s. 33, 34)

Dále mezi daňové příjmy patří místní poplatky, správní poplatky, poplatky a odvody v oblasti životního prostředí (Kukalová, Pfeiferová, 2018, s. 40).

Vyhláška ministerstva financí č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě rozděluje daňové příjmy:

1. Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů
2. Daně ze zboží a služeb v tuzemsku
3. Daně a poplatky z vybraných činností a služeb
4. Daně a cla za zboží a služby ze zahraničí
5. Majetkové daně

Nedaňové příjmy

Druhým typem příjmů jsou nedaňové příjmy, mezi které jsou řazeny příjmy z vlastního podnikání obce, uživatelské poplatky, příjmy za pokuty, penále a ostatní jako např. dary (Balík, 2009, s. 35).

Podle Vyhlášky ministerstva financí č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě jsou nedaňové příjmy zařazeny podle odvětví. Odvětvím se pro účely této vyhlášky rozumí druh činnosti, ze které příjmy plynou. Dále také podle právního subjektu, který finanční prostředky organizaci poukazuje nebo odevzdává nebo jemuž je organizace finanční prostředky poskytuje za účelem jeho podpory (§ 2, zákon č. 323/2002 Sb.).

Nedaňové příjmy jsou příjmy zejména z občanskoprávních vztahů, tedy příjmy organizace ze splnění povinnosti něco dát, konat, něčeho se zdržet nebo něco strpět (§ 1789 občanského zákoníku) ve prospěch toho, kdo platí nebo jím pověřených osob.

Mezi nedaňové příjmy patří také příjmy splátek půjčených prostředků; příjmy trvale nebo dočasně nezařaditelné jako jsou např. pojistné plnění, soudní poplatky, příjmy nespotřebovaných částí transferů neboli dotací, které organizace poskytla příjemci (svým zřízeným organizacím či spolkům) na nějaký účel s tím, že po dosažení účelu má zbylou část transferu vrátit (vratky transferů); příjmy z veřejnoprávních vztahů, kromě příjmů z daní a podobných plateb a z transferů (například příjmy z odvodů příspěvkových

organizací); příjmy inkasované neoprávněně; příjmy za udělení práva čerpat přírodní zdroje v majetku obce; příjmy sdílené s Evropskou unií a ostatní nekapitálové příjmy s přímou protihodnotou (zákon č. 323/2002 Sb.).

Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy dle zákona č. 323/2002 Sb. rozdělujeme na příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy; příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku (zákon č. 323/2002 Sb.).

Mezi příjmy z prodeje dlouhodobého majetku patří příjem: z prodeje pozemků; z prodeje ostatních nemovitých věcí a jejich částí; z prodeje z ostatního hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku. Ostatní kapitálové příjmy tvoří přijaté dary a příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku; příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku (zákon č. 323/2002 Sb.).

Příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku tvoří příjmy z prodeje akcií, majetkových podílů a z prodeje dluhopisů a zároveň sem patří ostatní příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku, a to jsou zejména příjmy z prodeje cenných papírů (zákon č. 323/2002 Sb.).

Dotace a transfery

Obecní rozpočty jsou dále závislé na dotacích a transferech poskytovaných v rámci soustavy veřejných rozpočtů, které tvoří více než jednu čtvrtinu jejich příjmů. Z teoretického hlediska je můžeme dělit podle různých kritérií např. na běžné dotace, které jsou pravidelné a slouží k financování běžných provozních potřeb a kapitálové dotace, které jsou nepravidelné. V tomto případě se jedná o dotace investičního charakteru, které slouží k zajištění standardu poskytovaných veřejných statků. Z dalšího teoretického hlediska se člení na dotace účelové a neúčelové. V praxi jsou obcím přidělovány zejména dotace účelové. (Kukalová, Pfeiferová, 2018, s. 74)

V současné době jsou obcím poskytovány různé typy dotací z různých rozpočtů. Jsou to: 1. Nárokové dotace na základě zákona o státním rozpočtu; 2. dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa státního rozpočtu; 3. dotace z rozpočtových kapitol některých ministerstev; 4. dotace ze státních mimorozpočtových fondů; 5. dotace od krajů; 6. Dotace z Evropské unie. (Kukalová, Pfeiferová, 2018, s. 75)

Dotace definované a schválené zákonem o státním rozpočtu, jsou dotace nárokové a obec je musí dostat i v případě neplnění státního rozpočtu. Jde tedy o předvídatelný příjem rozpočtu obcí. Dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa nelze obecně zahrnout do určité kapitoly. Jde např. o dotace na výdaje spojené s přípravou a konáním voleb, vybrané investiční dotace na rozvoj a podporu regionálního školství apod. U rozpočtových kapitol jednotlivých ministerstev se jedná o dotace běžné i kapitálové, které z hlediska objemu převažují běžné dotace. Největší objemy dotací obvykle z Ministerstva životního prostředí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy či Ministerstva pro místní rozvoj. Tyto dotace jsou nenárokové, tudíž o jejich přidělení rozhoduje příslušné ministerstvo. Poskytované dotace ze státních mimorozpočtových fondů jsou účelové a často se jedná o kapitálové dotace. Od Krajů obce dostávají dotace formou přerozdělení dotací, které kraje získaly ze státního rozpočtu. Dotace z EU jsou vyplácené ze strukturálních a investičních fondů EU a jsou spojeny s určitým stupněm spolufinancování ze strany obcí. Tyto dotace jsou přísně účelové. (Kukalová, Pfeiferová, 2018, s. 75)

3.2.3 Výdaje obcí

Výdaje obce zásadně ovlivňují její rozvojové možnosti a rozsah jimi poskytovaných služeb. Výdaje se odvíjí od velikosti příjmů a vytvořených rezerv v minulosti (v podobě přebytku rozpočtu) nebo popřípadě schopnosti obce zvýšit si své příjmy cizími zdroji, jako např. půjčkou či úvěrem. Druhá věc je však jejich struktura. Výsledná struktura obecních výdajů do určité míry charakterizuje preference obyvatel, popřípadě místních zastupitelů, v daném území. (www.dvs.cz, čl. Výdaje obcí – porovnání vývoje a struktury obecních výdajů, 2008)

Struktura výdajů obcí je do určité míry ovlivněna vývojem v minulosti, prioritami volených představitelů a ekonomickou silou obce. Velikou roli ve struktuře výdajů hraje i velikost obce. Čím je obec větší, tím má vyšší rozpočtové příjmy a rozmanitější strukturu výdajů. (www.dvs.cz, čl. Výdaje obcí – porovnání vývoje a struktury obecních výdajů, 2008)

Výdaje můžeme třídit druhově nebo podle odvětví. Druhové je třídění na běžné výdaje a kapitálové výdaje. Druhým tříděním se výdaje dělí na 1. Zemědělství a lesní hospodářství; 2. Průmysl a ostatní odvětví hospodářství, kam patří - správa a údržba silnic, dotace veřejné dopravě, zásobování pitnou vodou a čištění odpadních vod; 3. Služby pro obyvatelstvo, čehož se týkají mateřské a základní školy, kultura, zdravotnictví, bydlení,

komunální služby a ochrana životního prostředí; 4. Sociální věci; 5. Bezpečnost, kam můžeme zařadit bezpečnost a veřejný pořádek, dále pak požární ochranu; 6. Všeobecná veřejná správa a služby je posledním odvětvím, kam zařazujeme výdaje např. na zastupitelstvo a místní správu.

3.2.4 Nástroje finančního hospodaření

Finanční hospodaření územních samosprávných celků a svazků obcí se řídí jejich ročním rozpočtem a střednědobým výhledem rozpočtu. Územní samosprávný celek nebo svazek obcí vede účetnictví podle zvláštního zákona (§ 2, zákon č. 250/2000 Sb.).

Rozpočet obce slouží jako nástroj k zabezpečování obecní politiky a je založen na plánovaných příjmech a výdajích. Stejně jako veřejné rozpočty je vytvářen s využitím principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti. Dalším nástrojem je střednědobý výhled rozpočtu o rozpočtech, který obce mají povinnost sestavit a zveřejnit. (Kukalová, Pfeiferová, 2018, s. 30)

Hospodaření obce

Hospodaření obcí se podle zákona o obcích týká především majetku obce. Hospodaření obcí je rovněž podrobena monitoringu ze strany Ministerstva financí ČR a každoročnímu přezkoumání hospodaření přezkoumávajícím orgánem. (Kukalová, Pfeiferová, 2018, s. 124)

Majetek obce musí být vždy využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku a také vést účetnictví podle zákona o účetnictví. Majetek obce musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. Obec nesmí ručit za závazky fyzických osob a právnických osob vyjma závazků uvedených v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích, § 38. (§ 38, zákon č. 128/2000 Sb.)

Střednědobý výhled rozpočtu

Střednědobý výhled rozpočtu je nástrojem územního samosprávného celku nebo svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Střednědobý výhled

rozpočtu obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, dlouhodobých závazcích a pohledávkách, finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. U dlouhodobých závazků se uvedou jejich dopady na hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí po celou dobu trvání závazku (§ 3, zákon č. 250/2000 Sb.).

Rozpočet

Rozpočet územního samosprávného celku nebo svazku obcí je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku nebo svazku obcí. Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. Při zpracování ročního rozpočtu se vychází ze střednědobého výhledu rozpočtu. Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný. Může také být schválen jako přebytkový, jestliže některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech nebo jsou-li určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let (§ 4, zákon č. 250/2000 Sb.).

Rozpočet může být schválen jako schodkový jen v případě, že schodek bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo příjmem z prodeje komunálních dluhopisů územního samosprávného celku (dále jen "návratné zdroje"). Kladný zůstatek finančních prostředků rozpočtového hospodaření běžného roku se převádí k použití v dalším roce, a to ke krytí rozpočtových výdajů, nebo se převádí do peněžních fondů. Schodek hospodaření se uhrazuje z finančních prostředků z minulých let nebo se kryje z návratných zdrojů splatných z rozpočtu v následujících letech (§ 4, zákon č. 250/2000 Sb.).

3.3 Komunální politika

Významnou roli v komunální politice hrají osobní vztahy, kde se projevují schopnosti konkrétních lidí. Jednak je to způsobeno velikostí některých obcí, ale i neideologickým charakterem některých komunálních politických systémů. Politické strany zakládají politické vztahy na vztazích osobních nebo nejrůznějších zájmech. (Jüptner, 2004, s. 80-81). Všeobecně přijímané závěry, že politika menších obcí je méně stranická a lokální stranické systémy jsou účelové a velmi nestabilní a že volební participace občanů je vyšší v menších obcích, které také nabízejí více přímých a snadno dostupných participačních příležitostí ještě ovšem neznamená, že bychom v malých obcích nenalezli politické konflikty. Podle Bernarda, Illnera a Kosteleckého venkov dnes již není tvořen tradičními pospolitostmi, a konflikty zde mají různorodější charakter. (Bernard, Illner,

Kostelecký, 2011, s. 80). „*Na obecní úrovni by nemělo jít o politiku, ale o konkrétní práci pro občany a město. Proto existuje napříč republikou mnoho různých koalic mezi různými stranami, a když město funguje, tak je to v pořádku a občany nezajímá kdo je z které strany*“ (Ryšavý, 2010, s. 720). Lidé se při hlasování v komunálních volbách orientují spíše podle osobních kvalit daného kandidáta než podle jeho stranické příslušnosti také z důvodu, že v malých obcích se lidé velmi dobře znají. Jinak je to ale u obcí s desítkami tisíc obyvatel. V takovém případě je politické dění podobné parlamentním volbám, mnohačlenné kandidátní listiny podávají politické strany. Soupisky dokonce obsahují více jmen, než je tomu ve volbách do Poslanecké sněmovny pro daný kraj. V rozhodování voličů je naopak důležité hledisko stranických preferencí (Šaradín, Outlý, 2004, s. 15).

Typologii modelů místních komunálních politických systémů podle velikosti (lidnatosti) zformuloval např. P. Jüptner (2004), který vymezil čtyři velikostní kategorie obcí (nejmenší obce, obce menší střední velikosti, obce větší střední velikosti) (Jüptner, 2004, s. 82-83).

Nejmenší obce

Horní hranice nejmenších obcí je 1700 obyvatel. V komunálních volbách většinou kandidují nezávislí kandidáti a jejich sdružení. Pokud se zde vyskytují politické strany, mají v těchto obcích obvykle menší počet členů. V těchto obcích obvykle pro místní představitele i obyvatele nezávislí kandidáti představují „pracovitost“ a „schopnost“, zatímco politické strany jsou považovány jako zdroj nesvárů a politikaření. (Jüptner, 2004, s. 83-85)

Obce menší střední velikosti

Velikost těchto obcí je určena orientačně intervalem 1 701 – 9 000 obyvatel. Zde se láme poměr sil mezi nezávislými kandidáty a politickými stranami. Můžeme se setkat s místními sdruženími nezávislých kandidátů i politickými stranami. Nehovoří se o volebních (politických) stranách, ale o tzv. jádrech. Ty tvoří aktivnější kandidáti, kteří mají zájem pracovat v zastupitelstvu. V některých případech může být na jedné listině i více „jader“. (Jüptner, 2004, s. 87-90)

Obce větší střední velikosti

Velikost těchto obcí je určena orientačně intervalem 9 001 – 45 000 obyvatel. V obcích této velikosti se obvykle vzhledem k obtížným podmínkám kandidatury většinou neobjevují nezávislá sdružení, v případě výskytu se zpravidla jedná o volební strategii. Předvolební koalice se vyskytují zcela výjimečně, základem je tvorba exekutivních koalic po volbách, podle toho je volen starosta, jeho zástupci a členové městské rady. Koaličními aktéry jsou většinou celé politické strany. (Jüptner, 2004, s. 92-93)

Největší obce

Spodní hranice je od 45000 obyvatel. U těchto obcí se nezávislí kandidáti a jejich sdružení už nevyskytují a hlavní dominantou jsou politické strany. Místní politické systémy jsou založeny většinou soutěživě na principu „vlády a opozice“. Jedná se o soutěživé systémy, kde obsazení nejvyšších postů na radnicích a magistrátech bývá otázkou prestiže. (Jüptner, 2004, s. 95-98)

3.3.1 Komunální volby

Komunální volby jsou volby zástupců do menších a malých celků územní samosprávy, tedy do zastupitelstev obcí, měst či městských obvodů v případě měst velkých. Představují uplatnění principu zastupitelské demokracie na nejnižší územně samosprávné úrovni. V České republice se komunální volby konají pravidelně ve všech obcích, vždy jednou za čtyři roky. Nepravidelně se konají pouze v případě, že počet členů obecního či městského zastupitelstva klesne pod předepsaný počet.

Hlavním úkolem voleb je zjistit aktuální rozložení politických sil v daném politickém prostoru. Volby umožňují zjistit aktuální požadavky a priority společnosti. Volby plní několik funkcí jako např. funkci kontrolní, legitimizační a integrační. Funkce mohou být splněny, pokud jsou volby založeny na principu všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Nezbytnou podmínkou funkčnosti voleb je politická pluralita a svoboda volby. Jde především o to, aby na voliče nebyl vyvolán nátlak a měl možnost získat dostatečné informace o kandidátech, a tak si vytvořit vlastní úsudek (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 51-52).

Volby do zastupitelstva obcí v České republice upravuje zákon č. 491/2001 Sb. Upravuje podmínky výkonu volebního práva, organizaci voleb do zastupitelstev obcí

a rozsah soudního přezkumu pro volby do zastupitelstev obcí. Funkční období zastupitelstev je čtyřleté. Volby vyhlašuje prezident republiky a uveřejňuje se ve Sbírce zákonů. Volby do zastupitelstev se konají ve dvou dnech ve všech obcích a městech, pokud zákon nestanoví jinak. Volební právo je v České republice podmíněno plnoletostí, svéprávností a trvalého pobytu v obci. Volební den vyhlašuje prezident republiky a to nejméně 90 dní před jejich konáním (§ 3, zákon č. 128/2000 Sb.).

3.3.2 Volební systémy

Volebním systémem je v užším smyslu konkrétní způsob, jakým se ve volbách určuje obsazení jednotlivých funkcí, jež jsou voleny, na základě hlasů voličů. Jde o způsob, jakým volič volí a způsob přidělování volených funkcí kandidátů na základě získaných hlasů. V širším slova smyslu vystihuje volební systém komplexní podobu volebního mechanismu a zahrnuje jeho základní komponenty jako volební obvod, formu kandidatury, strukturu hlasu, volební klauzuli a volební formulí. Jeden ze základních typů volebních systémů je systém většinový, kde je tolik volebních obvodů, kolik se volí mandátů. Je založen na jednomandátových volebních obvodech a volič si vybírá mezi jednotlivými kandidáty. Dalším ze systémů je systém proporcionální, který používá obvody více mandátové a volič si vybírá mezi kandidátními listinami (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 52-53).

3.3.3 Volební strany

Volební stranou jsou souhrnně označovány všechny kandidující subjekty. Možnost, aby volební stranou byly nejen politické strany a jejich koalice, ale také nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů a jejich koalice, přinesl již původní volební zákon z roku 1990. (Outlý, 2003, s. 23)

Politické strany

Politické strany ve státě, zemi, případně jiném subjektu nepůsobí izolovaně, ale jsou v rámci státu zapojeny do systému politických stran. Systém politických stran je určen vztahy mezi politickými stranami. Stranický systém se vytvářel na základě konfliktních linií ve společnosti a má přímý vliv na důležité vlastnosti politického systému jako je

schopnost jedné strany získat absolutní většinu, účinnost a efektivitu vládní moci, složení opozice, stabilitu politického režimu apod. (Čmejrek, Kubálek, pátek a Dostál, 2010).

Sociolog a politolog Maurice Duverger uvádí, že na podobě stranických systému se podílí celá řada dalších faktorů, jsou to např. sociální mobilita a rostoucí vzdělanost voličů. Pro masové politické strany je čím dál obtížnější ovlivňovat politické (volební) chování elektorátu. Dále jsou to ústavně-právní faktory, společenské procesy a sociální stratifikace společnosti, které však oslabují tradiční vazby mezi stranou a voliči. Hlavním a velmi důležitým technickým faktorem je samotný volební systém (Novák, 1996, s. 412).

Kritérium relativní síly politických stran použil k určení stranických systémů francouzský politolog Jean Blondel. Jeho klasifikace je založena na empirickém studiu volebního zisku dvou nejsilnějších stran. První skupina jeho klasifikace se dá označit jako čistý bipartismus, průměrný počet pro dvě nejsilnější strany se zde pohybuje kolem 90 až 99 %. Třetí strana se svým zanedbatelným ziskem fungování stranického systému neovlivní, velké strany ji k sestavení vlády nepotřebují. Systém se ziskem v rozmezí 75 až 80 % nazývá Blondel systémem dvou a půl té strany, vedle dvou nejsilnějších stran působí v systému ještě třetí strana, jejíž podporu využívají velké strany k vytvoření koalic. (Novák, 1996, s. 412)

Multipartismus s dominantní stranou nazývá Blondel systémem, kde dvě silné strany mají zisk okolo 60-65 %, nejsilnější strana má zisk kolem 40 %, tj. asi dvakrát více než druhá strana v pořadí. Tato strana je určující silou na politické scéně, ale i ostatní strany jsou důležité, neboť z nich si nejsilnější strana vybírá partnery pro vládní koalice nebo menšinovou vládu. Čtvrtou kategorií Blondelova rozdělení je čistý multipartismus. Průměrný zisk dvou nejsilnějších stran je 50 % a méně. Není zde dominantní strana a na vládě se podílejí tři, nebo čtyři zhruba stejně silné strany (Novák, 1996, s. 412).

V malých a menších středních obcích je možné politické strany nezdědka chápat jako volné koalice či dokonce sumu jednotlivců (Jüptner, 2004, s. 81). Politické strany jsou také v malých obcích chápány jako zdroj nesvárů a politikaření, nezávislé osobnosti oproti tomu představují „pracovitost“ a „schopnost“ spolupráce (Jüptner, 2004, s. 85).

Nezávislí kandidáti

V komunální politice České republiky je omezena role politických stran (Illner 1992; Jüptner 2001; Ryšavý 2006; Balík 2009; Čmejrek, Bubeníček, Čopík 2010; Ryšavý, Šaradín 2010). Tato omezená role politických stran vyplývá z následujících skutečností:

v komunálních volbách kandiduje výrazné množství kandidátů buď jako samostatní nezávislí kandidáti, nebo na kandidátních listinách sdružujících nezávislé kandidáty (např. Balík 2009; Ryšavý, Šaradín 2010); většina kandidátů na kandidátních listinách politických stran nemá žádnou stranickou příslušnost (např. Balík 2009); dochází k výrazné fluktuaci kandidátů mezi různými kandidátními listinami (Čmejrek, Bubeníček, Čopík 2010), v mnoha obcích jsou v radě obce zastoupeny všechny politické subjekty v zastupitelstvu (Balík, 2003), rozhodování uvnitř zastupitelstva často nesleduje linie vymezené politickými stranami (Vobecká, Bernard, Illner, 2010) a ideologické aspekty hrají v rozhodování samospráv minimální roli (Outlý, 2003).

Ujasněme si tedy problematiku nestranických kandidátů. Rozdílem je kandidovat úplně nezávisle, případně v nějakém neparlamentním hnutí, či kandidovat za některou z politických stran. Ryšavý a Šaradín při svém výzkumu rozdělili tyto kandidáty na nezávislé (čistě nezávislý, který kandiduje sám, případně v nějakém hnutí) a bezpartijní (nestranická osobnost na stranické kandidátce). Jako základní dělicí prvek je tedy přítomnost či nepřítomnost kandidáta na listině politické strany (Ryšavý, Šaradín, 2006, s. 726). Dalším rozdílem politických stran, jak je známe dnes, je jejich jasně daná struktura, mají svého lídra v podobě předsedy a nejbližší spolupracovníky na postech místopředsedů. Oproti tomu „Nezávislé“ strany jsou ve své podstatě heterogenním uskupením a jejich struktura není tak jasná, jako u předešlého typu politických stran. Dále také bylo již vícekrát konstatováno, že význam politických stran roste s rostoucí velikostí obce (Bernard, 2012, s. 614). Nezávislí kandidáti nebo jejich sdružení, kteří se chtějí účastnit voleb do zastupitelstva obce, musí při registraci kandidátní listiny předložit petici s podpisy občanů obce podporujících jejich kandidaturu. Zájemci o účast na komunálních volbách se tak chovají racionálně, když namísto sdružení zakládají politické strany. Kandidovat ve formě sdružení kandidátů se totiž „vyplatí“ jen v obcích přibližně do 14 tisíc obyvatel (Outlý, 2003, s. 23-24).

Tabulka č.3 - Min. nutná podpora kandidatury nezávislých kandidátů a jejich sdružení od r. 1994

počet obyvatel v obvodě	kandidaturu musí peticí podpořit	
	u nezávislého kandidáta	u sdružení nezávislých kandidátů
do 500	5 %	7 %
nad 500 do 3 tis.	4 %, nejméně 25	7 %
nad 3 tis. do 10 tis.	3 %, nejméně 120	7 %
nad 10 tis. do 50 tis.	2 %, nejméně 600	7 %
nad 50 tis. do 150 tis.	1 %, nejméně 1000	7 %
nad 150 tis.	0,5 %, nejméně 1500	7 %
	z obyvatel obce	

Zdroj: Outlý Jan 2003, s. 25

3.3.4 Volební orgány

Volebními orgány jsou Státní volební komise, Ministerstvo vnitra, Český statistický úřad, krajský úřad, pověřený obecní úřad, starosta a okrsková komise (§ 6 zákon č. 491/2001 Sb.).

Obecní úřad

Náplní obecního úřadu pro volby do zastupitelstev obcí je zajišťovat volební místnosti pro okrskové volební komise, vést stálý seznam voličů, zajišťuje archivaci volební dokumentace převzaté od okrskové volební komise a dále plní další úkoly stanovené zákonem č. 491/2001 Sb. (§ 14 zákon č. 491/2001 Sb.).

Starosta

Starosta obce stanovuje stále volební okrsky a informuje voliče o době a místě konání voleb prostřednictvím úředních desek obce. Mezi další jeho úkoly patří stanovení minimálního počtu členů okrskové volební komise a svolává její první zasedání. Dále jmenuje zapisovatele okrskové volební komise a zajišťuje distribuci hlasovacích lístků (§ 15 zákon č. 491/2001 Sb.).

Okrsková volební komise

Okrsková volební komise v první řadě dbá o pořádek ve volební místnosti, kde zajišťuje a dozírá na průběh hlasování, sčítá hlasy a vyhotovuje zápis o průběhu a výsledku hlasování. V poslední řadě odevzdá volební dokumentaci do úschovny obecnímu úřadu

s výjimkou jednoho stejnopisu zápisu o průběhu a výsledku hlasování (§ 16 zákon č. 491/2001 Sb.).

3.3.5 Volební obvod

U volebního obvodu je nejdůležitější jeho velikost, která se neměří územní rozlohou, počtem obyvatel ani počtem voličů, ale počtem mandátů přidělovaných v daném obvodu. Velikost volebního obvodu má zásadní vliv na proporcionalitu voleb. Čím je volební větší, tj. čím více mandátů se v něm přiděluje, tím proporcionalnější jsou volby. Za kritickou hranici se pokládají volební obvody zhruba s pěti mandáty (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 54).

3.3.6 Vztahy mezi členy samosprávy

Mnohé existující výzkumy lokální politiky v malých obcích ČR zkoumají stranictví na komunální úrovni a odhalují, že politika na této úrovni je velmi málo stranická a nevykazuje řadu znaků, které jsou pro stranictví typické. (Ryšavý, 2006; Balík, 2009) Vztahy mezi zastupiteli nejsou tedy organizovány podle linií stranického spektra a toto tvrzení vede k úvaze, zda samosprávy malých obcí lze považovat za politická tělesa, protože v nich nedochází k politickému soupeření. (Balík, 2008)

Řada prací, které se věnují analýze vztahů mezi jednotlivými aktéry samospráv, využívá pro tento účel teorii koalic (Bernard, 2012, s. 34), kterou jsem sama aplikovala v mé Bakalářské práci „Formování orgánů místní samosprávy v obci Vidnava“ (2018). Samozřejmě je sporné, zda je tento postup dobře aplikovatelný, protože rozhodování zastupitelstva neprobíhá podle stálých stranických a koaličních linií. I přesto, že některé případové studie (Bubeníček, Kubálek, 2010; Čmejrek 2009, Čučková 2018) odhalují obce, v nichž má komunální politika konfliktní charakter, platí obecné zjištění o převážně konsensuálním charakteru komunální politiky v malých obcích. (Bernard, 2012, s. 34, 35)

4. Vlastní Práce

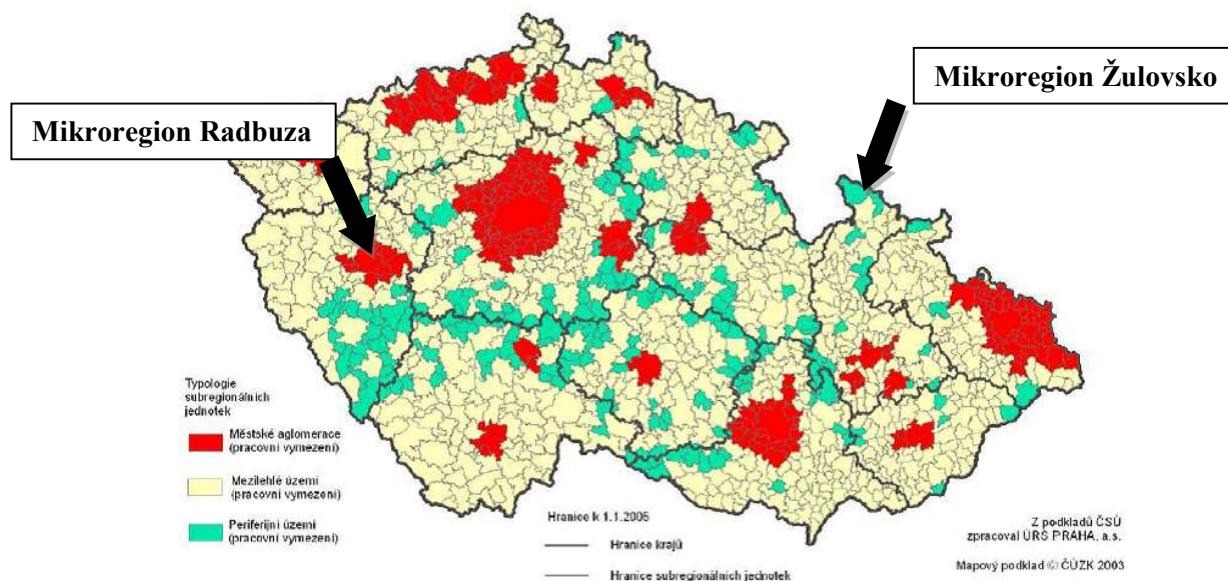
4.1 Žulovsko vs. Radbuza

4.1.1 Výběr Mikroregionů

Téma diplomové práce je zaměřeno na Mikroregion Žulovsko, které se nachází na severu Olomouckého kraje a sdružuje osm obcí Rychlebských hor (Vápenná, Žulová, Skorošice, Černá Voda, Stará Červená Voda, Kobylá nad Vidnávkou, Velká Kraš a Vidnava), které patří do povodí řeky Vidnávky (Mikroregion Žulovsko, © 2020). Žulovsko má dle metodiky OECD výrazně venkovský charakter, tedy více než 50 % obyvatel žije ve venkovských obcích s hustotou menší než 100 obyvatel na km² a na základě usnesení vlády ČR (č. 560) ze dne 17. května 2006, o vymezení regionu se soustředěnou podporou státu na období let 2007–2013 (ve smyslu zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje), je zařazen mezi hospodářsky slabé regiony. (Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2012)

Vzhledem k tomu, že je Žulovsko považováno za hospodářsky slabý region ležící na periferii, je na základě vybraných ukazatelů porovnán s Mikroregionem Radbuza, který leží v městské aglomeraci Plzeňského kraje (západní část okresu Plzeň – jih).

Obrázek č. 1 – Rozčlenění subregionálních jednotek na městské aglomerace a periferní území

Zdroj: Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2012

Charakteristika Mikroregionu Žulovsko

Mikroregion Žulovsko oficiálně vznikl v roce 2003 s cílem vzájemně spolupracovat při společných zájmech obcí mikroregionu, a to v oblasti dotační politiky státu a Evropské unie. Dále pak v zaměstnanosti, vzdělanosti, ochrany ŽP, podpory rozvoje malého a středního podnikání, cestovního ruchu aj. Obce Mikroregionu se nacházejí z hlediska Politiky územního rozvoje (PÚR ČR) ve specifické oblasti Jeseníky – Králický Sněžník. Tato oblast je charakteristická přírodními hodnotami a naopak zaostávajícím sociálním a ekonomickým rozvojem, který patří k nejslabším v ČR. Žulovsko mělo kdysi přirozené hospodářské a kulturní vazby na slezské nížiny, které dnes leží v Polsku. Silně negativní vliv na tyto vazby mělo vytvoření státní hranice v polovině 19. století a posílení jejího významu po roce 1948. V dnešní době je Žulovsko, především jeho severovýchodní část Vidnavsko, bráno za periferní území našeho státu. Nové možnosti pro region však nabídl vstup ČR do Schengenského prostoru v rámci EU, kdy byly postupně odbourány bariéry a region se tak „otevřel“.

Obce tohoto regionu patří k sídlům, jejichž vývoj a tradice byly násilně a definitivně přerušeny druhou světovou válkou a poválečnou migrací německého obyvatelstva. Při znovu osídlování došlo sice k opětovnému nárůstu počtu obyvatel, ale na daleko nižší úrovni. Díky tomu, že se znovu osídlování zúčastnilo obyvatelstvo mladší generace, došlo ke zcela jinému demografickému vývoji obyvatel tohoto území. Mikroregion Žulovsko se také vyznačuje výrazně heterogennější rasovou a etnickou strukturou, než zbytek České republiky. Při sčítání v roce 1930 bylo zjištěno, že na území dnešního Žulovska žilo 16 993 obyvatel a v r. 1950 pouhých 8 117. Do 60. let se v rámci dalšího osídlování území počet obyvatel postupně zvyšoval, od této doby ale dochází k jeho neustálému snižování.

Tabulka č. 3. – Národnostní složení Mikroregionu Žulovsko v r. 1930

Obec	Celkem	Německá národnost		Ostatní národnosti	
		n _i	P _i (v %)	n _i	P _i (v %)
Černá Voda	2 182	2 152	98,6	30	1,4
Kobylá nad Vidnavkou	984	971	98,7	13	1,3
Skorošice	2 775	2 744	98,9	31	1,1
Stará Červená Voda	2 101	2 038	97,0	63	3,0
Vápenná	2 936	2 868	97,7	68	2,3
Velká Kraš	1 643	1 548	94,2	95	5,8
Vidnava	2 186	1 910	87,4	276	12,6
Žulová	2 186	1 975	90,3	211	9,7
Žulovsko	16 993	16 206	95,4	787	4,6

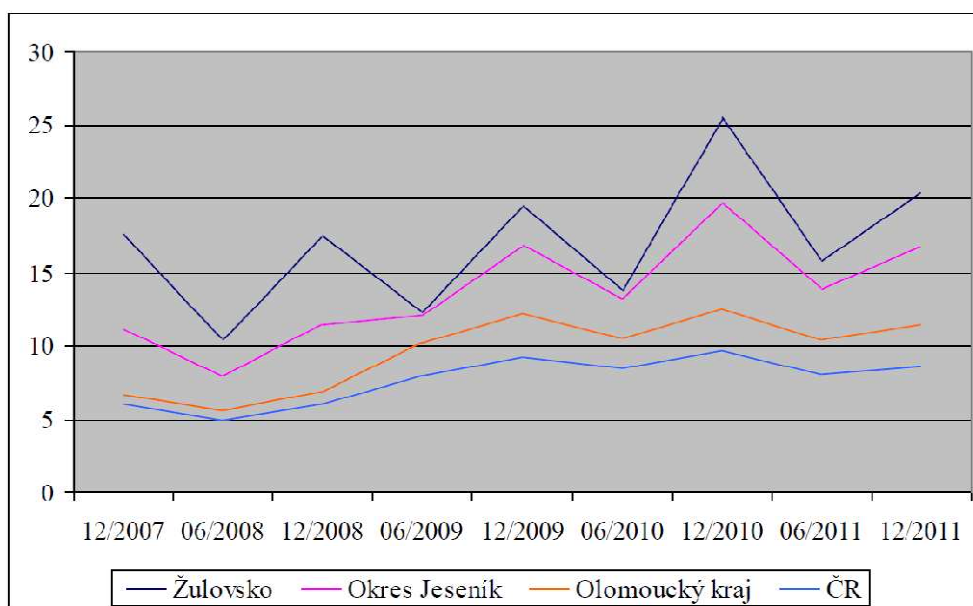
Zdroj: Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2012

Sektory, které jsou v oblasti národního hospodářství nejvýznamnější, jsou na Žulovsku zemědělství a lesnictví, těžba a zpracování nerostných surovin (přírodního kamene, popř. některých dalších surovin) a také stavebnictví (výroba materiálů pro stavebnictví). V roce 2012 v oboru zemědělství, lesnictví a rybářství působilo celkem 163 subjektů (tj. 14,1 %), v průmyslu a stavebnictví 411 subjektů (35,6 %), což je stále nad okresním, krajským i republikovým průměrem. V mikroregionu bylo v r. 2012 evidováno celkem 1 153 registrovaných ekonomických subjektů, a to je o 516 subjektů (30,9 %) méně než v r. 2006. U všech obcí regionu došlo k celkovému poklesu počtu ekonomických subjektů. V přepočtu na střední hodnotu je Žulovsko v počtu ekonomických subjektů na 100 obyvatel pod okresním, krajským i celorepublikovým průměrem.

Zaměstnanost, je jedním z rozhodujících kritérií při hodnocení významu hospodářské a sociální soudržnosti regionu. V roce 2011 bylo v Mikroregionu Žulovsko z celkového počtu obyvatel evidováno 3 469 ekonomicky aktivních osob (tj. 47,3 %), což je pod okresním, krajským i celorepublikovým průměrem. Dlouhodobý pokles ekonomické aktivity odráží mj. i jeden z demografických trendů, a tím je stárnutí populace. Vzhledem k periferní poloze regionu, problémům v dopravní obslužnosti, odlehlosti od hlavních komunikací, atd., se v nejbližších letech nedá očekávat výrazné zlepšení situace na trhu práce.

(Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2012)

Graf č. 1. – Vývoj míry nezaměstnanosti od 12/2007 – 12/2011

Zdroj: Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2012

Charakteristika Mikroregionu Radbuza

Mikroregion Radbuza ležící v Plzeňském kraji vznikl v roce 1999 a tvoří ho dvacet sedm obcí v okolí měst Dobřany, Holýšov a Stod (Bělá nad Radbuzou, Dnešice, Dobřany, Holyšov, Honezovice, Horšovský Týn, Hradec, Chlumčany, Chotěšov, Kotovice, Kvičovice, Lině, Lisov, Lišina, Merklin, Nová Ves, Poběžovice, Přehyšov, Přestavlky, Stod, Střelice, Štichov, Tlučna, Ves Touškov, Vstiš, Zbůch, Zemětice). Radbuza se rozkládá na rozloze 194 km² a je přirozeným spádovým územím při řece Radbuza, po které byl také pojmenován. Zástupci těchto obcí založili Mikroregion Radbuza z důvodu společného postupování při řešení nedostatečné technické a občanské vybavenosti území, zlepšení dopravní obslužnosti, zamezení dalšího růstu nezaměstnanosti apod. Radbuza se řadí mezi méně zalidněná území České republiky, ale zároveň nadprůměrně zalidněné území okresu Plzeň – jih. Mikroregion má dále díky dálnici D5 a silnicím I třídy směr Domažlice a Klatovy, které jím prochází, vazby na okolní okresy a mikroregiony, ale také má přímé spojení se Spolkovou republikou Německo. Z hlediska přírodních podmínek území, tvoří jeho strukturu denudační reliéf Švihovské vrchoviny, která náleží do Plzeňské pahorkatiny. Nachází se zde granodiority několika typů a surovinové základny, které tvoří kaolin, křemičité písky a cihlářské hlíny. (Kubernátová, Martínek, Svoboda, 2012)

Po 2. světové válce bylo toto území jednak poznamenáno vysídlením německého obyvatelstva a jednak kolektivizací. Tradiční charakter měst a vesnic byl narušen necitlivými zásahy do historických staveb a taky novou výstavbou. Bohužel nebyly ušetřeny ani přírodní hodnoty území, které utrpěly zemědělskou a těžební činností. Změny po roce 1989 vedly k útlumu hornictví, což se negativně podepsalo na počtu pracovních míst v regionu. Druhou stranou, tou pozitivnější bylo oživení jiných hospodářských aktivit. Otevřel se i prostor pro opravy památek a péči o přírodní dědictví. (Oficiální stránky mikroregionu Radbuza, © 2020)

Věková struktura obyvatel mikroregionu se zásadně nijak neliší od věkové struktury České republiky a Plzeňského kraje (viz. tabulka č. 2.)

Tabulka č. 4. – Vývoj míry nezaměstnanosti od 12/2007 – 12/2011

Oblast	předproduktivní	produktivní	poproduktivní
Česká republika	14,5	69,7	15,9
Plzeňský kraj	14,2	69,6	16,3
Okres Plzeň-jih	14,5	69,4	16,1
Mikroregion Radbuza	15,5	70,0	14,5

Zdroj: Kubernátová, Martínek, Svoboda, 2012

Dále mikroregion Radbuza zaznamenal pozitivní zlepšení ve věkové struktuře od roku 1999. V tehdejších 17 obcích Mikroregionu Radbuza žilo cca 10 500 obyvatel produktivního (59,6 %) a cca 2 800 obyvatel předproduktivního věku (15,7 %) a cca 4 400 obyvatel poproduktivního věku (24,7 %). (Kubernátová, Martínek, Svoboda, 2012)

Z hlediska struktury ekonomické základny mikroregionu Radbuza má v dnešní době významné postavení zemědělství, které vytváří jeho charakteristiku. Dále sem také patří i tradiční obory průmyslové výroby, jako je průmysl keramiky a stavebních hmot, zpracování komponentů pro automobilovou výrobu a strojírenství a dále také dřevozpracující průmysl. V Mikroregionu Radbuza se nachází známé podniky, jako jsou např. Tondach Česká republika, Lasselsberger s.r.o. a OTM Produkt k.s.

Trh práce a míra nezaměstnanosti jsou v mikroregionu ovlivněny stabilitou podnikatelského prostředí, dobrou dostupností ke krajskému městu a ochotou obyvatel dojíždět za prací. Míra nezaměstnanosti mikroregionu patří v Plzeňském Kraji k těm dlouhodobě nižším. V červenci 2011 činila 6,7 %, ale je nutné zohlednit velikost obce, kdy nelze z hlediska zaměstnanosti srovnávat sídelní centra (Dobřany, Holyšov, Stod) s lokálními specifiky např. Lisova, Vstíše, Vsi Touškov a dalších obcí.

4.1.2 Porovnání mikroregionů na základě vybraných ukazatelů

Vzhledem k tomu, že Mikroregion Radbuza tvoří dvacet sedm obcí oproti osmi obcím Mikroregionu Žulovsko, bylo k jejich porovnání z Mikroregionu Radbuza vybráno osm obcí, které se nejvíce přibližují počtem obyvatel. Porovnání těchto mikroregionů je provedeno na základě jejich charakteristiky a jejich průměrných hodnot vybraných obcí, a to ve vývoji počtu obyvatel, jejich průměrného věku a mírou nezaměstnanosti v období od roku 2012 do roku 2018.

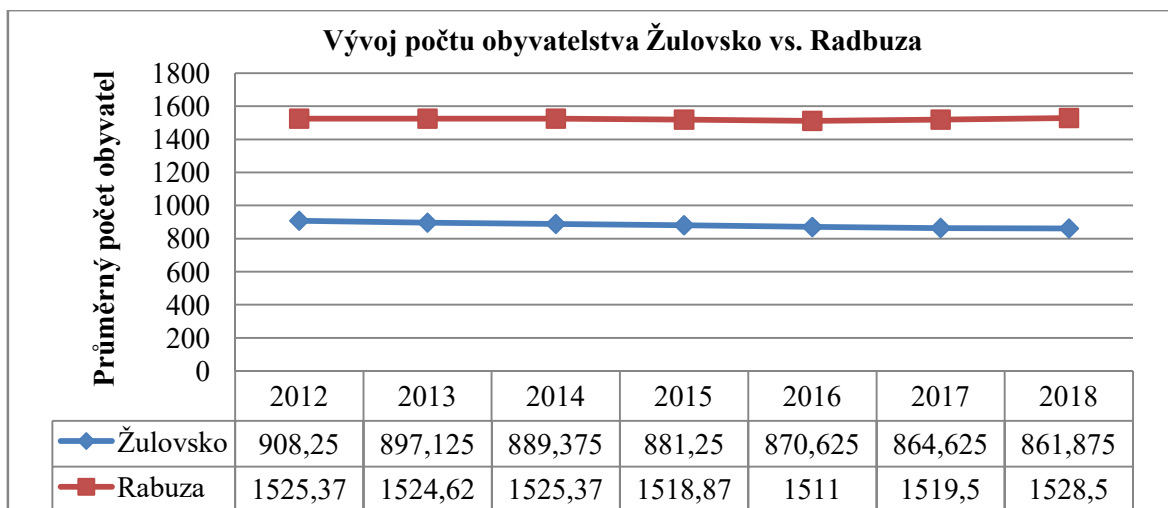
Tabulka č. 5. – Porovnávané obce a jejich počet obyvatel v r. 2018

Žulovsko	Počet obyvatel	Radbuza	Počet obyvatel
Kobylá nad Vidnavkou	382	Nová Ves	285
Černá Voda	545	Vstíš	508
Stará Červená Voda	624	Hradec	549
Skorošice	734	Dnešice	859
Velká Kraš	742	Merklín	1194
Žulová	1248	Chlumčany	2379
Vidnava	1291	Chotěšov	2841
Vápenná	1329	Stod	3613

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 2 zobrazuje porovnání vývoje počtu obyvatel, ze kterého vyplývá, že v Mikroregionu Žulovsko se počet obyvatel každým rokem snižuje, a to z důvodu, že se mladí lidé stěhují do větších měst za prací (Čučková, 2018). Oproti tomu v Mikroregionu Radbuza dochází spíše k jeho nárůstu, kdy se obyvatelé z měst stěhují do příměstských částí např. z důvodu levnějších stavebních pozemků.

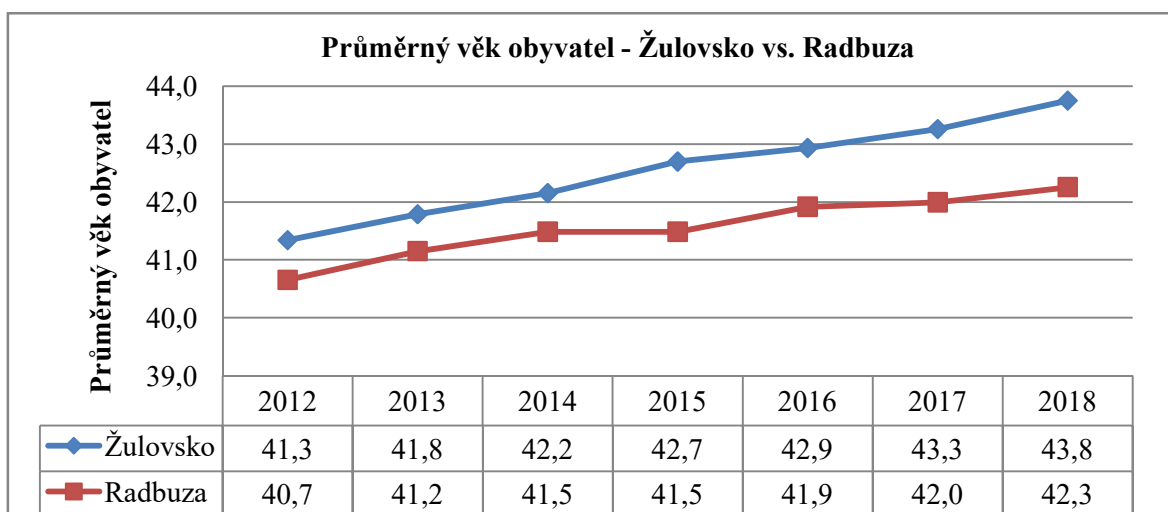
Graf č. 2. – Porovnání vývoje počtu obyvatel – Žulovsko vs. Radbuza

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ČSÚ

Další porovnání mikroregionů je na základě jejich průměrného věku obyvatel, který znázorňuje graf č. 3. Z grafu je zřejmé, že průměrný věk obyvatel roste v obou mikroregionech. Zároveň je viditelné, že v Mikroregionu Radbuza je průměrný věk obyvatelstva nižší než na Žulovsku.

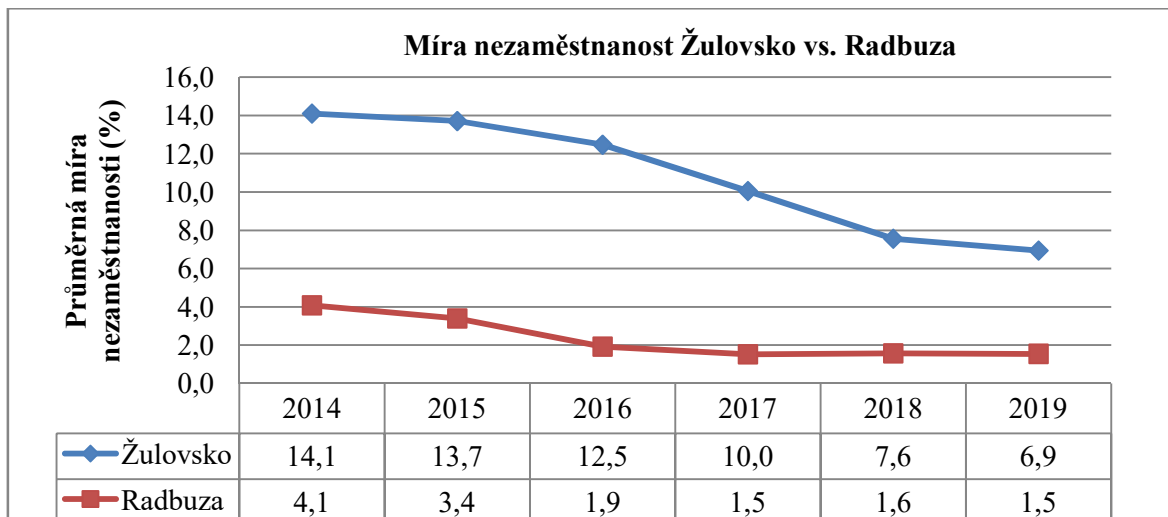
Graf č. 3. – Porovnání průměrného věku obyvatelstva – Žulovsko vs. Radbuza

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ČSÚ

V grafu č. 4. je znárodněna míra nezaměstnanosti, která v obou mikroregionech v posledních letech klesla. V Mikroregionu Žulovsko o 7 % a v Mikroregionu Radbuza o 2,6 %.

Graf č. 4. – Porovnání míry nezaměstnanosti – Žulovsko vs. Radbuza

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ČSÚ

4.1.3 Vyhodnocení porovnání vybraných mikroregionů

Na základě získaných informací o mikroregionech a v závislosti na jejich geografické poloze, kdy Mikroregion Žulovsko leží na periferii a Mikroregion Radbuza v městské aglomeraci, můžeme říci, že se tyto regiony výrazně liší, a to především v míře nezaměstnanosti, ve vývoji počtu obyvatel a v jejich průměrném věku. Je zřejmé, že Mikroregion Radbuza, který leží v městské aglomeraci, má menší míru nezaměstnanosti než Žulovsko. Také průměrný věk obyvatelstva je nižší a vývoj počtu obyvatel neklesá, tak jako v mikroregionu na periferii. Mikroregiony se dále liší jedním výrazným faktem, a to strukturou jejich obcí. Počet obyvatel v obcích na Žulovsku se pohybuje přibližně od 300 obyvatel do 1 400 obyvatel. Za to Mikroregion Radbuza se skládá s více malých obcí (100 – 500 obyvatel) a pak z několika obcí s více než 2 000 obyvatel (Blovice, Dobřany, Chlumčany, Chotěšov, Nepomuk, Přeštice a Stod).

Na závěr této kapitoly, si dovoluji konstatovat, že život na periferii se od života v příměstské části liší věkovou strukturou obyvatel, vývojem počtu obyvatel a ve větší míře mírou nezaměstnanosti, kterou ovlivňují pracovní příležitosti v regionech v závislosti na jejich geografické poloze a tím i dopravní infrastruktúře.

4.2 Mikroregion Žulovsko

4.2.1 Mikroregion jako komunita

Mikroregion Žulovsko se nachází na periferním území. Tento svazek osmi obcí můžeme také chápat jako lokalitu, ve které vzniká mnoho interakčních polí, které se soustřeďují kolem určitých zájmů. Důležité však pro tuhle práci je, že vedle těchto interakčních polí zde vzniklo i komunitní interakční pole. Komunitní interakční pole je podle Kaufmanovy definice organizováno kolem kolektivních zájmů obyvatel celého území, jehož účastníci se podílejí na plánování kolektivních cílů a jejich dosažení.

Svazek osmi obcí na Žulovsku vznikl s cílem vzájemně spolupracovat při společných zájmech obcí mikroregionu a v roce 2012 byla pro tento svazek obnovena strategie rozvoje, jak těchto společných cílů dosáhnout. Tato strategie rozvoje se zaměřuje na slabé stránky mikroregionu a určuje strategické cíle pro mikroregion, kterými jsou 1. Kvalita života, lidské zdroje a rozvoj venkova; 2. Rozvoj infrastruktury (dopravní i environmentální); 3. Rozvoj ekonomických aktivit. Součástí této strategie je také časový plán pro naplnění těchto společných cílů, a to na časové ose od r. 2012 do r. 2020.

Pokud se vrátíme ke Kaufmanově definici komunity, která podle něj v lokalitách nevzniká automaticky, ale vzniká tam, kde existují silné zájmy obyvatel lokality a organizované jednání pro jejich dosažení, na němž se obyvatelé podílejí (Bernard, 2012, s. 9), tak můžeme Mikroregion Žulovsko označit jako komunitu. Dle Wilkinsona je cílem rozvoje komunity kolektivní jednání za účelem dosažení společných cílů a zvyšování společné kvality života (Bernard, 2012, s. 10,11), což je právě jedním ze strategických cílů mikroregionu. Dále jako komunitu můžeme chápat samotné obce mikroregionu, kde je zaveden pojem „komunitní leadership“. Takto je označována záměrná tvorba komunitního pole, kde narůstá schopnost společně jednat a dosahovat rozvoje. Zde můžeme „komunitní leadership“ chápat jako organizaci samosprávy v obci.

Tato teorie rozvoje komunit nám právě pomáhá osvětlit roli lokální (místní) samosprávy malých obcí, kde se samozřejmě odehrává i komunální politika. Komunální politika v malých obcích je spíše založená na osobních vztazích, nežli na politickém stranictví. Abychom mohli lépe pochopit vztahy na úrovni mikroregionu a dále se pak zaměřit na rozvoj komunit, zkusíme nejdříve na obce nahlédnout z pohledu jejich rozvoje a dále z pohledu komunální politiky a rolí starostů v jednotlivých obcích.

4.2.2 Rozvoj obcí v Mikroregionu Žulovsko

Obce, které tvoří Svazek obcí – Mikroregion Žulovsko, si v roce 2012 nechali obnovit již zmíněný Strategický rozvojový plán Mikroregionu Žulovsko. Tento střednědobý koncepční rozvojový dokument, který je zpracován do roku 2020, se v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje snaží efektivně řídit procesy plánování sociálně-ekonomického rozvoje území mikroregionu. Strategický rozvojový plán vychází nejen z potřeb mikroregionu jako územního celku, ale také z potřeb a zájmů jednotlivých obcí a akceptuje hlavní směry rozvoje, priority a cíle vyšších územních celků.

K tomu, aby byly naplněny vize Mikroregionu Žulovsko, stanovili místní lokální aktéři rozvoje strategické cíle, které by měly být dosaženy pomocí Akčního plánu. Akční plán vychází ze strategické části, tedy ze stanovených strategických cílů, priorit a opatření a je plánem „akcí“ či „aktivit“ jejichž postupná realizace by měla zajistit implementaci přijaté Strategie. Vzhledem k charakteru strategie, která je strategií komunitní (v našem případě jde o komunitu sdílející území Mikroregionu Žulovsko) a je tedy zároveň strategií, která tvoří rámec pro aktivity subjektů jak z veřejného, tak i soukromého a neziskového sektoru, je i akční plán (strukturou a náplní) akčním plánem dané komunity.

Akční plán je zpracován v krátkodobém časovém intervalu a zahrnuje celkem 76 aktivit, či projektových záměrů (viz. Příloha č. 1.) z toho 39 k naplnění prvního cíle, 26 k dosažení druhého cíle a 11 k dosažení cíle č. 3. Na druhou stranu nesmíme zapomenout, že vedle prvotních aktivit uvedených v Akčním plánu je realizována řada dalších projektů a „akcí“, které se v tomto plánu vůbec nevyskytují.

(Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2012)

Podle aktuálních informací jsou nyní schválené dotace na vypracování nového Strategického rozvojového plánu pro Mikroregion Žulovsko, který by měl být zpracován pro období 2021-2031.

„V současné době se vytváří nový strategický dokument a na jeho tvorbě se aktivně podílíme všechny obce mikroregionu.“

(Respondent, 2020)

Černá Voda

V tabulce č. 15. můžeme vidět přijaté investiční transfery v roce 2014 a v roce 2019. V letech 2012 až 2019 byly na realizaci investičních záměrů využity jak dotační tituly, tak i obchodní úvěry, díky kterým obec zrealizovala zateplení kulturního domu, rekonstrukce kaple na Roklinách, nákup areálu bývalé autodopravy Kamenoprůmyslu, dětské hřiště u ZŠ, kompletní rekonstrukce čtyř obecních bytů, pořízení kompostérů do každé domácnosti a nákup kolového nakladače a nosiče kontejnerů.

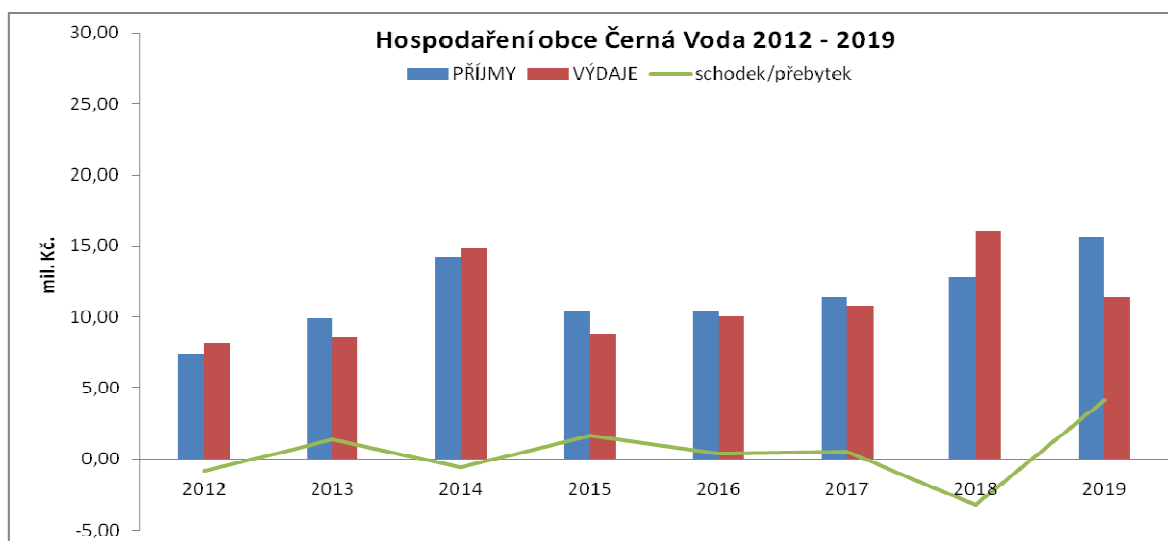
Tabulka č. 6. – Příjmy a výdaje obce Černá Voda 2012 – 2019

Černá Voda		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PŘÍJMY v mil. Kč.	Daňové	4,906	6,176	6,563	6,849	7,115	7,755	8,172	8,989
	Kapitálové	0,005	7,898	4,534	0,129	0,242	0,557	0,290	0,395
	Nedaňové	1,373	1,561	1,672	1,785	2,014	1,616	2,017	2,032
	Transfery	1,067	1,375	5,538	1,674	1,022	1,436	2,353	4,149
	CELKEM	7,351	17,010	18,307	10,437	10,393	11,364	12,832	15,565
VÝDAJE v mil. Kč.	Běžné	6,983	7,674	9,711	8,704	7,702	10,136	12,149	10,945
	Kapitálové	1,198	0,873	5,107	0,101	2,312	0,677	3,874	0,461
	CELKEM	8,181	8,547	14,818	8,805	10,014	10,813	16,023	11,406
VÝSLEDEK CELKEM	-0,830	8,463	3,489	1,632	0,379	0,551	-3,191	4,159	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

Z Grafu č. 6. je zřejmý schodkový rozpočet v letech 2014 a 2018 což způsobilo přijetí obchodního úvěru a následné realizaci výše zmíněných investičních projektů.

Graf č. 5. – Hospodaření obce Černá Voda 2012 – 2020

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

Kobylá nad Vidnávkou

Z tabulky č. 16. jsou zřejmé přijaté transfery v roce 2015, 2016 a 2017, které byly vynaloženy na multifunkční centrum sociálních služeb, rekonstrukci hřbitova, vybudování nového veřejného osvětlení, rekonstrukci vodovodního řádu a rekonstrukci tělocvičny ZŠ.

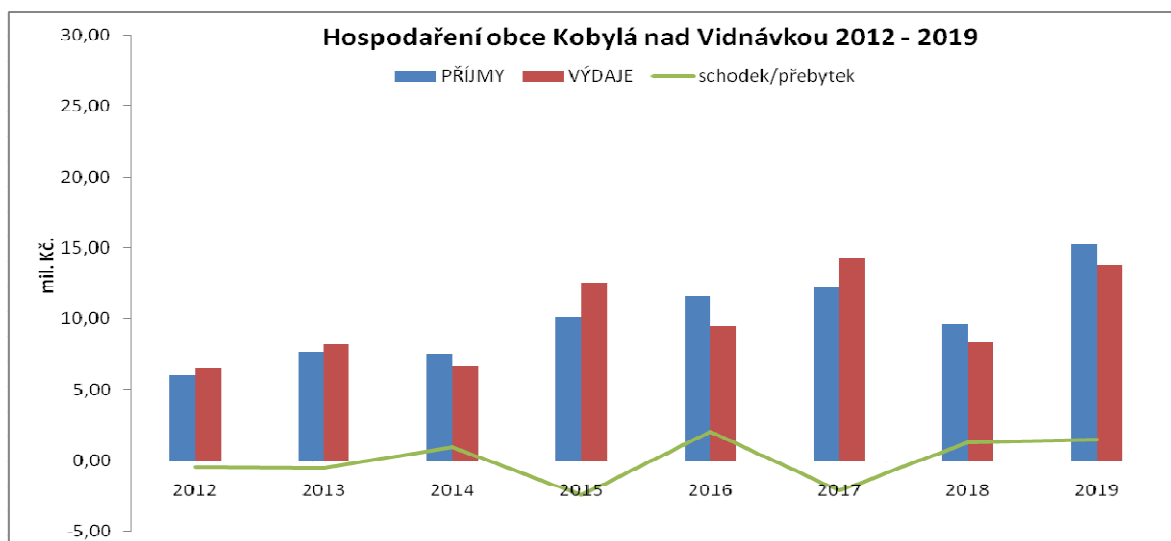
Tabulka č. 7. – Příjmy a výdaje obce Kobylá nad Vidnávkou 2012 – 2019

Kobylá nad Vidnávkou		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PŘÍJMY v mil. Kč.	Daňové	3,438	4,268	4,673	4,782	5,009	5,350	5,899	6,097
	Kapitálové	0,036	0,041	0,002	0,061	0,052	0,000	0,173	0,177
	Nedaňové	0,605	0,791	0,680	0,566	0,983	1,023	1,007	1,237
	Transfery	1,996	2,596	2,200	4,756	5,556	5,800	2,571	7,764
	CELKEM	6,075	7,696	7,556	10,165	11,601	12,174	9,650	15,274
VÝDAJE v mil. Kč.	Běžné	5,414	7,820	6,258	6,941	6,302	8,663	8,143	7,921
	Kapitálové	1,122	0,389	0,350	5,652	3,241	5,633	0,235	5,889
	CELKEM	6,536	8,209	6,608	12,593	9,543	14,297	8,378	13,809
VÝSLEDEK CELKEM	-0,461	-0,513	0,948	-2,427	2,058	-2,123	1,272	1,465	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

V Grafu č. 7. je znázorněn v roce 2015 a 2017 schodkový rozpočet, který vznikl přijetím úvěru, na dofinancování vybudování nového veřejného osvětlení a rekonstrukce vodovodního řádu.

Graf č. 6. – Hospodaření obce Kobylá nad Vidnávkou 2012 – 2019

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

Skorošice

Významnou položku v tabulce č. 17. Tvoří v roce 2014 a 2018 kapitálové výdaje, které byly použity na výstavbu 11 bytových jednotek, zateplení kulturního a obecního domu a vybudování kanalizace v přidružené obci Nýznerov. Z tabulky je zřejmé, že tyto investice byly pokryté dotačními tituly jen částečně.

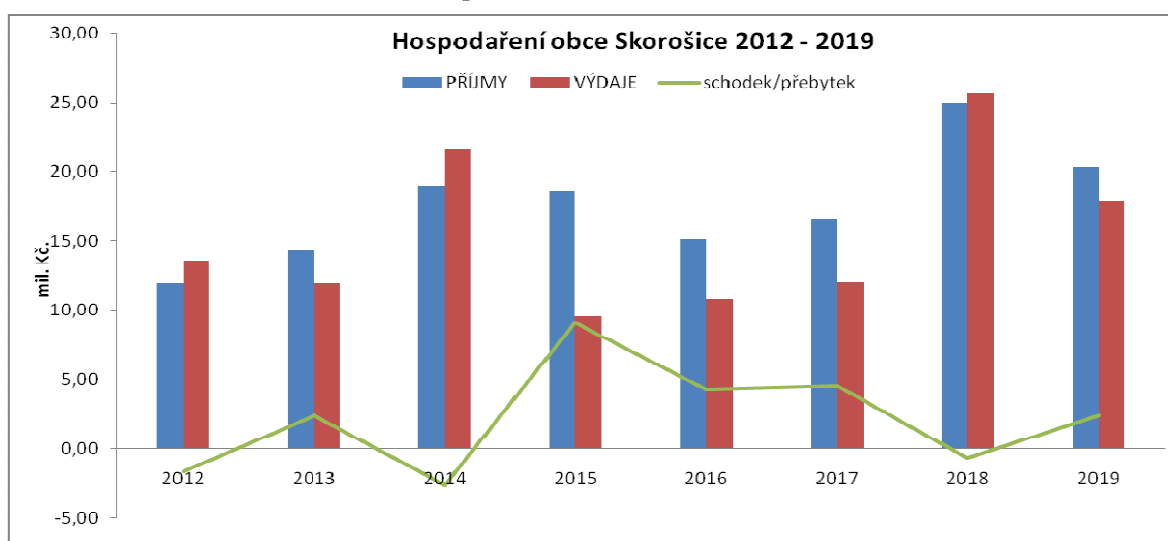
Tabulka č. 8. – Příjmy a výdaje obce Skorošice 2012 – 2019

Skorošice		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PŘÍJMY v mil. Kč.	Daňové	8,144	9,763	10,418	10,714	11,377	12,066	13,521	14,397
	Kapitálové	0,233	0,129	0,268	0,014	0,131	0,294	0,000	1,017
	Nedaňové	1,804	1,986	2,364	2,131	2,023	2,112	1,888	2,455
	Transfery	1,769	2,448	5,977	5,775	1,545	2,112	9,606	2,443
	CELKEM	11,949	14,326	19,026	18,634	15,076	16,584	25,015	20,312
VÝDAJE v mil. Kč.	Běžné	8,598	9,196	10,104	9,129	9,127	11,858	13,952	13,660
	Kapitálové	5,016	2,755	11,534	0,408	1,660	0,174	11,731	4,254
	CELKEM	13,613	11,951	21,638	9,537	10,788	12,033	25,683	17,914
VÝSLEDEK CELKEM	-1,664	2,375	-2,612	9,097	4,288	4,551	-0,669	2,398	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

V grafu č. 8. je viditelný schodkový rozpočet, který vznikl v roce 2014 a v roce 2018. Tyto schodkové rozpočty zde vznikly z prostého důvodu, a to proto, že získané dodateční tituly (přijaté investiční transfery) nepokryly veškeré výdaje investic, které byly zapotřebí.

Graf č. 7. – Hospodaření obce Skorošice 2012 – 2019

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

Stará Červená Voda

Významnou položkou příjmů do rozpočtu obce tvoří přijatý investiční transfer v roce 2014, který byl určen na vybudování ČOV a tlakové kanalizace. Další investice, které proběhly v šetřeném časovém období, byly: vybudování multifunkčního hřiště pro ZŠ a MŠ; revitalizace hřbitova a opravy místních komunikací.

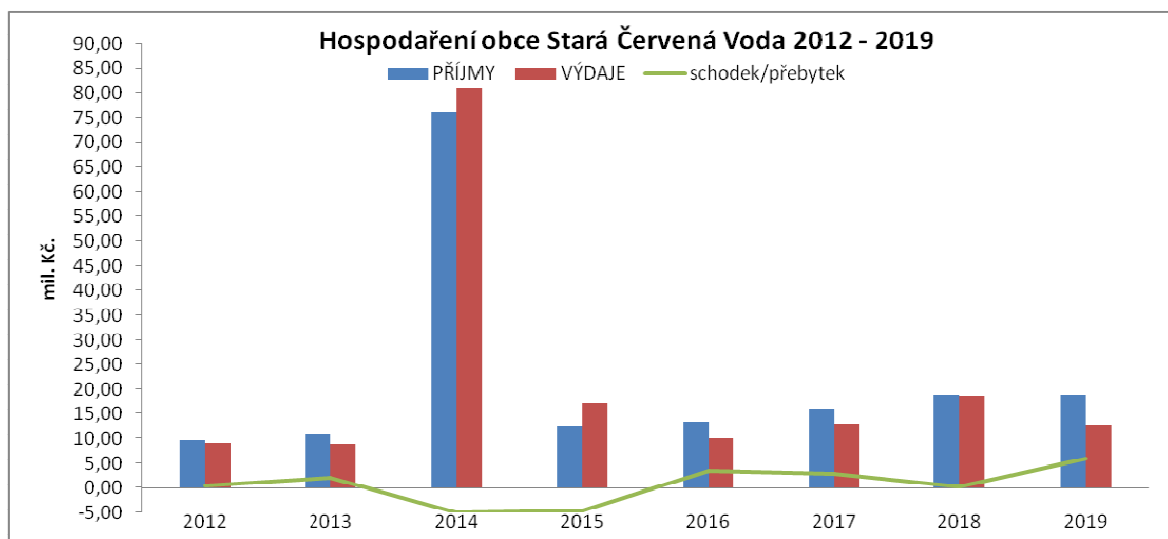
Tabulka č. 8. – Příjmy a výdaje obce Stará Červená Voda 2012 – 2019

Stará Červená Voda		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PŘÍJMY v mil. Kč.	Daňové	6,842	8,188	8,796	8,811	9,955	10,861	11,862	12,896
	Kapitálové	0,207	0,079	0,102	0,236	0,261	0,309	0,047	1,264
	Nedaňové	1,080	1,023	1,137	1,110	1,705	2,457	2,478	2,916
	Transfery	1,545	1,736	65,996	2,515	1,593	2,285	4,472	1,833
	CELKEM	9,674	11,025	76,030	12,671	13,515	15,912	18,858	18,910
VÝDAJE v mil. Kč.	Běžné	7,371	8,696	6,519	8,167	9,998	12,916	11,682	11,759
	Kapitálové	1,767	0,259	74,534	9,199	0,059	0,075	6,933	1,135
	CELKEM	9,138	8,955	81,053	17,366	10,057	12,992	18,615	12,895
VÝSLEDEK	CELKEM	0,536	2,070	-5,023	-4,694	3,458	2,921	0,243	6,015

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

Z grafu č. 9. je zřejmé, že v roce 2014 významně a 2015 byl v obci rozpočet schodkový, a to z toho důvodu, že v obci probíhali větší investice, které byly pokryty jak dotacemi, tak i obchodní úvěry.

Graf č. 8. – Hospodaření obce Stará Červená Voda 2012 – 2019

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

Vápenná

V tabulce č. 19. můžeme vidět, že obec Vápenná každým rokem využívá dotačních titulů k investičním záměrům obce. Od roku 2012 v obci proběhly významné investice, a to zejména vybudování multifunkčního hřiště, revitalizace zeleně, oprava komunikací a chodníků a generální oprava historické Latzelovy vily.

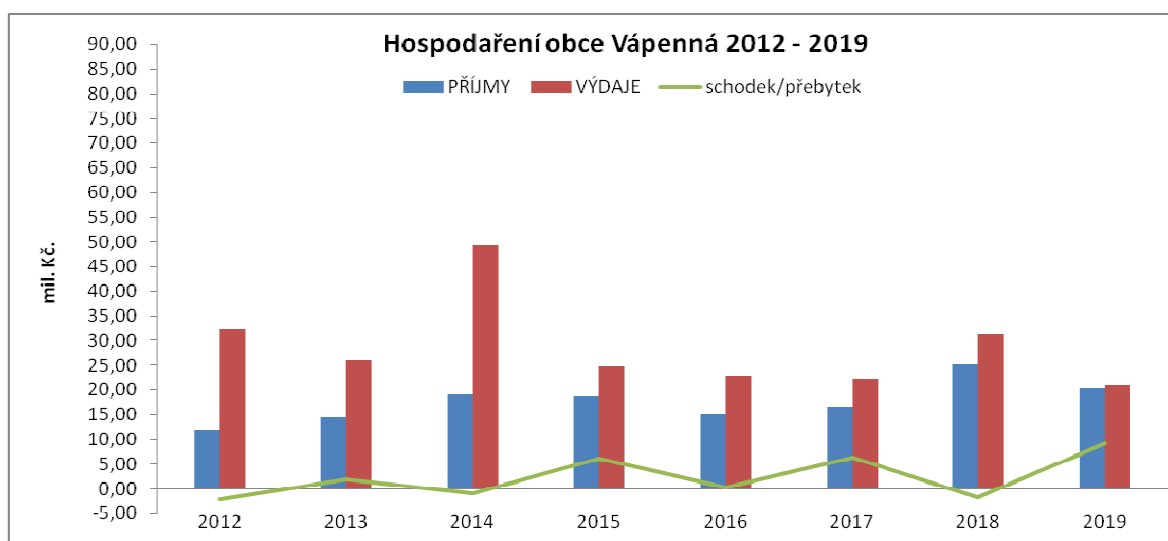
Tabulka č. 9. – Příjmy a výdaje obce Vápenná – 2019

Vápenná		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PŘÍJMY v mil. Kč.	Daňové	11,941	14,719	15,820	16,020	17,131	19,407	21,648	23,411
	Kapitálové	0,370	0,031	0,073	0,214	0,046	0,059	0,069	0,531
	Nedaňové	3,562	3,504	4,645	3,328	2,916	3,494	3,216	3,446
	Transfery	14,225	9,753	27,772	11,393	3,087	5,584	4,644	2,859
	CELKEM	30,099	28,007	48,310	30,955	23,180	28,544	29,576	30,247
VÝDAJE v mil. Kč.	Běžné	18,400	22,463	24,940	19,605	19,956	19,817	30,307	20,351
	Kapitálové	13,910	3,742	24,268	5,118	3,014	2,383	1,006	0,669
	CELKEM	32,310	26,204	49,208	24,723	22,970	22,200	31,313	21,020
VÝSLEDEK	CELKEM	-2,211	1,803	-0,898	6,233	0,210	6,344	-1,737	9,227

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

V grafu č. 10. můžeme vidět, že obec Vápenná, jako jedna z mála obcí Mikroregionu Žulovsko, naplno využívá dotací a tak se jí zároveň daří dodržet rozpočet obce, kdy nemusí čerpat z jiných finančních zdrojů na naplnění jejich investičních cílů.

Graf č. 9. – Hospodaření obce Vápenná 2012 – 2019

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

Velká Kraš

Do rozpočtu obce plyne příjem z vlastního hospodaření obce, a to z provozu větrné elektrárny. Obec se dále snaží využít vhodné dotační tituly ke splnění navržených investičních plánů, které byly uskutečněny od roku 2012: rekonstrukce kulturního domu, rekonstrukce mateřské školky a sakrálních památek.

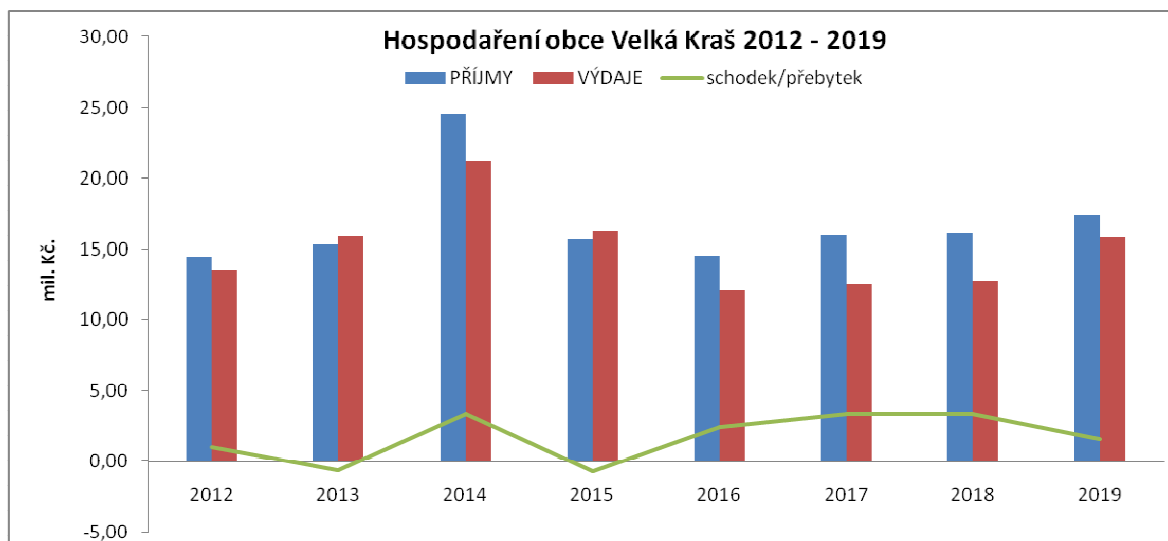
Tabulka č. 10. – Příjmy a výdaje obce Velká Kraš 2012 – 2019

Velká Kraš		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PŘÍJMY v mil. Kč.	Daňové	6,978	8,259	8,715	8,943	9,608	11,136	11,772	12,802
	Kapitálové	0,196	0,173	0,185	0,216	0,056	0,108	0,139	0,286
	Nedaňové	3,322	2,758	2,920	3,265	2,846	3,617	3,069	2,791
	Transfery	3,973	4,122	12,681	3,269	2,025	1,083	1,196	1,485
	CELKEM	14,469	15,313	24,501	15,693	14,535	15,944	16,176	17,364
VÝDAJE v mil. Kč.	Běžné	12,353	10,478	10,324	10,915	11,240	10,776	11,549	11,956
	Kapitálové	1,110	5,408	10,861	5,431	0,864	1,818	1,266	3,849
	CELKEM	13,464	15,886	21,185	16,346	12,104	12,594	12,815	15,804
VÝSLEDEK	CELKEM	1,005	-0,574	3,315	-0,653	2,432	3,350	3,360	1,560

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

Graf č. 11., který znázorňuje hospodaření obce, je odlišný od ostatních grafů hospodaření obcí v Mikroregionu Žulovsko. Do rozpočtu obce neplynul pouze příjem z provozu větrné elektrárny, ale i z dalšího hospodaření obce, které byly v roce 2019 přerušeny z důvodu prodělečné činnosti.

Graf č. 10. – Hospodaření obce Velká Kraš 2012 – 2019

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

Vidnava

Vidnava patří mezi obce, která každý rok investuje do různých projektů. Od roku 2012 byla nejvýznamnější investice rozšíření kapacity ČOV cca za 32 mil. Kč., dále v obci proběhla obnova náměstí, revitalizace veřejné zeleně, rekonstrukce školního hřiště, workoutového hřiště, infrastruktura ul. Luční k novostavbám RD, generální oprava kina a opravy kanalizace.

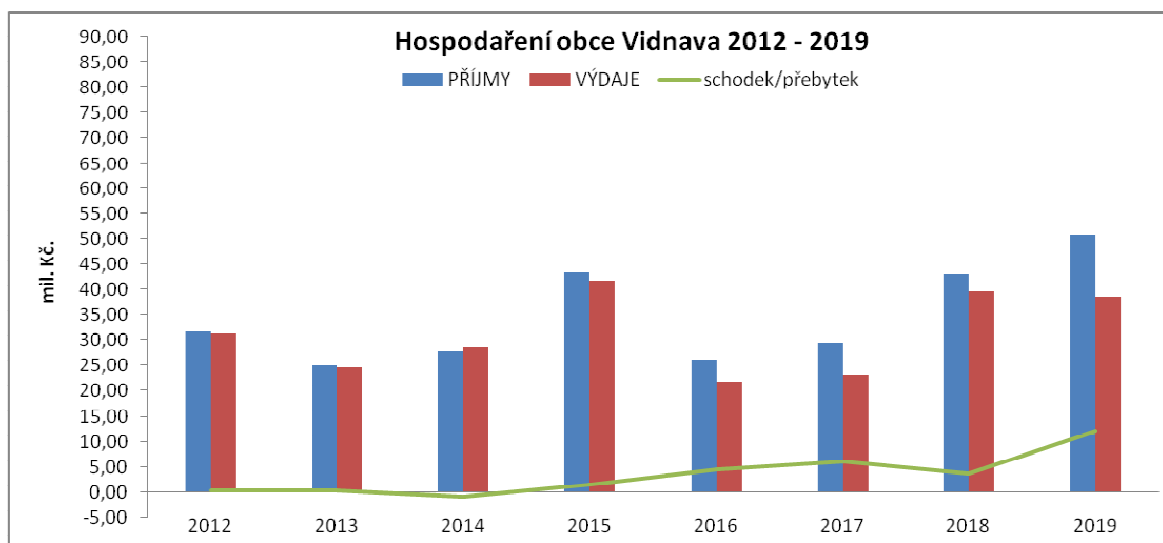
Tabulka č. 11. – Příjmy a výdaje obce Vidnava 2012 – 2019

Vidnava		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PŘÍJMY v mil. Kč.	Daňové	9,646	12,559	13,543	13,733	15,567	16,587	18,882	20,940
	Kapitálové	1,097	0,786	0,923	0,386	0,057	0,167	1,855	0,745
	Nedaňové	7,609	6,294	6,672	7,105	8,177	9,174	17,441	12,982
	Transfery	13,512	5,319	6,753	22,157	2,496	3,481	5,080	16,182
	CELKEM	31,864	24,958	27,890	43,381	26,297	29,409	43,259	50,848
VÝDAJE v mil. Kč.	Běžné	30,400	22,368	19,136	13,655	18,465	21,478	32,642	35,186
	Kapitálové	1,097	2,208	9,532	28,187	3,336	1,793	6,916	3,487
	CELKEM	31,497	24,576	28,668	41,843	21,802	23,270	39,559	38,673
VÝSLEDEK	CELKEM	0,367	0,382	-0,778	1,539	4,496	6,138	3,700	12,175

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

Z tabulky č. 21 je nejen zřejmé, že obec každý rok investuje s využitím dotačních titulů, ale v grafu č. 12 vidíme, že obec od roku 2014 neměla schodkový rozpočet a ještě k tomu dokázala každý rok ušetřit peníze.

Graf č. 11. – Hospodaření obce Vidnava 2012 – 2019

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

Žulová

Obec Žulovou můžeme z hlediska investic srovnat s obcí Vidnava. Od roku 2012 obec zvládla spoustu investičních projektů. Mezi ty dva hlavní a nejvíce nákladný patří vybudování čistírny odpadních vod a kanalizace v hodnotě zhruba 90 mil. Kč. Dále v obci byly provedeny stavební úpravy zdravotního střediska, revitalizace veřejné zeleně, vybudování parkovacích míst, rekonstrukce místních komunikací a mnoho dalších.

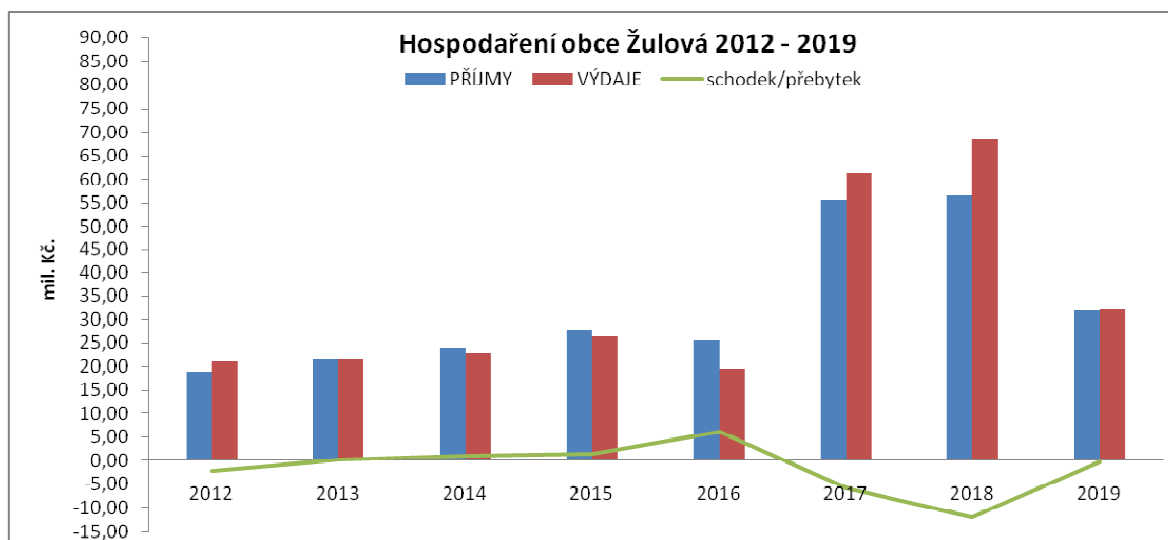
Tabulka č. 12. – Příjmy a výdaje obce Žulová 2012 – 2019

Žulová		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PŘÍJMY v mil. Kč.	Daňové	10,104	12,997	13,855	14,111	15,897	17,730	19,770	21,045
	Kapitálové	0,203	0,070	0,064	0,065	0,377	0,004	0,051	0,015
	Nedaňové	5,155	5,114	5,952	6,588	6,274	6,167	5,710	6,114
	Transfery	3,326	3,511	4,073	7,075	2,950	31,792	30,879	4,682
	CELKEM	18,788	21,692	23,944	27,839	25,499	55,693	56,409	31,856
VÝDAJE v mil. Kč.	Běžné	18,523	19,922	18,281	18,127	18,383	15,210	14,299	23,110
	Kapitálové	2,378	1,631	4,575	8,201	1,064	46,232	54,004	9,064
	CELKEM	20,901	21,553	22,856	26,328	19,447	61,442	68,303	32,174
VÝSLEDEK	CELKEM	-2,113	0,139	1,087	1,511	6,051	-5,749	-11,89	-0,318

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

V grafu č. 13. vidíme v roce 2017 a 2018 schodkový rozpočet, kdy obec čerpala obchodní úvěr na rekonstrukci a rozšíření kanalizační sítě a kdy je z grafu jasné, že čerpané dotace na tyto dva investiční záměry byly nedostačující.

Graf č. 12. – Hospodaření obce Žulová 2012 – 2019

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů monitor.statnipokladna.cz

4.2.3 Aktéři politického procesu a starostové obcí v mikroregionu

Černá Voda

Obec Černá Voda je druhou nejmenší obcí mikroregionu, a to s 532 obyvateli. Orgány této obce tvoří zastupitelstvo s devíti členy a starosta. Aktéry politického procesu v obci Černá Voda jsou převážně nezávislí kandidáti. V tabulce č. 6. můžeme vidět, že vývoj volebních stran, jako nezávislých kandidátů, mělo z počátku vzrůstající tendenci a při posledních volbách do zastupitelstva, tedy v roce 2018 kandidovali pouze strany nezávislých kandidátů. Politické strany coby ODS, KSČM a KDU-ČSL co by aktéři politického procesu, zde nesehráli skoro žádnou roli. Politická strana KSČM kandidovala jako jediná tři volební období po sobě a po tom, co v roce 2010 neúspěšně kandidovala politická strana TOP 09, už se politické strany na kandidátní listině neobjevili.

Tabulka č. 13. – Volby do zastupitelstva obce Černá Voda 2002-2018

Volby do zastupitelstva 2002 - 2018 - Černá Voda										
volební strany	2002		2006		2010		2014		2018	
	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.
Sdružení nezávislých	33,1	3 / S								
ODS	10,39	1								
NEZÁVISLÍ	24,27	2	19,99	2						
KSČM	10,68	1	9,76	1	10,98	1				
KDU-ČSL	21,58	2	8,43	1						
SNK Evropští demokraté			33,6	3 / S						
ČSSD			12,27	1						
Černá Voda			15,93	1						
HASIČI ČERNÁ VODA					14,87	1	19,45	2	25,68	3
"STAROST. a NEZÁVISLÍ"					16,24	2				
Spojení demokraté- SNK					12,8	1				
SNK pro rozvoj obce					36,4	4 / S	18,83	2	25,68	2
TOP 09					5,92	0				
Mojmír Ševčík, NK					2,79	0				
HASIČI A NEZ. KAND. Č.V.							15,59	1		
SNK Černá Voda							32	3 / S	42,2	4 / S
Ano ženám							14,13	1		
nezávislí kand. / politic. str.	NK/2	PS/3	NK/4	PS/2	NK/5	PS/2	NK/5	PS/0	NK/3	PS/0
starosta obce	Mičák		Mičák		Horník/Viaza.		Beťák		Beťák	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů volby.cz

Ve volbách do zastupitelstva obce v roce 2014 a 2018 vyhrála volební strana nezávislých kandidátů „SNK Černá Voda“. Nynější starosta obce vykonává svou funkci už dvě volební období, a to v roce 2014 byl na kandidátní listině na pozici č. 2.

„Po volbách vždy proběhly společná jednání, kde byli pozváni všichni zvolení kandidáti a ti mezi sebou vybrali starostu a místostarostu. V roce 2014 jsem měl zájem o post místostarosty a mého kolegu z kandidátky jsem navrhoval na post starosty, ale zvolení kandidáti z ostatních hnutí požadovali opačné pořadí.“

(Respondent, 2020)

Kobylá nad Vidnávkou

Nejmenší obcí Mikroregionu Žulovsko je Kobylá nad Vidnávkou. Tato obec má pouhých 365 obyvatel. Obec až do roku 2002 spadala územně i úředně pod obec Žulovou. V roce 2002 se však Kobylá nad Vidnávkou stala samostatnou obcí, a tak vznikla vůbec první a v roce 2002 jediná volební strana nezávislých kandidátů „Sdružení občanů za samostatnou obec Kobylá“. Z tabulky č. 7. je viditelné, že politickými aktéry v této obci jsou nezávislí kandidáti. V tomto případě si dovoluji konstatovat, že vývoj politických stran v obci Kobylá nad Vidnávkou není zřejmý, a byl ovlivněn propojeností s obcí Žulová před rokem 2002, a tedy i společným volebním obvodem. Politická strana (KDU-ČSL) se poprvé do politického procesu zapojila až v roce 2014, a to ne s úplně neuspokojivým výsledkem. Ve volbách do zastupitelstva v roce 2018 už tak úspěšná ale nebyla. Vývoj počtu nezávislých volebních stran v obci Kobylá nad Vidnávkou roste a stejně jako v Černé Vodě zde první místo zaujímají nezávislí kandidáti v čele s jejich leadry.

Starostové v obci Kobylá nad Vidnávkou byli vždy na kandidátce volebních stran na první pozici, i když ne vždycky získali nejvíce hlasů za svoji volební stranu, tak jako tomu bylo v roce 2006. Paní Jochmanová, která funkci starostky vykonává už druhé volební, se v roce 2014 umístila s počtem hlasů celkově na třetím místě, avšak její volební strana nezávislých kandidátů „Občané obce Kobylá“ získala v tom roce nejvíce mandátů v zastupitelstvu.

Tabulka č. 14. – Volby do zastupitelstva obce Kobylá nad Vidnávkou 2002-2018

Volby do zastupitelstva 2002 - 2018 - Kobylá nad Vidnávkou										
volební strany	2002		2006		2010		2014		2018	
počet hlasů / získané mandáty	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.
Sdruž. obč. za sam. obec Kob.	100	9 / S								
Občané obce Kobylá nad Vid.			46,1	5 / S	48,2	5 / S				
Sdružení přítel sportu			16,68	1						
Sdružení pro lepší život v obci			12,82	1						
NEZÁVISLÁ INICIATIVA			24,39	2						
Strana Práv Občanů Zemanovci					19,27	2				
Pro lepší rozvoj naší obce					15,81	1				
PŘÁTELÉ OBCE KOBYLÁ					16,72	1				
Hlas Občana							32,65	3		
KDU-ČSL							22,41	2	9,13	1
Občané obce Kobylá							44,9	4 / S		
NAŠE OBEC									26,4	3 / S
Za rozvoj obce									13,12	1
BUDOUCNOST NAŠÍ OBCE									10,93	1
NOVÁ VOLBA PRO KOB.									23,02	2
PRO LEPŠÍ OBEC									4,31	0
NÁŠ DOMOV KOBYLÁ									13,12	1
nezávislí kand. / politic. str.	NK/1	PS/0	NK/4	PS/0	NK/4	PS/0	NK/2	PS/1	NK/6	PS/1
starosta obce	Paulíček		Paulíček		Kamená		Jochmanová		Jochmanová	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů volby.cz

Skorošice

Třetí obcí, velikostně dle počtu obyvatel čtvrtou, jsou Skorošice. Stejně tak jako předchozí dvě obce se orgány místní samosprávy skládají z devítičlenného zastupitelstva a starosty. Obec Skorošice se od prvních dvou obcí liší v zastoupení volebních stran v zastupitelstvu, kdy v roce 2002, 2006 a 2010 získali mandáty dvě politické strany (KDU-ČSL, KSČM) a pouze jedna strana nezávislých kandidátů. V tabulce č. 8 můžeme vidět, že zde dochází k tzv. institucionální transformaci jader (Jüptner, 2006) vzhledem k transformaci českého stranického systému v čase. První jádro – volební strana NEZÁVISLÍ se transformovala na „SNK Evropští demokraté“. Touto transformací pak prošla i v roce 2010 a 2014, kdy spolu s ní byl vždy zvolen starostou její leader (tedy kandidát na prvním místě). V roce 2014 zde dochází k odlišnosti, kdy volební strana „Nezávislí kandidáti Skorošice“ s největším počtem získaných mandátů, nedostali post starosty, ale byl zvolen starosta z volební strany „PRO KRÁSNOU OBEC“. Vzhledem

k tomu, že pan Kadlec byl zvolen starostou v roce 2002, 2006 a 2010 se dá předpokládat, že se v roce 2014 jednalo o vytvoření „koalice“ a udržení tak jeho postu starosty. V roce 2018 ho pak nahradil pan Solodujev. Vývoj nezávislých kandidátů zde nastal až v roce 2018, kdy se jejich počet oproti většině let zvýšil o dva nové přírůstky. Za to politické strany si drží od roku 2012 dvě kandidátní strany (KDU-ČSL a KSČM).

Tabulka č. 15. – Volby do zastupitelstva obce Skorošice 2002-2018

Volby do zastupitelstva 2002 - 2018 – Skorošice										
volební strany	2002		2006		2010		2014		2018	
počet hlasů / získané mandáty	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.
KDU-ČSL	22,39	3	27,06	4	32,18	5			16,03	2
NEZÁVISLÍ	53,7	8 / S								
KSČM	23,91	4	21,71	3	15,96	2	18,67	2	11,96	2
SNK Evropsští demokraté			51,2	8 / S						
"STAROST. A NEZÁVISLÍ"					51,9	8 / S				
Nezávislí kandidáti Skorošice							44	7	20,49	3
PRO KRÁSNOU OBEC							37,35	6 / S	41,6	7 / S
ZMĚNA 2018									9,94	1
nezávislí kand. / politic. str.	NK/1	PS/2	NK/1	PS/2	NK/1	PS/2	NK/2	PS/1	NK/3	PS/2
starosta obce	Kadlec		Kadlec		Kadlec		Kadlec		Solodujev	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů volby.cz

Ve Skorošicích, jako v jedné z mála obcí, zde funkci starosty vykonával čtyři volební období jeden starosta, a to pan Kadlec. V roce 2018 se jeho nástupcem stal Vladimír Solodujev, který se však tomu několik let zdráhal.

„Stávající starosta mě již dříve několikrát, asi tak dvě léta zpět do této funkce chtěl připravovat, ale opravdu jsem na to nechtěl slyšet, nebyla to práce dle mého gusta.“

(Respondent, 2020)

Stará Červená Voda

Stará Červená Voda s 624 obyvateli je třetí nejmenší obcí v Mikroregionu Žulovsko. Aktéry politického procesu jsou jak volební strany nezávislých kandidátů, tak i politických stran, které zde však ani v jednom volebním období nemají zásadní vliv. Nejvíce volebních stran, jako nezávislých kandidátů, kandidovalo v roce 2014. Při volbách do zastupitelstva v roce 2010, zde došlo ke stejnému faktu, jako v obci Skorošice v roce

2014 a víceméně i ze stejného důvodu. Došlo zde k vytvoření „koalice“ a tím k podpoře stávajícího starosty a zachování jeho postu. Zde musím podotknout, že Šuhajda (zvolen místostarostou v roce 2006), který tehdy vykonával funkci místostarosty, byl v roce 2007 zvolen starostou už před volbami do zastupitelstva v roce 2010, z důvodů zdravotních komplikací Ing. Podlahy (starosta v letech 2002-2007). Když opomeneme rok 2010, tak stejně jako v předcházejících případech se do popředí dostávají volební strany nezávislých kandidátů v čele s jejich leadery. Zajímavý je vzrůstající zájem o volební stranu ČSSD, která kandidovala v roce 2014 a její podpora obyvatel při volbách do zastupitelstva v roce 2018 vzrostla něco málo přes 4%. Oproti tomu v předešlých obcích zájem o politické strany klesá každým rokem.

Tabulka č. 16. – Volby do zastupitelstva obce Stará Červená Voda 2002-2018

Volby do zastupitelstva 2002 - 2018 - Stará Červená Voda										
volební strany	2002		2006		2010		2014		2018	
počet hlasů / získané mandáty	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.
NEZÁVISLÍ	61,5	6 / S								
KSČM	27,6	2	21,71	3						
Mladí obci	10,94	1								
KDU-ČSL			27,06	4						
SNK Evropští demokraté			51,2	8 / S						
St. Červená V. - náš domov					46,2	4	20,59	2	46,7	3 / S
"Pro rozvoj obce"					20,87	2				
"Pro obec i občana"					32,9	3 / S				
"Pro další rozvoj obce"							32,7	3 / S		
Nezávislí-Stará Červená Voda							15,87	1	33,87	3
Občané SČV							17,6	2		
ČSSD							13,25	1	19,39	2
nezávislí kand. / politické str.	NK/2	PS/1	NK/1	PS/2	NK/3	PS/0	NK/4	PS/1	NK/2	PS/1
starosta obce	Ing. Podlaha		Ing. Podlaha		Šuhajda		Šuhajda		Maceček	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů volby.cz

Ve Staré Červené Vodě se v roce 2014 neobměnil pouze post starosty, ale také část zastupitelstva.

„V roce 2014 jsem kandidoval poprvé do zastupitelstva obce, kdy jsem byl osloven občany, kteří žádali obměnu zastupitelstva a já se tak dostal na post místostarosty. Sám jsem nakonec cítil, že bych mohl být prospěšný a vnést do řízení obce nové myšlenky, šlo to nějak samo.“
(Respondent, 2020)

Vápenná

Obec Vápenná, kde žije přibližně 1 300 obyvatel, je největší obcí Mikroregionu Žulovsko. Vzhledem k jejímu počtu obyvatel jsou orgány místní samosprávy patnáctičlenné zastupitelstvo, čtyřčlenná rada a starosta. V tabulce č. 10 jsou viditelné změny v politických aktérech. Zastoupení volebních stran je z většiny nezávislími kandidáty, ale čteněji se zde vyskytuje kandidatura politických stran. V roce 2002 zde můžeme vidět, že muselo dojít ke vzniku „koalice“ a tak přehlasování politické strany KSČM. V roce 2002 se tedy stal starostou leader strany KDU-ČSL Hannig, který v té době nastoupil na pozici starosty v jeho pouhých dvaceti sedmi letech a na pozici starosty setrvává dodnes. Od roku 2006, kdy byl opět leaderem strany KDU-ČSL a od roku 2010 leaderem strany TOP 09, vždy jeho strana získala nejvíce počet hlasů. Vápenná je jedinou obcí, kde pozici starosty vykonává jeden a ten samý kandidát, ve sledovaném volebním období, tedy od roku 2002 do roku 2018. Dále je vidět že počet kandidátů politických stran se ve volebních obdobích viditelně nemění a je to právě politická strana, která zde vyhrává volby do zastupitelstva. Největší nárůst počtu nezávislých kandidátů bylo u voleb do zastupitelstva obce v roce 2010, kdy se oproti předešlým volbám počet zvýšil o čtyři volební strany.

Tabulka č. 17. – Volby do zastupitelstva obce Vápenná 2002-2018

Volby do zastupitelstva 2002 - 2018 – Vápenná										
volební strany	2002		2006		2010		2014		2018	
	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.
počet hlasů / získané mandáty										
KSČM	43,4	7	22,49	3	7,46	1	12,1	2	13,17	2
JISTOTA PRO VŠECHNY-SNK	10,24	1								
KDU-ČSL	17,61	3 / S	23,7	4 / S	4,41	0	5,77	1	4,36	0
ČSSD	28,72	4	17,6	3	8,24	1	5,28	0	5,12	0
NEZÁVISLÍ	18,83	3								
SNK Evropští demokraté			17,39	2						
Nová volba pro Vápennou					9,05	1	9,44	1	11,59	2
TOP 09					26,6	5 / S	26,8	4 / S	28,8	5 / S
Nezávislí pro obec a volnočas					13,87	2	11,35	2		
SNK - Vápenná					15,7	3	17,44	3	24,47	4
Spol. za zel.a bezp. Vápennou					3,25	0				
"STAROST. A NEZÁVISLÍ"					11,44	2				
PRO VÁPENNOU SPOLEČNĚ!							11,8	2	12,51	2
nezávislí kand. / politické str.	NK/2	PS/3	NK/1	PS/3	NK/5	PS/4	NK/3	PS/4	NK/3	PS/4
starosta obce	Hannig		Hannig		Hannig		Hannig		Hannig	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů volby.cz

Obec Vápenná je jedinou obcí v Mikroregionu Žulovsko, kde funkci starosty vykonává pět po sobě jdoucích volebních období jeden a tentýž starosta, který poprvé do zastupitelstva kandidoval v jeho dvaceti sedmi letech.

„Problém při hlasování zastupitelstva na post starosty nikdy nenastal. Většinou jsme měli podobné předvolební programy a neměl jsem silného protivníka. Nasvědčují tomu i volby v roce 2018, které se konaly po mediálně známé kauze v roce 2015, kdy obec vracela 10 mil. Dotaci.“

(Respondent, 2020)

Velká Kraš

Obec Velká Kraš je velikostně, v závislosti na počtu obyvatel, srovnatelná s obcí Skorošice, avšak komunální politika zde probíhá zcela odlišně. V roce 2002 nejvíce hlasů obdržela politická strana KDU-ČSL, která tehdy vytvořila “koalici“ s volební stranou „Za udržitelný Rozvoj obce Velká Kraš“ a nedovolila tak získat pozici starosty volební straně „SNK obce Velká Kraš“. Oproti tomu v roce 2006 se odehrálo to stejné, ale z pozice „SNK obce Velká Kraš“, která tenkrát dostala podporu politické strany KDU-ČSL a získala tak pozici starostky pro leadera jejich strany, která svou funkci vykonávala do roku 2018. Volby do zastupitelstva v roce 2018, byly v této obci dosti zajímavé. Nejdříve musím upozornit na kandidaturu politické strany ČSSD v roce 2014, kdy získala 37,07 %. Obdobně jako ve Staré Červené Vodě počet hlasů pro stranu v roce 2018 vzrostl téměř o 12 %. Volební straně ČSSD chyběl pouhý jeden hlas, aby volby v roce 2018 vyhrála. Kandidatura volební strany ČSSD měla jasný cíl a pádný důvod. V průběhu let 2016-2018 totiž začalo vyplouvat na povrch, že starostka nejedná v zájmu obce a jejich obyvatel, ale hospodář ve svém vlastním zájmu. Takto vzniklé a oprávněné konfliktní linie mezi kandidáty a občany napříč posledními volebními obdobími vzali za své a i přes to, že v roce 2018 opět zvítězila volební strana „PRO VELKOU KRAŠ SPOLEČNĚ!“ v čele se stejným leaderem strany, tedy s Kočí, která z funkce odstoupila, a na pozici starosty byl zastupitelstvem zvolen Zátopek, který při volbách do zastupitelstva v roce 2018 kandidoval za stejnou volební stranu, ale na druhém místě a vykonával tak funkci místostarosty.

Tabulka č. 18. – Volby do zastupitelstva obce Velká Kraš 2002-2018

Volby do zastupitelstva 2002 - 2018 - Velká Kraš										
volební strany	2002		2006		2010		2014		2018	
počet hlasů / získané mandáty	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.
KDU-ČSL	5,61	0	26,92	2						
KSČM	38,7	4 / S	27,43	3						
SNK obce Velká Kraš	32,45	3	45,6	4 / S						
"Za udrž. Rozvoj obce V. Kraš"	23,34	2								
PRO V. KRAŠ SPOLEČNĚ!					68	5 / S	62,9	6 / S	50,1	5 / S
Mláďi z obce					16,73	1				
SNK ZA OBEC VELKÁ KRAŠ					20,05	1				
ČSSD							37,07	3	49,89	4
nezávislí kand. / politické str.	NK/2	PS/2	NK/1	PS/2	NK/3	PS/0	NK/1	PS/1	NK/1	PS/1
starosta obce	Novosád		Kočí		Kočí		Kočí		Kočí/Zátopek	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů volby.cz

Nynější starosta obce Velká Kraš, která v roce 2018 kandidoval do zastupitelstva poprvé, začal svou funkci vykonávat až 15. 2. 2019, kdy složila funkci starosty předcházející starostka.

„Do zastupitelstva jsem kandidovals cílem pomoci obci v celkovém řízení a rozvoji s předáním více jak dvacet let zkušeností z práce samosprávy a státní správy“.

(Respondent, 2020)

Vidnava

Vidnava je druhou největší obcí na Žulovsku a její počet obyvatel byl v roce 2018 1 291. Obec je jedna z obcí, ve které volby do zastupitelstva vyhrála několikrát po sobě politická strana a také je jediná z obcí mikroregionu, kde po dlouhou dobu převládali konfliktní linie. Ve sledovaném období, až do roku 2014, zde byla vytvářena „koalice“ a „opozice“ a častokrát docházelo k povolebním jednáním, které se neobešly beze sporů při zasedání zastupitelstva (Čučková, 2018). Z Tabulky č. 12. je však zřejmé, že při posledních volbách do zastupitelstva došlo k zásadní změně, kdy po dlouhé době na plné čáře vyhrála volební strana „Volba pro Vidnavu“ v čele s jejich leadrem Bc. Kačorou. K této změně došlo především získáním důvěry občanů, ale také tomu napomohlo spojení dvou kandidátních volebních stran. Dále je z Tabulky č. 12. zřejmé, že zájem kandidátů o politické strany klesli, za to v roce 2018 kandidovali dva samostatní nezávislí kandidáti,

kteří k jejich kandidatuře museli získat sto podpisů občanů. Počet volebních stran nezávislých kandidátů v obci roste.

Tabulka č. 19. – Volby do zastupitelstva obce Vidnava 2002-2018

Volby do zastupitelstva 2002 - 2018 – Vidnava										
volební strany	2002		2006		2010		2014		2018	
počet hlasů / získané mandáty	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.
Volba pro Vidnavu	14,06	2	24,43	4	30,2	5	18,26	3 / S	52,2	9 / S
ČSSD	39,4	6 / S	31,6	5 / S	24,64	4 / S	20,25	3	14,88	2
Alternativa	28,14	5	26,73	4						
KSČM	9,99	1	7,07	1						
Vidnavská ženská iniciativa	8,39	1	10,63	1						
ODS					21,24	3				
SPOZ					12,81	2				
PRO VID. SPOL. S HASIČI					11,07	1				
ODPOVĚDNOST							11,69	2	15,53	2
Změna							21,3	3		
Vidnava naše město							4,75	0		
ŽENY PRO VIDNAVU							7,45	1	13,56	2
Vidnava naše budoucnost							16,87	3		
Martin Kofroň									24,7	0
Jan Rejda									32,4	0
nezávislí kand. / politické str.	NK/3	PS/2	NK/3	PS/2	NK/3	PS/2	NK/6	PS/1	NK/5	PS/1
starosta obce	Haderka		Pavličíková		Pavličíková		Bc. Kačora		Bc. Kačora	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů volby.cz

V roce 2010 převzala funkci starostky Mgr. Pavličíková, která kandidovala za politickou stranu ČSSD a svou funkci vykonávala dvě volební období. V roce 2014 byl však na pozici starosty zvolen leader nezávislé strany „Volba pro Vidnavu“ Bc. Kačora.

„Jelikož u nás není přímá volba starostů, tak je jedno jestli skončí první nebo třetí podle počtu hlasů. Důležité je, aby při hlasování byla většina zastupitelů pro určitého kandidáta“

(Respondent, 2020)

Žulová

Žulová je poslední obcí mikroregionu, která je zároveň třetí největší obcí. Stejně jako ve všech obcích mikroregionu i zde převládají volební strany nezávislých kandidátů, ale zároveň jako v obci Vápenná a Vidnava se zde stále drží kandidáti za politické strany.

V roce 2002, jak můžeme vidět v Tabulce č. 13., zde došlo k vytvoření „koalice“ a to z důvodu podpory leadera volební strany SNK „NADĚJE“ a následně odhlasování jeho pozice starosty. Zájem nezávislých kandidátů jako aktérů politického procesu v obci Žulová roste, za to zájem o politické strany klesá s každým volebním obdobím. Podle výsledků voleb do zastupitelstva a počtu mandátů volebních stran, zde muselo zřejmě také několikrát dojít na vytvoření „koalice“ a „opozice“.

Tabulka č. 20. – Volby do zastupitelstva obce Vidnava 2002-2018

Volby do zastupitelstva 2002 - 2018 – Žulová										
volební strany	2002		2006		2010		2014		2018	
počet hlasů / získané mandáty	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.	%	mn.
Mgr. Jiří Kubica	31,2	0								
Pro změnu a právo občanů	14,59	2								
KSCM	22,1	4	19,38	3	15,91	2	21,07	3	9,55	1
SNK "BUDOUCNOST OBCE"	13,6	2								
OBEC PRO OBČANY	14,61	2								
SNK "NADĚJE"	15,34	2 / S								
KDU-ČSL	10,28	1	7,61	1	6,98	1				
ČSSD	12,33	2	11,07	1	8,89	1	11,39	2	6,65	1
PRO OBČANY			22,7	4 / S	25,4	4 / S	18,54	3	16,95	3
BUDOUCNOST OBCE			15,49	2	18,16	3				
HASIČI ŽULOVÁ			13,91	2	14,58	2				
Důchodci pro obec			4,62	0						
Za prosperitu, rozvoj obce a s			10,34	2	11,48	2	20,8	3 / S	27,7	5 / S
"ROVNOST OBČANŮ"							9,69	1	8,29	1
Úsvit přímé demokracie							10,38	0		
"Hasiči Žulová"							17,78	3	15,77	2
HASIČI TOMÍKOVICE									7,34	0
Žulová - město pro všechny									10,58	2
nezávislí kand. / politické str.	NK/5	PS/2	NK/5	PS/3	NK/4	PS/3	NK/5	PS/2	NK/6	PS/2
starosta obce	Kamarád		Lučan		Lučan		Trstřan		Trstřan	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů volby.cz

V obci Žulová, stejně jako ve Vidnavě, byly funkce starosty vykonávány po dvouletých volebních obdobích s tím rozdílem, že zde poslední dva starostové kandidovali za zastupitelstva za volební strany nezávislých kandidátů.

„Mojí motivací kandidovat byla nová výzva, práce s lidmi a rozvoj města. Jednání probíhala a při hlasování zastupitelstva všichni kromě mne hlasovali pro.“

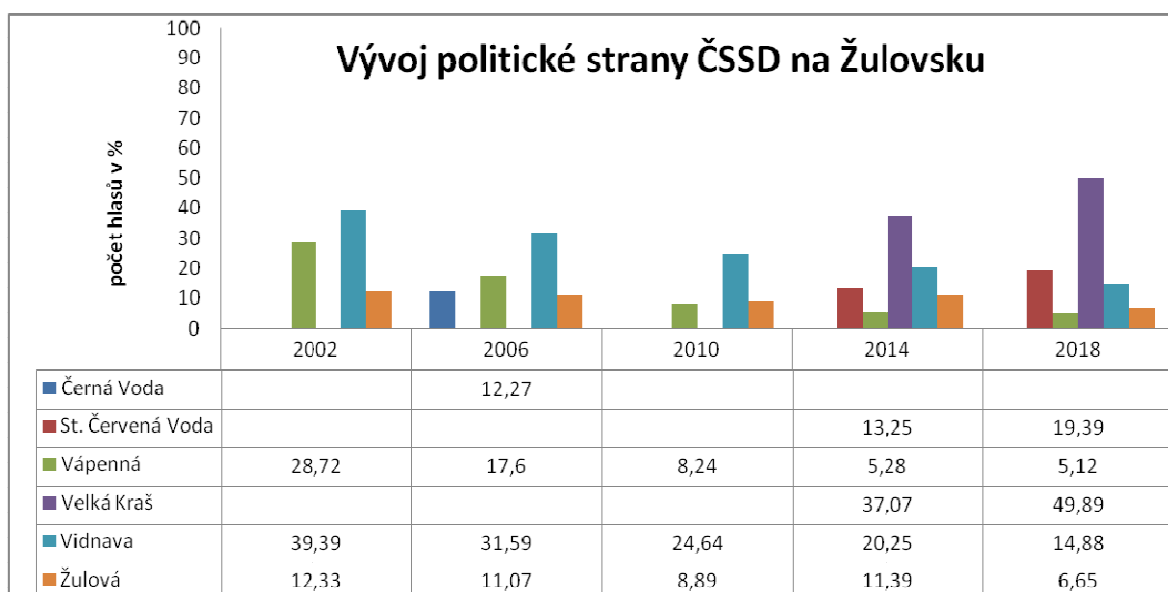
(Respondent, 2020)

4.2.3 Komunální politika a politické stranictví

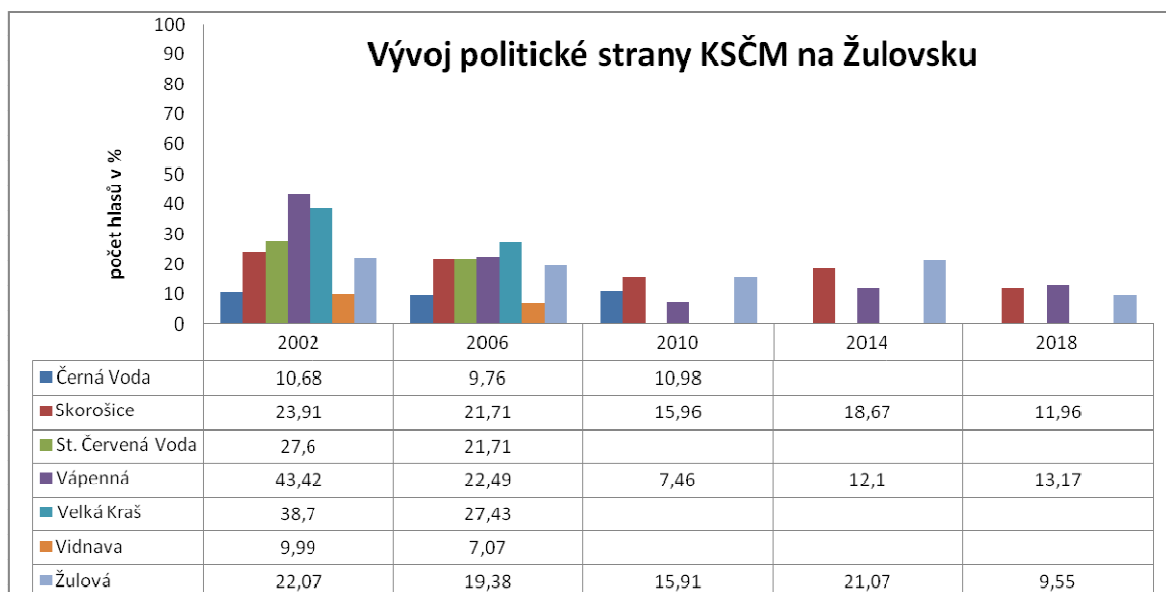
Komunální politika v Mikroregionu Žulovsko se v první řadě odvíjí od velikosti jednotlivých obcí. Velikostně obce mikroregionu řadíme dle Jüptnera (2004) do nejmenších obcí, tzn. s počtem obyvatel do 1700 obyvatel. Dále těchto osm nejmenších obcí v mikroregionu můžeme rozdělit na obce s počtem obyvatel do 800 (Černá Voda, Kobylá nad Vidnávkou, Skorošice, Stará Červená Voda, Velká kraš) a obce s počtem obyvatel od 800 do 1 300 obyvatel (Vápenná, Vidnava, Žulová). Z kapitoly „Aktéři politického procesu“ vyplývá, že v obcích do 800 obyvatel je komunální politika méně stranická než v obcích, kde je počet obyvatel okolo 1 200. Dále i vývoj a účast politických stran v komunálních volbách je ve větších obcích odlišný. V obcích do 800 obyvatel se politické strany jako kandidáti ve volbách do zastupitelstva obcí vyskytují méně často a spíše nárazově, za to ve větších obcích kandidovali ve všech volebních obdobích (viz. Graf č. 4 a č. 5.) Nelze zde opomenout, že kandidáti na kandidátních listinách politických stran mají zřídka stranickou příslušnost, jak sám tvrdí S. Balík (2009). Dále z grafu č. 4. a č. 5. je viditelné, že politické strany v mikroregionu získávají při volbách do zastupitelstva čím dál méně mandátů v zastupitelstvu a taky můžeme dále říci, že v komunálních volbách zde kandiduje více nezávislých kandidátů a jejich sdružení (Jüptner, 2004).

Graf č. 13. – Vývoj politické strany ČSSD v Mikroregionu Žulovsko

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů volby.cz

Graf č. 14. – Vývoj politické strany KSČM v Mikroregionu Žulovsko

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů volby.cz

V návaznosti na moji Bakalářskou práci „Formování orgánů místní samosprávy v obci Vidnava“, kde jsem dospěla k závěru, že komunální politika v obci Vidnava je postavena především na osobních vazbách a osobní antipatie zde vyústily do konkrétních konfliktů a vzniku konfliktních linií, díky kterým následně docházelo k uskupení volebních stran do „koalic“ a „opozic“, se i v téhle práci z části okrajově zaměřuji na tvorbu koalic v obcích mikroregionu. Z kapitoly 4.2.2 vyplývá, že k tvorbě koalic v obcích (mimo Vidnavu) došlo pouze ojediněle, a to v případech, kdy došlo k podpoře leadra volební strany, která ve volbách do zastupitelstva získala nejvíce hlasů nebo v případě, kdy šlo čistě jenom o podporu již stávajícího starosty. Z uskutečněných rozhovorů se starosty obcí mikroregionu vyplynulo, že konfliktní linie se na úrovni této komunální politiky nevyskytují.

„Zásadní otázky řešíme na zastupitelstvu. Konflikty jsou minimální.“

„Společnou práci bez konfliktu.“

„S konflikty se nesečkávám“

(Respondenti, 2020)

5. Výsledky a diskuze

Prvním cílem této práce je definovat Mikroregion Žulovsko jako komunitu. Pro Kaufmanovu definici komunit jsou klíčové sdílené cíle a kolektivní jednání osob žijících v konkrétních lokalitách. Další pojetí komunit (Kaufman, Wilkinson) sleduje strukturální cíle, kde jsou spojováni jednotliví aktéři a koordinace jejich aktivit. Pro nás důležitým pojetím je pojetí Wilkinsonova „komunitního leadershipu“, kterým označuje záměrnou tvorbu komunitního pole, kde narůstá schopnost komunity společně jednat, dosahovat rozvoje a adaptovat se na vnější podmínky. Cílem rozvoje této komunity je kolektivní jednání za účelem dosažení společných cílů a zvyšování společné kvality života.

K tomu, zda v Mikroregionu Žulovsko došlo k rozvoji komunit, budu dále nahlížet ze tří stran. První stranu tvoří hospodaření samotných obcí v letech 2012 – 2020, tzn. ve stejném časovém rozmezí, jako je vypracována Strategie rozvoje Mikroregionu Žulovsko. Druhou stranu zaujme Akční plán Strategie rozvoje a jeho naplnění. Poslední, třetí, stranou pohledu jsou rozhovory se starosty sedmi obcí mikroregionu, které jsou zaměřeny nejen na rozvoj obcí, ale i na způsob rozhodování o investicích v obci. V kapitole 4.2.2 nahlížím na rozvoj obcí z pohledu jejich hospodaření. Na základě grafů v této kapitole bylo zjištěno, že vzniklé schodkové rozpočty v obcích, byly způsobeny buďto obchodními úvěry, které obce využily k dofinancování nákladnějších investic v obci nebo zdlouhavým procesem čerpání dotací.

„Důvodem schodkového rozpočtu byly investice do oprav obecního majetku a nákup komunální techniky. Na tyto investice byly čerpány dotace, ale vše muselo v první fázi uhrazeno z vlastních zdrojů a poté nám byly proplaceny schválené finanční prostředky.“
(Respondent, 2020)

„Čerpání dotací a samotné dotační tituly jsou velmi složitý a zdlouhavý proces. V roce 2018 jsme pořizovali komunální techniku v ceně 2,5 mil korun. První žádost na pořízení této techniky jsme podali již v roce 2015, zde jsme neuspěli a tak jsme druhou žádost podali na konci roku 2016. Tady jsme již byli úspěšní a samotný nákup a finanční plnění proběhlo až v roce 2018. Finanční prostředky z Fondu životního prostředí jsme obdrželi až na konci srpna 2019.“
(Respondent, 2020)

Další stranu pohledu tvoří splnění Akčního plánu, který byl součástí polostrukturovaných rozhovorů, kde jednotliví starostové odpovídali, zda byly jednotlivé projekty naplněny. Z hlediska obsáhlosti toho akčního plánu, je níže uveden pouze menší přehled.

Tabulka č. 21. Počet splněných / nesplněných / částečně nesplněných projektů v rámci AP

Obec	Splněno	nesplněno	Částečně
Černá Voda	8	2	1
Kobylá nad Vid.	10	6	
Skorošice	3	3	
St. Červená Voda	5	5	
Velká Kraš	7	1	
Vidnava	7	3	1
Žulová	10		2

Zdroj: vlastní zpracování, rozhovory s Respondenty, 2020

Z výše uvedené tabulky můžeme říci, že 72 % projektů, které byly zadány obcím v rámci Akčního plánu Strategie rozvoje Mikroregionu Žulovsko je splněno. Dle mého názoru a vzhledem k tomu, že ještě není konec roku 2020, je to úspěch, i když se některé obce podílejí více a některé méně. V poslední řadě nám pomohou k charakteristice Mikroregionu Žulovsko jako komunity názory starostů, kde všichni dotazovaní hodnotí spolupráci obcí v rámci mikroregionu jako přínosnou, a to nejen pro obce ale i pro celkový rozvoj mikroregionu.

„Má výhodu společné spolupráce obcí a jejich rozvoj, a také prezentaci např. v oblasti cestovního ruchu a kultury.“

„Spolupráce mezi obcemi má výhodu, někdy se přece lépe prosadí společný zájem, než zájem jedné samotné.“

„Určitě to má výhody. Na některé projekty by samotná obec nedosáhla, společně to jde lépe.“

(Respondenti, 2020)

Z výše uvedeného, a také z kapitoly 4.2.1 a 4.2.2 je zřejmé, že Svazek obcí Mikroregionu Žulovska byl založen záměrně, a to s cílem zlepšení kvality života jak v mikroregionu, tak i v samotných obcích. Tyto společné cíle nejsou naplňovány pouze společnými projekty obcí, ale i rozvojem obcí samotných – rozvojem komunit, kde

centrem, které plní funkci základní instituce komunitního leadershipu může být jak lokální správa, tak i starosta jako její centrální člen. (Bernard. 2012)

Případová studie (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019) zdůrazňuje faktickou roli starostů při formulaci jejich rozvojových cílů obcí a jejich cílů iniciativy a váhy při rozhodování o investičních akcích. Tato teorie platí i pro Mikroregion Žulovsko, kdy právě starostové obcí jsou iniciátory tvorby rozvojové strategie mikroregionu a kde oni, jako aktéři, stanovují rozvojové cíle (Respondenti, 2020). Bernardova teorie (2012) hovoří o tom, že v malých obcích při absenci rady je starosta zpravidla výrazně dominantním aktérem, který má exekutivní moc a zastupitelé obce se nechávají vést jeho názorem o hospodaření obce. Starostu v malých obcích lze tedy zpravidla označit jako lokálního leadera. V Mikroregionu Žulovsko tato teorie platí i pro obec Vidnavu, kde orgánem místní samosprávy je nejen starosta a zastupitelstvo, ale také i rada obce a můžeme tedy říct, že v této obci se jedná o výkon leadershipu, který můžeme považovat za způsob ovlivňování fungování komunit, v jejichž čele stojí. Tento typ jednání, tedy leadership, odpovídá Weberovu charismatickému vůdci. V kapitole 4.2.3 jsem obce mikroregionu rozdělila na dvě kategorie, a to na kategorii s absencí rady a na kategorii obce s radou. Při aplikaci teorie leadershipu (starosta jako charismatický vůdce) na Mikroregion Žulovsko mohu na základě rozhovorů konstatovat, že se tento výkon týká všech obcí, krom obce Vápenné a Žulové, kde orgánem obce je nejen starosta a zastupitelstvo, ale také i rada obce a starostové těchto obcí dají spíše na společnou diskuzi.

„Vše důležité řešíme na zasedání rady města, kde diskutujeme a rozumný názor realizujeme“. (Respondent, 2020)

„Radu a zastupitele seznámím s danou problematikou a vždy se snažíme o dané věci diskutovat a najít nejlepší řešení.“ (Respondent, 2020)

Z rozhovorů se starosty místních samospráv mikroregionu dále vyplynulo, že mnoho z nich je spíše nakloněno ke spolupráci, ale dokážou si i prosadit vlastní názor.

„Dokážu, ale taky jsem ochoten spolupracovat.“ (Respondent, 2020)

Celkově rozhodování v obcích české republiky je primárně svěřeno volebním zastupitelům, ale i přesto nemusí vždy být hlavním iniciátorem v takových rozhodnutích. Z rozhovorů vyplynulo, že v tomto případě záleží, zda jsou členové zastupitelstva aktivní nebo spíše pasivní. V obcích, kde jsou zastupitelé aktivní, jsou ve většině případů oni iniciátory investičních projektů a v případě, kdy jsou členové zastupitelstva spíše pasivní, je takovým iniciátorem rada obce nebo samotný starosta.

„Hlavním iniciátorem pro návrh investic je rada obce a jednotliví zastupitelé.“

(Respondent, 2020)

„Hlavním iniciátorem je celé zastupitelstvo, popřípadě občané. Návrh vždy prodiskutujeme a zjistíme reálné možnosti a podle toho se rozhodneme, zda investici provedeme.“

(Respondent, 2020)

To, že starostové hrají v českých obcích nepředstavitelnou roli při podpoře rozhodovacích návrhů, jsme si již řekli. Z rozhovorů také vyplynulo, že tyto návrhy mohou doprovázet rozsáhlé diskuze v rámci rady nebo zastupitelstva. Avšak v některých obcích mikroregionu (Černá Voda, Strará Červená Voda a Velká kraš) jsou tyto diskuze pojaty jako neoficiální pracovní setkání.

„Pořádámě pracovní zasedání zastupitelstva, kde si cestou Brainstormingu vybereme priority našeho dalšího směřování obce.“

(Respondent, 2020)

Tyto tři obce mikroregionu mají společnou jednu věc, a to absenci rady. Ta ale není orgánem obce ani v obci Kobylá nad Vidnávkou a Skorošicích. Tyto tři obce, jak vyplynulo z rozhovorů se starosty, mají ještě další dvě společné věci, a to: 1. starosty, kteří se spíše přiklánějí ke společné a kolektivní práci, nechají si spíše poradit a nedělají unáhlená rozhodnutí; 2. Členové zastupitelstva obce jsou aktivními členy a občané obce chodí na veřejné zasedání zastupitelstva a podílí se na rozvoji obce.

„V tomto volebním období je účast občanů na zastupitelstvu uspokojivá a občané se aktivněji zajímají o rozvoj obce.“

(Respondent, 2020)

V obcích, kterými jsou Skorošice, Vápenná, Vidnava a Žulová, můžeme na základě Případové studie (Čopík, Čmejrek, Kopřiva, 2019) a uskutečněných rozhovorů konstatovat, že v těchto třech obcích je starosta nejvýznamnější osobou, kdy proces směřující k přijetí návrhu rady, v případě obce Skorošice zastupitelstva, má dopad ve formě konsensuálního rozhodnutí.

Všechny obce Mikroregionu Žulovsko můžeme tedy z hlediska rozhodování zařadit do kategorie malých obcí (do 2 000 obyvatel), pro které je typické konsensuální rozhodování, které má tendenci mít hladký průběh během zasedání rady / zastupitelstva obce a předběžně sjednaný návrh je téměř vždy přijat velkou většinou jejich členů, kteří zastupují různé volební strany.

V kapitole 4.2.3 navazuji na mou bakalářskou práci „Formování orgánů místní samosprávy v obci Vidnava“, ve které jsem došla k závěru, že komunální politika v obci Vidnava je postavena na osobních antipatiích, které na delší časové ose vyústily do konfliktních linií a docházelo zde tak k tvorbě „koalic“ a „opozic“ v zastupitelstvu obce. S odstupem času musím konstatovat, že se zvolením leadera volební strany nezávislých kandidátů „Volba pro Vidnavu“, jako starosty v roce 2014, tyto osobní antipatie, konfliktní linie a tvorba „koalic“ a „opozic“ z místní samosprávy vymizely. Jasně o tom svědčí výsledky voleb do zastupitelstva obce Vidnavy v roce 2018, kdy nynější starosta Bc. Kačora, jakožto leader volební strany „Volba pro Vidnavu“ získal drtivou většinu hlasů, a tím získal devět mandátů v zastupitelstvu z celkových patnácti. Dále je to zřejmé i z grafu č. 12. – Hospodaření obce Vidnava v letech 2012 - 2019, kdy ke schodkovému rozpočtu došlo naposledy v roce 2014, a i přes stálé opravy v obci a naplňování spoustu investičních cílů, dokáže starosta obce Vidnavy řádně hospodařit.

„V roce 2014, kdy jsem přebíral funkci starosty, jsem udělal zásadní změny z hlediska financí obce. V první řadě došlo k refinancování úvěrů, dále došlo ke kontrole všech dodavatelských smluv, které byly následně vypovězeny. Těmito pár kroky, jsem ušetřil obci nemalou finanční částku.“

(Respondent, 2020)

6. Závěr

Mikroregion Žulovsko leží na severu Olomouckého kraje ve specifické oblasti Jeseníky – Kralický Sněžník. Tato oblast je charakteristická nejen přírodními hodnotami, ale také naopak zaostávajícím sociálním a ekonomickým rozvojem, který patří k nejslabším v České republice.

V roce 2003 na tomto území vznikl Svazek osmi obcí – Mikroregion Žulovsko. Vznik tohoto mikroregionu můžeme chápat jako „komunitní leadership“ (Wilkinson), který zde vznikl záměrnou tvorbou komunitního pole, a to s cílem vzájemně spolupracovat při společných zájmech obcí mikroregionu, zvýšení kvality života na úrovni jeho lokálních komunit a s cílem samotného rozvoje mikroregionu, jako komunity.

Na úrovni lokálních komunit Mikroregionu Žulovsko, tedy na úrovni malých obcí (Jüptner, 2004), probíhá komunální politika, kde hrají významnou roli osobní vztahy a lidé se zde při hlasování v komunálních volbách orientují spíše podle osobních kvalit kandidáta než podle jeho stranické / nestraničné příslušnosti. Obyvatelé lokálních komunit Mikroregionu Žulovsko volí spíše volební strany nezávislých kandidátů, kdy se orientují podle leadera této volební strany. Ve většině obcí se zde jedná o uznávanou autoritu obce. V závislosti na tom, kdy je starosta uznávaná autorita obce, zde potom dochází ke konsensuálnímu rozhodování, kdy v tomto případě není potřeba pracovních zasedání.

Konsensuální rozhodování, které probíhá na úrovni těchto komunit, je dán jednak silnou osobností starosty, ale i leadershipem, kdy jeho podstatou je dosažení určitých stanovených cílů, kterých lokální leader dosahuje pomocí přesvědčení ostatních o tom, aby své cíle vzali za své a podíleli se na jejich dosažení. Výkon leadershipu, tak můžeme na úrovni lokálních komunit Mikroregionu Žulovsko považovat za ovlivňování fungování komunit, tedy obcí mikroregionu.

Občané obcí v Mikroregionu Žulovsko, si volí za svého leadera uznávanou autoritu, který pomocí leadershipu dosahuje v obci konsensuálního rozhodování a tím ovlivňuje fungování lokální komunity. Vzhledem k tomu, že tyto lokální komunity, jsou součástí „komunitního leadershipu“ mohou leadři těchto lokálních komunit ovlivnit i fungování a celkový rozvoj Mikroregionu Žulovsko.

7. Seznam použitých zdrojů

7.1 Seznam literatury

- BALÍK, S. (ed.)**, 2003. *Komunální volby v České republice v roce 2002*. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity. ISBN 80-210-3211-1.
- BALÍK, S.**, 2009. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: GRADA Publishing. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BERNARD, J.**, 2012. Individuální charakteristiky kandidátů ve volbách do zastupitelstev obcí a jejich vliv na volební výsledky. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*. 48(4), 613-640.
- BERNARD, J., KOSTELECKÝ, T., ILLNER, M., VOBECKÁ, J.**, 2011. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). ISBN 978-80-7419-069-8.
- ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPIK, J.**, 2010. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3061-5.
- ČMEJREK, J., KUBÁLEK, M., PÁTEK, Z., DOSTÁL, P.**, 2010. *Moderní společnost a problémy politiky*. Praha: Česká zemědělská univerzita. ISBN 978-80-213-0841-1
- ČOPIK, J., KOPŘIVA, R., ČMĚJREK, J.**, 2019. *Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic*, Local Government Studies
- HADERKA, M.**, 2008. *Vidnava-historie a současnost*. Městský úřad Vidnava, Šumperk: Trifox, s.r.o.
- HEINELT, H., and N. K. HLEPAS.** 2006. "Aspects Of Leadership Styles: An Interaction Of Context and Personalities." In *The European Mayor*, edited by H. Back, H. Heinelt, and A. Magnier, 21–42. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.
- CHYTILEK, R., ŠEDO, J., LEBEDA, T., ČALOUD, D.**, 2009. *Volební systémy*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-548-6.
- ILLNER, M.**, 1992. K sociologickým otázkám místní správy. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*. 28(4), 480–492.
- JÜPTNER, P.**, 2001. Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue*. 7(2), 147–158.
- JÜPTNER, P.**, 2004. Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue*. 7(2), 80-101.
- MOURITZEN, P. E., SVARA, J. H.**, 2002. *Leadership at the Apex: Politicians and Administrators in Western Local Governments*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press.
- NOVÁK, M.**, 1996. Volby do Poslanecké sněmovny, vládní nestabilita a perspektivy demokracie v ČR. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*. 32(4), 407-422.
- KARLSSON, D.** (2013). Who do the local councillors of Europe represent? In B. Egner, D. Sweeting, P. J. Klok (eds.) *Local Councillors in Europe*, 97–119. Stuttgart: Springer.

- KOSTELECKÝ, T.** 2011. Politická participace: analýza účasti ve volbách v roce 2010 a jejích determinant. In: D. Čermák, J. Vobecká a kol. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- KOUDELKA, Z.**, 2007. *Samospráva*. Praha: Linde. ISNB - 978-80-7201-665-5.
- RAZIN, E.**, 2013. Councillors and their parties. In: B. EGNER, D. SWEETING, P. J. KLOK (eds.). *Local Councillors in Europe*. Stuttgart: Springer.
- KOPŘIVA, R., ČOPIK, J., ČMEJREK, J.**, 2017. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. *Sociológia*. 49 (5), 482-506.
- RYŠAVÝ, D.**, 2006. Komunální je komunální a velká je velká! K hypotéze politizace lokálních politických elit. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*. 42(5), 953-970.
- RYŠAVÝ, D., ŠARADÍN, P.**, 2010. Straníci, bezpartijní a nezávislí na českých radnicích. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*. 46(5), 719-743.
- RYŠAVÝ, D., ŠARADÍN, P.**, 2011. *Zastupitelé českých měst a obcí v evropské perspektivě*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- RYŠAVÝ, D., BERNARD, J.**, 2011. Velikost obcí: klíčová kontextuální proměnná. In: D. RYŠAVÝ, P. ŠARADÍN. *Zastupitelé českých měst a obcí v evropské perspektivě*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- OUTLÝ, J.**, 2003. Volby do zastupitelstev: vývoj a souvislosti. *Politologická revue*. 9(2), 17-43.
- OUTLÝ, J., ŠARADÍN P.**, 2004. *Studie o volbách do zastupitelstev v obcích*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 80-244-0798-1.
- VOBECKÁ, J., BERNARD, J., ILLNER, M.**, 2010. Vnitřní potenciály rozvoje tří menších obcí: Verměřovice, Vražkov, Roztoky. In: J. BERNARD (ed.). *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva*. Sociologické studie/ Sociological Studies 10:01. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

7.2 Internetové zdroje

Rozpočtové určení daní v České republice [online]. [cit. 2018-03-08].

Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Rozpočtové_určení_daní_v_České_republice
Český statistický úřad [online]. [cit. 2018-03-08].

Dostupné z: <https://www.czso.cz>

Volby: Výsledky voleb a referend [online]. ČSÚ, © 2018 [cit. 2018-03-08].

Dostupné z: <https://volby.cz>

Politologie [online]. AS CPSSU Plzeň, © 2003-2018 [cit. 2018-03-08].

Dostupné z: <http://www.e-polis.cz/politologie/>

Integrovaný portál MPSV: Statistika [online]. Copyright, ©2018 [cit. 2018-03-08].

Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat>

Státní pokladna [online]. [cit. 2020-03-28].

Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/uzemni-samosprava/prehled>
Obec Černá Voda: oficiální stránky města[online]. © 2004 - 2020 [cit. 2020-03-28].
Dostupné z: <http://www.obeccernavoda.cz>

Obec Kobylá nad Vidnávkou: oficiální stránky města[online]. [cit. 2020-03-28].

Dostupné z: <https://www.oukobyly.cz>

Mikroregion Žulovsko : oficiální stránky mikroregionu [online]. © 2020 Mikroregion Žulovsko – Svazek obcí Mikroregionu Žulovska [cit. 2020-03-28].

Dostupné z: <https://www.zulovsko.cz>

7.3 Ostatní použité zdroje

Zákon č. 128/2000 Sb. O obcích

Zákon č. 491/2001 Sb. Volby do zastupitelstev

Zákon č. 250/2000 Sb. O rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Usnesení zastupitelstva

Záznamy ze zasedání zastupitelstva

Rozpočty obce a směrnice k rozpočtovému hospodaření

Bakalářská práce „Formování orgánů místní samosprávy obce Vidnav

8. Přílohy

Příloha č. 1 – Akční plán Mikroregionu Žulovsko

Aktivity a projektové záměry jednotlivých subjektů Mikroregionu Žulovsko v letech 2013–2014

Název projektu	Stručný popis, výstupy projektu	Nositel projektu, garant	Časový plán realizace	Předpokládané náklady
Priorita 1.1: Zlepšení vzhledu a image obce				
Opatření 1.1.1: Výstavba, rekonstrukce, oprava veřejných budov a objektů v majetku obce i dalších subjektů (včetně případné změny účelu jejich užívání), obnova a údržba venkovské zástavby				
Nástavba a vybudování zázemí hasičské zbrojnice v Tomikovicích	Bude vybudováno chybějící sociální zařízení a společenská místnost pro JSDH v obci.	Město Žulová, starosta města	2013	cca 1,0 mil Kč
Stavební úpravy zdravotního střediska v Žulové	Projekt řeší bezbariérový přístup do budovy zdravotního střediska, a to formou vybudování schodišťové plošiny.	Město Žulová, starosta města	2013	700 tis. Kč
Rekonstrukce hasičské zbrojnice v obci Skorošice	Projekt řeší zázemí a přístavbu sociálního zařízení k hasičské zbrojnici ve Skorošicích, a to z důvodu dodržení hygienických předpisů. Bude se jednat o WC, šatny, kuchyňku a instalaci nových vchodů do klubovny. Součástí přístavby bude i samostatná jímka na vyvážení.	Obec Skorošice, starosta obce	2013	450 tis. Kč
Využití budovy bývalého kina a přilehlého pozemku v obci Stará Červená Voda	Projekt řeší rekonstrukci objektu bývalého kina, a to následovně: v 1. NP bude rekonstruováno sociální zařízení a zřízen bezbariérový přístup do objektu, v prostorách bývalého kina (ve 2. NP) budou zřízeny hrací a jednací místnosti a vybudováno nové sociální zařízení, v prostorách stávající půdy (3. NP) bude vybudována bowlingová herna se dvěma drahami.	Obec Stará Červená Voda, starosta obce	2014–2020	2,4 mil. Kč
Strategie využití kulturního domu v Kobylé nad Vidnavkou	V rámci projektu bude investor pokračovat v celkové rekonstrukci kulturního domu, kde je potřeba mj. realizovat výměnu oken, opravu či výměnu vstupních dveří, zateplení stropů, nové rozvody vody a elektřiny, nové sociální zařízení, přejít na nový ekologický způsob vytápění, opravit chátrající verandu, atd.	Obec Kobylá n. Vidnavkou, starosta obce	2013–2020	cca 2,4 mil. Kč
Rekonstrukce hasičské zbrojnice v obci Kobylá nad Vidnavkou	V rámci realizace projektu budou řešena energeticky úsporná opatření – zateplení střechy, výměna otvorů (oken a vrat). Dále je zapotřebí zrealizovat nové rozvody elektřiny a vody, úpravu zázemí pro výjezdovou jednotku či úpravu prostor pro Mladé hasiče.	Obec Kobylá n. Vidnavkou, starosta obce	2013–2020	cca 650 tis. Kč
Rekonstrukce budovy ZŠ a MŠ Kobylá nad Vidnavkou	V rámci realizace projektu bude opravena fasáda, vyměněna okna, provedeny nové rozvody elektřiny a rekonstruováno sociální zařízení, hřiště pro děti a hrací plochy. Škola bude také vybavena novým nábytkem.	Obec Kobylá n. Vidnavkou, starostka obce	2013–2020	cca 2,3 mil. Kč
Opatření 1.1.2: Úprava, rekonstrukce a údržba veřejných prostranství (včetně veřejné zeleně) v obci				
Revitalizace veřejné zeleně ve městě Žulová	Na 7 lokalitách v Žulové bude nově vysazeno 48 stromů a 1183 ks keřů, dále bude odstraněno 21 ks nevyhovujících stromů bez možnosti záchranu.	Město Žulová, starosta města	2013	200 tis. Kč
Vybudování bezpečného přístupu k ZŠ Žulová z autobusového nádraží	Vybudováním venkovních schodů z Hlavní ul. k ZŠ vznikne bezpečný přístup pro žáky základní školy a obyvatele sídliště Na Rybníčku, kteří tak nebudou muset využívat nebezpečný přechod v oblouku přes komunikaci I/60, čímž dojde k podstatnému zkrácení trasy do centra.	Město Žulová, starosta města	2013	cca 2,0 mil. Kč
Revitalizace veřejných prostranství v centru obce Skorošice	Projekt počítá s komplexní revitalizací veřejných prostranství v centru obce.	Obec Skorošice, starosta obce	2013–2014	cca 4 mil. Kč
Obnova Mírového náměstí ve Vidnavě	Záměrem projektu je provést celkovou organizaci prostoru Mírového náměstí (o celkové ploše 8 480 m ²), kde budou mj. jednoznačně vymezeny autobusové zastávky, plochy silnic a místních komunikací budou odlišeny od chodníků či parkovacích ploch (bude vymezeno 45 parkovacích stání pro auta). V rámci projektu bude dále předlážděna část povrchu náměstí, rekonstruovány vyvýšené chodníkové obruby, opraven povrch chodníků, stejně jako poškozené úseky silnic II/457 a III/4583, zřízeno několik míst pro přecházení, regenerována dvouřadá alej v centru, atd. Po dokončení bude historické centrum vybaveno městským mobiliářem.	Město Vidnava, starostka města	2013–2016	11 mil. Kč
Revitalizace veřejné zeleně ve městě Vidnava	Bude se jednat o ošetření stávajících stromů, novou výsadbu stromů a keřů v lokalitě u kina, aleje ke sportovnímu areálu TJ Vidnava a aleje u řeky.	Město Vidnava, starostka města	2013–2015	Cca 2,0 mil. Kč
Ochrana veřejného prostranství za pomoci kamerového systému ve Vidnavě	Projekt řeší umístění kamerového systému na veřejných prostranstvích ve Vidnavě, který přispěje k ochraně bezpečnosti (mj. na dětském a školním hřišti) a majetku města (kulturních památek, náměstí, objektu zámku, atd.).	Město Vidnava, starostka města	2013–2014	Cca 500 tis. Kč
Revitalizace centra obce Černá Voda	Projekt řeší celkovou revitalizaci návsi obce Černá Voda (plocha celkem: 6217 m ²), a to obnovu parteru a zahrady okolo kulturního domu a dále regeneraci zdejší odpočinkové zóny (parku), vč. potřebný mobiliář. Záměrem je kompozičně a architektonicky sjednotit, zachovat přehlednost a zdůraznit jedinečnost centrální části obce.	Obec Černá Voda, starosta obce	2014	10 mil. Kč

Název projektu	Stručný popis, výstupy projektu	Nositel projektu, garant	Časový plán realizace	Předpokládané náklady
Rekonstrukce veřejného osvětlení v místní části Nýznerov	Záměrem projektu je částečná výměna starého vedení (v délce 0,5 km) veřejného osvětlení, včetně výměny zastaralých svítidel v počtu 15 ks.	Obec Skorošice, starosta obce	2013	150 tis. Kč
Revitalizace hřbitova v obci Stará Červená Voda	V rámci realizace projektu bude ve II. čtvrtletí r. 2013 dokončena regenerace zeleně místního hřbitova (spolufinancováno ze SFŽP) a provedeno nové osvětlení hřbitova, vč. elektropřípojky (předpoklad ukončení: r. 2014).	Obec Stará Červená Voda, starosta obce	2013–2014	cca 600 tis. Kč
Pořízení lesnické techniky v obci Stará Červená Voda	V rámci realizace projektu, na který již byla podána žádost o dotaci, bude pořízen traktor s čelním nakladačem, třístranným sklápěčem, radlicí, štěpkovačem a svahovým mulčovačem.	Obec Stará Červená Voda, starosta obce	2013–2014	2,0 mil. Kč
Revitalizace veřejné zeleně v obci Černá Voda	Projekt řeší revitalizaci popř. výsadbu nové zeleně podél hlavní komunikace.	Obec Černá Voda, starosta obce	2013–2014	cca 2,0 mil. Kč
Pořízení nové techniky v Černé Vodě	V rámci realizace projektu bude pořízen traktor s potřebným příslušenstvím – shrnovací radlicí, valníkem, štěpkovačem, atd.	Obec Černá Voda, starosta obce	2013–2014	cca 1,0 mil. Kč
Revitalizace parku u Domova důchodců v obci Kobylá nad Vidnavkou	Po převedení parku do majetku Obce bude pozemek odvodněn, budou vyspraveny odvodňovací kanály, provedena prořezávka dřevin a vybudovány stezky, odpočívadla a poznávací chodník.	Obec Kobylá n. Vidnavkou, starostka obce	2013–2020	cca 12 mil. Kč
Vybudování polyfunkčního hřiště pro veřejnost v obci Skorošice	Výstavba nového polyfunkčního hřiště v areálu stávajícího fotbalového hřiště, které bude sloužit převážně pro dříve narozené v kombinaci s využitím pro mládež.	Obec Skorošice, starosta obce	2014	500 tis. Kč
Vybudování víceúčelového hřiště pro ZŠ a MŠ, včetně regenerace zeleně	Projekt řeší výstavbu víceúčelové hřiště na školní zahradě (o rozměrech hrací plochy 12 x 24 m), včetně regenerace a rozšíření stávající zeleně, výsadby dřevin do podoby živých herních prvků, renovace a rozšíření oplocení zahrady.	Obec Stará Červená Voda, starosta obce	2013	0,9 mil. Kč
Využití pozemku k volnočasovým aktivitám vedle areálu TJ Stará Červená Voda	Bude zajištěn převod pozemku na Obec, zpracována projektová dokumentace na výstavbu nové multifunkční tréninkové plochy a provedena vlastní realizace dle schváleného projektu.	Obec Stará Červená Voda, starosta obce	2014	1,4 mil. Kč
Výstavba dětského hřiště v obci Černá Voda	V rámci realizace projektu bude v centru obce vystavěno druhé dětské hřiště s herními prvky.	Obec Černá Voda, starosta obce	2014–2015	600 tis. Kč
Rekonstrukce ZŠ Černá Voda a nové možnosti využití jejich prostor k volnočasovým aktivitám	S cílem rozšířit nabídku volnočasových aktivit v obci bude rekonstruována místní základní škola, ve které nově vznikne taneční sál se zrcadli a posilovna.	Obec Černá Voda, starosta obce	2013–2015	300 tis. Kč
Vybudování zázemí pro sportovce i konání společensko-kulturních akcí u multifunkčního hřiště v obci Černá Voda	V rámci realizace projektu bude vybudováno nové sociální zařízení (WC a sprchy) a občerstvovací zařízení (ve formě dřevěného stánku), které budou sloužit sportovcům i návštěvníkům zdejších společensko-kulturních akcí.	Obec Černá Voda, starosta obce	2014–2015	400 tis. Kč
Vybudování víceúčelového sportovního areálu ve Velké Kraši	Realizací projektu vznikne v centru obce nové multifunkční hřiště s umělým povrchem.	Obec Velká Kraš, starostka obce	2013–2014	1 mil. Kč
Vybudování zázemí pro sportovní a volnočasové aktivity v obci Kobylá nad Vidnavkou	V rámci projektu bude upraveno sportovní hřiště, kde bude mj. zbudováno patřičné zázemí (posezení, lavičky, hrací prostor pro děti ...). Dále bude vybudována plocha využívaná jako kluziště.	Obec Kobylá n. Vidnavkou, starostka obce	2013–2020	cca 500 tis. Kč
Opatření 1.2.2: Rozvoj bydlení				
Vybudování bytů v objektu bývalé MŠ Nová Červená Voda	Rekonstrukce nevyužívaného objektu bývalé mateřské školy na 4 malometrážní byty kategorie 3 + KK (o obytné ploše 56 – 72 m ²), vč. bezbariérového přístupu.	Obec Stará Červená Voda, starosta obce	2013–2014	6 mil. Kč
Zastavovací studie pro skupinu rodinných domů v obci Stará Červená Voda	Zpracování zastavovací studie pro skupinu 5 rodinných domků na pozemcích určených pro tyto účely, mj. budou navrženy přístupové obslužné komunikace a vedení inženýrských sítí s napojením na stávající obecní infrastrukturu.	Obec Stará Červená Voda, starosta obce	2013–2014	400 tis. Kč
Řešení bytových a nebytových prostor obecního úřadu v Kobylé nad Vidnavkou	Záměrem projektu je vybudovat z půdních prostor obecního úřadu 6–8 bytových jednotek (tzv. sociálních bytů).	Obec Kobylá n. Vidnavkou, starostka obce	2013–2020	cca 5,0 mil. Kč
Zřízení nových malometrážních bytů v obci Kobylá nad Vidnavkou	V rámci projektu vzniknout v obci nové malometrážní byty.	Obec Kobylá n. Vidnavkou, starostka obce	2013–2020	cca 6,0 mil. Kč
Priorita 2.1: Zlepšení environmentální infrastruktury, zachování typického krajinného rázu				
Opatření 2.1.1: Zlepšování vodohospodářské infrastruktury, snižování rizika povodní				
Vybudování kanalizace a ČOV v Žulové	Záměrem je vybudování splaškové tlakové kanalizace (hlavní řady 6.727 m, podružné řady 4.270 m, 215 ks čerpacích šachet) s napojením na novou centrální mechanicko-biologickou ČOV Žulová pro 1.688 EO.	Město Žulová, starosta města	2014	cca 50 mil. Kč

Název projektu	Stručný popis, výstupy projektu	Nositel projektu, garant	Časový plán realizace	Předpokládané náklady
Rozšíření kapacity ČOV ve Vidnavě, vybudování kanalizace ul. Školní, Radniční, Smetanova, Luční a U Lesa	Realizací projektu dojde k rozšíření kapacity ČOV na 2000 ekvivalentních obyvatel s možností návozu fekálií z obce Velká Kraš a zároveň k dobudování kanalizace s napojením na ČOV ul. Školní, Radniční, Smetanova, Luční a U Lesa (v celkové délce cca 5 km)	Město Vidnava starostka města	2013–2018	cca 50 mil. Kč
Soubor protipovodňových opatření ve východní části města Žulová	Záměrem projektu je vybudování protipovodňových opatření města v jeho východní části, čímž dojde k zadržení a zpomalení dešťových přívalových vod u komunikace od Černé Vody.	Město Žulová, starosta města	2014	2,5 mil. Kč
Výstavba kanalizace v části obce Nýznerov	Jedná se o výstavbu gravitační splaškové kanalizace (v délce 0,5 km) v části obce Nýznerov, která bude ukončena přečerpávací stanicí s napojením na kanalizaci Žulová.	Obec Skorošice, starosta obce	2014–2018	cca 12 mil. Kč
Vybudování ČOV a tlakové kanalizace	Projekt řeší vybudování centrální mechanicko-biologické čistírny odpadních vod pro 820 ekvivalentních obyvatel. V rámci projektu bude mj. položeno cca 17.000 m polyetylénového potrubí, osázeno 251 ks domovních čerpacích šachet, zbudováno oplocení a přístupová komunikace, zpevněné a manipulační plochy v areálu ČOV a vodovodní přípojka.	Obec Stará Červená Voda, starosta obce	2013–2014	82,0 mil. Kč
Opravy septiků u veřejných objektů a budov v obci Kobylá nad Vidnavkou	Budou postupně opraveny septiky pro objekty obecního úřadu, kulturního domu a budovu školy, případ. zbudovány čističky.	Obec Kobylá n. Vidnavkou, starostka obce	2013–2020	cca 2,0 mil. Kč
Rekonstrukce starého vodovodního řádu v obci Kobylá nad Vidnavkou	Záměrem projektu je v souladu s Programem rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje vybudovat chybějící vodovodní řád v obci, a tím zajistit zásobování všech obyvatel kvalitní pitnou vodou z veřejného vodovodu.	Obec Kobylá n. Vidnavkou, starostka obce	2013–2020	cca 12,0 mil. Kč
Varovný a výstražný systém ochrany před povodněmi v obci Kobylá nad Vidnavkou	V rámci realizace projektu bude vybudován výstražný systém (vč. bezdrátového rozhlasu), který bude místní obyvatele upozorňovat a včas informovat o povodňovém a jiném nebezpečí.	Obec Kobylá n. Vidnavkou, starostka obce	2013–2020	cca 200 tis. Kč
Opatření 2.1.2: Úspory energie, využívání obnovitelných zdrojů energie				
Výměna oken a vstupních dveří ZŠ Žulová	V rámci realizace projektu dojde k výměně celkem 82 ks dřevěných oken a 1 ks vstupního výkladce za nové plastové.	Město Žulová, starosta města	2013	730 tis. Kč
Rekonstrukce kulturního domu ve Skorošicích	Záměrem projektu je provést energeticky úsporná opatření na budově kulturního domu ve Skorošicích (vč. stávajícího bytu), která budou spočívat v zateplení celého objektu a ve výměně výplní otvorů a topení na plyn.	Obec Skorošice, starosta obce	2013	cca 8 mil. Kč
Snížení energetické náročnosti budovy kulturního domu v obci Černá Voda	Záměrem projektu je provést zateplení budovy kulturního domu, vyměnit výplně otvorů a celou otopnou soustavu, vč. kotle.	Obec Černá Voda, starosta obce	2013–2014	cca 3 mil. Kč
Rekonstrukce kulturního domu ve Velké Kraši	Projekt řeší energetické úspory budovy, a to formou výměny oken a střechy, zateplení fasády a změny způsobu vytápění.	Obec Velká Kraš, starostka obce	2013–2016	4,5 mil. Kč
Energetické úspory MŠ Velká Kraš	Záměrem projektu je provést energeticky úsporná opatření na budově MŠ, kde budou mj. vyměněna okna, zateplena fasáda a provedena změna způsobu vytápění tohoto objektu.	Obec Velká Kraš, starostka obce	2013–2015	cca 7 mil. Kč
Opatření 2.1.3: Revitalizace přírodního prostředí a obnova krajinných struktur, optimalizace vodního režimu krajiny a s tím spojené snižování rizika povodní				
Výsadba sadu v obci Velká Kraš	Záměrem projektu je v obci založit sad, kde budou vysázeny původní ovocné odrůdy keřů a stromů.	Obec Velká Kraš, starostka obce	2013–2016	1,5 mil. Kč
Opatření 2.1.4: Zkvalitnění nakládání s odpady a jejich nové materiálové či energetické využití				
Vybudování sběrného dvora v obci Stará Červená Voda	V rámci projektu bude vytvořena zhutněná zpevněná plocha pro instalaci mobilního skladu pro uskladnění jednak komunální techniky, dále pak pro shromažďování velkoobjemových, nebezpečných odpadů, nepotřebných elektrozařízení a vysloužilých spotřebičů. Celý areál dvora bude oplocen.	Obec Stará Červená Voda, starosta obce	2013–2014	1,5 mil. Kč
Vybudování mobilní kompostovací stanice ve Velké Kraši	Bude zřízena mobilní kompostovací stanice, vč. technického vybavení, pro potřeby obce Velká Kraš, Kobylá nad Vidnavkou a města Vidnavy.	Obec Velká Kraš, starostka obce	2013–2014	7 mil. Kč
Opatření 2.1.5: Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí				
Plynofikace ul. Luční a U Lesa	V rámci projektu dojde k napojení plynofikačního vedení k 11 rodinným domům v nové lokalitě ulic Luční a U Lesa.	Město Vidnava starostka města	2014–2018	500 tis. Kč
Priorita 2.2: Rozvoj dopravní infrastruktury				
Opatření 2.2.1: Výstavba, rekonstrukce či modernizace silniční sítě, zvýšení bezpečnosti silničního provozu, zlepšení stavu pozemních komunikací (včetně chodníků a doprovodné zeleně), výstavba a rekonstrukce složek klíčové infrastruktury				
Rekonstrukce a opravy místních komunikací v Žulové	V rámci realizace projektu budou postupně opravovány místní komunikace (v etapách) se snahou o odstraňování dopravních závad z hlediska nevyhovujících parametrů, kapacity, potřeb urbanizace území a koordinace s ostatními rozvojovými záměry v území (hl. v návaznosti na výstavbu kanalizace).	Město Žulová, starosta města	2014–2020	nebylo specifikováno

Název projektu	Stručný popis, výstupy projektu	Nositel projektu, garant	Časový plán realizace	Předpokládané náklady
Vybudování parkoviště Na Rybníčku	Projekt řeší vybudování a obnovení 97 parkovacích míst pro obyvatele sídliště Na Rybníčku s cílem usměrnit parkování v dané lokalitě.	Město Žulová, starosta města	2014	0,5 mil. Kč
Rekonstrukce a opravy místních komunikací a vybudování chodníků ve Vidnavě	Projekt řeší rekonstrukce a opravy místních komunikací ulic Svobodova, Sadová, U hřbitova, Smetanova (v délce cca 3 km), vybudování nových chodníků ul. Fojtství, Husova, Luční a U Lesa (v délce cca 2 km) a vybudování nových místních komunikací v ulicích Luční a U Lesa (v délce cca 1 km).	Město Vidnava starostka města	2013–2017	cca 3 mil. Kč
Vybudování parkoviště za Penzionem Vidnava	Dojde k vybudování nového parkoviště (cca 20 míst) s odpočinkovou zónou, které budou využívat nejen místní obyvatelé, ale i turisté a návštěvníci města.	Město Vidnava starostka města	2014	4 mil. Kč
Rekonstrukce a opravy místních a lesních komunikací ve Skorošicích	Z důvodu navrácení církevního majetku obcím obec počítá s dokončením oprav místních komunikací po povodních. V letech 2013–2014 se bude jednat o úsek v Horních Skorošicích v délce 2 km.	Obec Skorošice, starosta obce	2013–2014	cca 9 mil. Kč
Rekonstrukce a opravy místních komunikací ve Staré Červené Vodě	V rámci realizace projektu budou postupně opravovány místní a účelové komunikace (v etapách) se snahou o odstraňování dopravních závad z hlediska nevyhovujících parametrů, kapacity, potřeb urbanizace území a koordinace s ostatními rozvojovými záměry.	Obec Stará Červená Voda, starosta obce	2013–2014	1,2 mil. Kč
Opravy a rekonstrukce místních a účelových komunikací v obci Černá Voda, včetně propustků a mostů	Projekt řeší postupnou opravu místních komunikací (v etapách) se snahou o odstraňování dopravních závad z hlediska nevyhovujících parametrů, kapacity, potřeb urbanizace území a koordinace s ostatními rozvojovými záměry v území.	Obec Černá Voda, starosta obce	2013–2020	cca 5 mil. Kč
Rekonstrukce a opravy místních komunikací ve Velké Kraši	V rámci realizace projektu budou postupně opravovány místní komunikace (v etapách) v celkové délce cca 4 km.	Obec Velká Kraš, starostka obce	2013–2014	cca 800 tis. Kč
Rekonstrukce či opravy místních a účelových komunikací v Kobylé nad Vidnavkou	Projekt řeší realizaci oprav místních a účelových komunikací (v etapách), včetně patřičného odvodnění, se snahou o odstraňování dopravních závad z hlediska nevyhovujících parametrů, kapacity, potřeb urbanizace území a koordinace s ostatními rozvojovými záměry.	Obec Kobylá n. Vidnavkou, starostka obce	2013–2020	cca 4,0 mil. Kč
Priorita 3.1: Rozvoj infrastruktury (a služeb) cestovního ruchu				
Opatření 3.1.1: Oprava a rekonstrukce nemovitých kulturních památek, obnova památek drobné architektury				
Rekonstrukce kostela na Boží Hoře v Žulové	Záměrem projektu je vyměnit střešní krytinu věže a lodi kostela, pořídit nové zasklení a kryty oken, a dále nová vstupní vrata.	Město Žulová, starosta města	2013–2015	cca 1,5 mil. Kč
Rekonstrukce sochy na Mariánském náměstí v Žulové	V rámci realizace projektu budou opraveny schody u sochy na Mariánském náměstí, socha bude celkově očištěna a dojde k obnově nápisů.	Město Žulová, starosta města	2014	300 tis. Kč
Záchrana kulturního dědictví Staré Červené Vody	Projekt řeší opravu 4 božích muk v obci, opravu 400 m dlouhé ohradní zdi místního hřbitova a krytí 140 m dlouhé ohradní zdi kostela.	Obec Stará Červená Voda, starosta obce	2014–2020	cca 300 tis. Kč za rok
Rekonstrukce kaple Narození P. Marie Na Roklínách	V rámci rekonstrukce kaple bude provedena oprava fasády a střechy.	Obec Černá Voda, starosta obce	2013–2015	500 tis. Kč
Záchrana kulturního dědictví Kobylé nad Vidnavkou	Záměrem projektu je restaurovat a dovybavit následující kulturní památky obce: hřbitovní kapli Svobodných pánů ze Skal, boží muka, sochu J. Nepomuckého, kalvárii (umístěnou podél cesty), hřbitovní zdi a prostor hřbitova, a to včetně doprovodné infrastruktury (přístupových cest, apod.).	Obec Kobylá n. Vidnavkou, starostka obce	2013–2020	cca 1,1 mil. Kč
Opatření 3.1.2: Rozvoj a obnova infrastruktury pro aktivní formy cestovního ruchu				
Vybudování nových naučných stezek v obci Černá Voda	Záměrem projektu je vybudovat nové naučné stezky s množstvím stylových laviček a informačními panelů s fotografiemi z historie obce.	Obec Černá Voda, starosta obce	2014–2015	500 tis. Kč
Rozvoj areálu koupaliště ve Velké Kraši	Záměrem projektu je provést instalaci solárního systému na ohřev užitkové vody pro provoz koupaliště.	Obec Velká Kraš, starostka obce	2013–2014	530 tis. Kč
Značení nových cyklotras s vazbou na Rychlebské stezky a vybudování zázemí pro cykloturisty v obci Kobylá nad Vidnavkou	V rámci podpory rozvoje cestovního ruchu se chce obec napojit na stávající síť Rychlebských stezek a vybudovat odpovídající zázemí pro turisty – ubytování, stravování, doprovodné aktivity, apod.	Obec Kobylá n. Vidnavkou, starostka obce	2013–2020	cca 500 tis. Kč
Opatření 3.1.3: Výstavba, modernizace a rekonstrukce ubytovacích, stravovacích a občerstvovacích zařízení				
Vybudování wellness centra v Penzionu Vidnava	Záměrem projektu je vybudovat ve sklepních prostorách Penzionu Vidnava nové wellness centrum se saunou, vířivkou, solnou jeskyní, masážemi, atd. pro relaxaci a odpočinek návštěvníků tohoto ubytovacího zařízení, popř. i místní obyvatelé.	Město Vidnava starostka města	2013–2015	cca 1 mil. Kč

Název projektu	Stručný popis, výstupy projektu	Nositel projektu, garant	Časový plán realizace	Předpokládané náklady
Nové webové stránky obce Černá Voda	V rámci realizace projektu budou vytvořeny nové internetové stránky obce, které budou široké veřejnosti i zdejšími návštěvníky podávat aktuální a přehledné informace o dění v obci i jeho okolí.	Obec Černá Voda, starosta obce	2013	30 tis. Kč
Priorita 3.2: Rozvoj podnikatelského prostředí a podnikatelských aktivit, podpora malých a středních podniků				
Opatření 3.2.1: Příprava vhodných nemovitostí (objektů a pozemků) k podnikatelským aktivitám, poskytování informačních služeb pro rozvoj podnikání				
Rekonstrukce panelových domů v Městské památkové zóně ve Vidnavě a částečná změna jejich užívání	Rekonstrukcí panelových domů vznikne zázemí pro podnikání v obchodu a ve službách, budou postupně zřízeny dvě kanceláře, tři obchody a prostor pro relaxaci, čímž mj. dojde k novému využití nebytových prostor těchto domů. V rámci realizace projektu bude řešeno i zateplení.	Město Vidnava starostka města	2013–2015	cca 5 mil. Kč

Příloha č. 2 – Otázky polostrukturizovaných rozhovorů

1. Co Vás přimělo nebo motivovalo kandidovat v komunálních volbách?
2. Než jste se stala starostkou, byla jste členem zastupitelstva obce?
3. V roce 2014 i 2018 vaše volební strana získala nejvíce hlasů, ale i přesto jste k vašemu zvolení potřebovala hlasy od ostatních členů zastupitelstva. Jak to probíhalo? Měla jste to předjednané s ostatními stranami? Naskytl se nějaký problém při hlasování? Hlasoval někdo proti?
4. Jste starostkou druhé volební období. Když jste v roce 2014 přebírala funkci starostky, navrhla nebo udělala jste nějaké zásadní změny, které se týkají financí obce a celkově fungování samosprávy? *(neberte v úvahu omezení či nařízení zákonem)*
5. Jakou agendu konkrétně spravujete?
6. Co všechno zahrnuje výkon Vaší funkce starostky? Zastáváte i jiné funkce v obci?
7. Jaké vlastnosti by podle Vás měl mít každý starosta/ka, a jaké máte Vy a které z nich jsou nejdůležitější pro obec?
8. Jaké jsou podle Vás nevýhody a výhody funkce starosty/ky?
9. Jak myslíte, že Vás vnímají občané?
10. Jaké otázky v rámci fungování obce řešíte sama a v rámci kterých si necháte pomoci, či poradit?
11. Dokážete si jako starostka prosadit svůj názor? Nebo jste spíše nakloněna ke spolupráci?
12. Jak vnímáte funkci místostarosty/ky ve Vaší obci? Je Vám nápomocen/na? Pokud ano, tak v čem?
13. Jaké výbory a komise popřípadě další orgány jako obec zřizujete?

14. Jsou nějaké záležitosti, které jsou předmětem sporu v zastupitelstvu nebo mezi Vámi a zastupitelstvem? Jaké záležitosti to jsou a jak to řešíte?
15. Dávají členové zastupitelstva na Váš názor nebo si spíše prosazují své názory?
16. Jsou členové zastupitelstva iniciativní a aktivní nebo spíše zaujímají pasivní postoj?
17. Jaký máte vztah se zastupitelstvem obce? Jsou spíše vašimi „spolupracovníky“ nebo „opponenty“?
18. Jak u Vás v obci probíhá řešení zásadních otázek, jako je schvalování rozpočtu obce nebo investic? Setkáváte se při zasedání zastupitelstva s konflikty mezi členy při řešení těchto otázek?
19. Má Vaše obec zpracovaný nějaký rozvojový plán na delší dobu?
20. Jaké jsou rozvojové priority Vaší obce?
21. Kdo je u Vás v obci hlavním iniciátorem pro návrh investic obce?
22. Jakým způsobem se o rozvoji obce ve Vaší obci rozhoduje tedy jaký je Váš „neoficiální“ obvyklý postup, při řešení?
23. Zajímají se lidé ve vaší obci o obecní záležitosti? Chodí občané na zasedání zastupitelstva nebo přímo za Vámi s jejich názory, nápady nebo požadavky? Jaký k těmto věcem zaujímáte postoj?
24. Jaké velké investice proběhly ve Vaší obci od roku 2012 a jaké máte v plánu?
25. Vaše obec je součástí sdružení obcí – Mikroregion Žulovsko. Má podle Vás tohle sdružení nějakou výhodu a nevýhodu? Jak toto sdružení obcí vnímáte?
26. Spolupracujete nějakým způsobem s obcemi v rámci tohoto sdružení?
27. V roce 2012 byl vypracován dokument Strategie rozvoje Mikroregionu Žulovsko. Jak jste se na něm podíleli nebo podílíte?
28. V tomto dokumentu je vypracovaný akční plán projektů pro obce. Řídíte se jím?
29. Obec je právní jednotkou a může podnikat svým jménem? Plyne Vám do rozpočtu příjem z vlastního podnikání obce? Pokud ano z jakého?
30. Jakým způsobem řešíte případný nedostatek financí na realizaci investic obce? Řešíte to přes dotační tituly? Nebo bankovními úvěry?
31. V roce 2015 a 2017 byl výsledek Vašeho rozpočtu schodkový? Proč to tak bylo?
33. Budete na starostu kandidovat i v roce 2020?